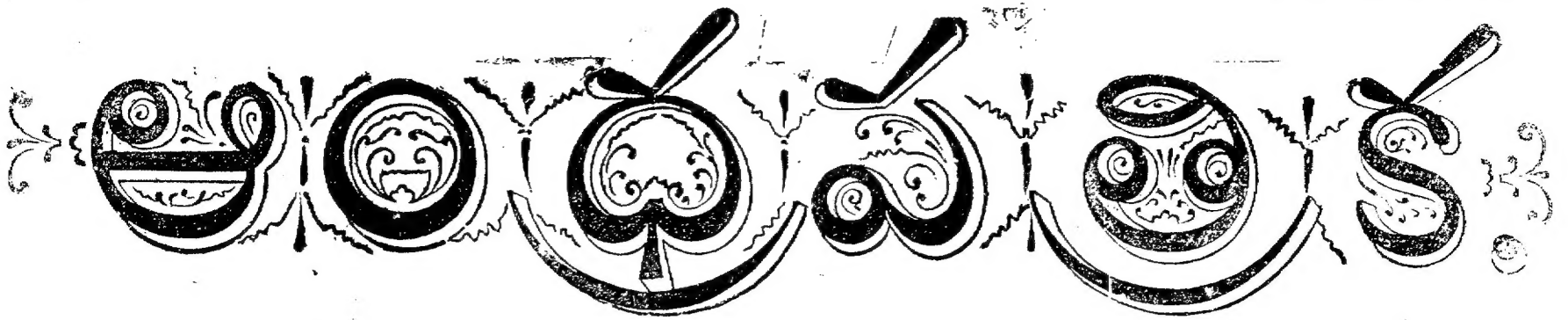

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310835 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 9-వ తేది శనివారము
ఉధిరోడ్డారి నామసంవత్సరము, మాఖమాస శుద్ధ చవతి ౪.

No. 162
సంచిక ౧౬౨

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 అమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలండరు 1-కి నెల 0-4-0.

పి. పి. ధర్మ 0-6-0.

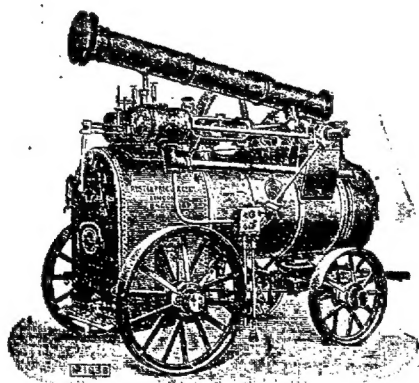
వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

రస్త్ న్-హోరన్సుబై

పోర్ట్ బుల్ స్టీము ఎంజినులు

ఒక
సిలిండరు
రెండు
సిలిండరు
కాంపాండు

చాలకాలమువరకు మన్నును,
కష్టములేక నడపవచ్చును,
పొయ్యికి మితవ్యయమగును

నెం 16 రు హె. పి. డబుల్ సిలిండరు

పి. డి. జి. తరగతికి చేరిన పోర్ట్ బుల్ ఆవిరి ఎంజినులు.

స్టాక్లోనుండి తక్షణమే యివ్వబడును.

నెం 4217 రు మాచిన్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

Sole Agents in Madras

MASSEY & Co. Ltd.

Post Box 60
MADRAS

నవలలు

నరస్వతీ గ్రంథమండలి రాజమహేంద్రవరము

నవలలు

ప్రకాశకుడు: అశ్వపతి లక్ష్మణస్వామి సంపాదకుడు: కల్పవల్లి కల్యాణరామశ్రీ
ఇందు విశేషముగ నవనాటక భావశక్తియును, భావపూరితములును సవరణపరిచియును నగు చారిత్రక
సా. ఘో - సాంసారిక - అపరాధకావ్యోధక - నవలలు, మున్నగునవి జాతీయములతో మధురముగా కలసిపోయినవి
దేవియైజ్ఞాన రమారమి 200 పుటలతో చెందుమానముల కొక్కటిగ వెలువడుచుండును. వెలువడు ప్రతిగ్రంథమును
ప్రాప్తికాగ 10-0-0 ఖరీదు జందాదారులకుఁ బంపుచుండును. చందాదారుగఁ జేయవలసిన ప్రవేశమును ముందుగ
జాబుజాబు చెల్లించవలెను.
ఇ. దీక్షితు వెలువడిన గ్రంథములు:—
1. రహస్యవిప్లవము 2. చోరశిఖామణి 3. హత్యారహస్యము, (డిటెక్టివు నవలలు)
4. ప్రేమసుందరి 5. లక్ష్మీప్రసాదము (సాంఘిక నవలలు)
అక్రమగ్రంథములు:— 1. మార్కండేయ నాటకము 2. కృత్యురంగిణి యను డిటెక్టివు నవల.
ముందు రాబోవు గ్రంథములు:— అనుబంధములు:—
1. రెనాయిల్లుకవివర్ణన 'ఫాస్టు' 2. అభాగి

అత్యద్భుతకుస్తురోగనివారిణి

రూ 116-0-0 లు బహుమానము గుణములేదని రుజువుచేయువారి కియ్యబడును
ఈ దివ్యవధులు విశాల స్వేదముచే ఒక గొప్ప ఘోష మహాత్మునివలల లభించెను. ఇది సేవించిన
ఎడవు, నలుపు, రాగిగర్జపు కుచ్చలు, తెలుపు మొదలగు అష్టదశ కృత్యురంగములు, కృష్ణజ్ఞానము లేకుండుట ఎట్ల
వారిని చూపును, అరకాళ్లు, అశేతులు, విశేషగానండు చక్కను మొదలైనవాటిని ఖండించి కిరీకాంతిని కలుగ
జేయును. వంకరవారిని కేరళ యథాగ్రహము వచ్చును. 1 తెలుగు సరిపాపు బొంబము రూ 6-0-0, 2 తెలుగు
రూ 10-0-0, తపాలాఖర్చు నేరు. కేటాను యివారు.
చుట్టూ మనిషి:— కనార్జన నా ముఖ్యభిప్రాయము కాదు. ఈ ఘోర వ్యాధిచే భాగ్యదురస్థు
నా సోదరుల విడిచిపెట్టి పోతున్నందున వాని కమ్మెదరు గాక. కడు వీరులకు ఉచితముగా నివారణచేసి పంపెదను.
ఈ గ్రామమునందే స్వామిద్రోహముచేసిన మిత్రుడు విరోధియై నా కంపెనీయందలి వెల్లడిచేయుచు మాకు కృత్య
రోగాంతరము ప్రకటించుచు, మమ్మాటికి జనలను మోసపుచ్చుచున్నాడు. కాగిత! మోసపోకుడు!!
ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి ప్రొప్రైటరు, రెడ్డి అండుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా.

రోజులు రూ 3 లను

అనుభవము లేకనే మీకు తీరికయున్నప్పుడు మీ గృహమునందు 6 లేక 8 గంటలకాలము పనిచేసిన సంపాదించగలరు.
గాం మీ విరామ సమయమునందు మా

దర్బార్ ఆటో నిటరును

ఉపయోగించి లాభమును పొందుడు.
మీరు సామ్యము పెట్టుబడి పెట్టిన తలిమీ పను లన్నియు మేమే నేర్పెదము.
దీనిని ఉపయోగించిన వా లోకకు యెట్లు వాయు
యన్నాడు.
గెడ్డెవీల్ అండు కో,
కలకత్తా.
నేను మీ కదకుండి దర్బార్ నిటరును తెప్పించి
రెడు నెలలైంది. నా గృహకృత్యము లన్నియు నెర
జరుగొని కోలాట 9 బరతులు మేజోకృత తయారు
చేయగలను. నేను మేషి ను తెప్పించుకొనినందున
మిక్కిలి సంతోషించెదను. బాలలికాను,
గోపాల్ కండ్
వీరస్వామి.
అయ్యో, "రోజుకు రూ 3 లను గడించు" మార్గమును
తెలుపు మీ ప్రాప్తకృత్యము పంపుడు. కిపాలభివృద్ధి
మిత్తమై యందు నెంబడి 1 అనా స్థాపును పంపి
యున్నాడు.
పూర్తిచేయ
పూర్తి నిలబడును

ఇ స న్ నో షి లి

ఇ.నో.ఫెలి అనునా అంటి మలేరియా బొంబమును వాడుటచే మలేరియా రాసేయక అటంక పరుచును. ప్రస్తుత
అందున్న బొంబము లన్నిటిలోను దిక్కుమైంది. ఇక్కడ కృషిగానా సేవించుటచే మలేరియా, అయితే ఈ దివ్యవ
ధులు సేవించి: బహు కాలము నుంచియున్న నొప్పుక మరుగున. తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యశాస్త్రజ్ఞులే దీనిని కిపాట్లు చేసి
యొన్నా గ్రహరించుట ఉదాహరణ, సా.పా.త.కు ఒక మాత్రను సేవించిన మలేరియా రాసేయక అటంక పరుచును. దిద్దలకు
ఉపయోగించుటకు ఇ.నో.ఫెలిగా ప్రను బొంబముగలదు. ఇ.నో.ఫెలి అనునదియే ద్రవరూపముగా తయారు చేయబడినది.

వెటో - చెనా
రక్షణములను మంచి దీనికి తెచ్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా జనిచేయును.
మలేరియాను ముచే బహిష్ట మైజ్ఞియు నది ఇతరకాలములకే కలిగిన అరణ్యవముల
కడలిక, నిష్కర్మక మున్నగువాటిని పోగొట్టుటయందు దీనికి సుమానమై టానికు
ను కేరీయు లేదని నిష్కయముగా చెప్పవచ్చును.
తిమరు వాయువు, మాత్రోగ్ధు కోగము, మూత్రమునందు ఉత్ప ఎక్కువగా చేకుట,
యి.నో.మాత్ర కాక సంబంధమైన వ్యాధులను పారదోలుటయందు అనుమానమైనది, వాత
రోగమునకు రానుకొనుటకు వంటిది.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON
Messrs Gorie Ltd. P. O. Box. 159 BOMBAY

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0.10-0 (పది అణాలు)

తల నొప్పి: (పోస్టుఖర్చుల కత్యేకము) గుణ మధికము!!
కతిముఖా ఉష్ణాధిక్యముతో కలిగడి నెత్తన, కాక
మాత్రల దివ్యత్యుతము. అజీర్ణము, అనాచి, ఆవులికము, అగ్ని
మాంస్యము, దాహము, దప్పి, ఎక్కి స్తు, కర్మాంగముల య
బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, నేర్లు, అల్లులు,
మొదలగువానియందు కలిగడు నొప్పులను పోగొట్టి చేనామును
యారోగ్యముకు దెచ్చును. ఈ మాత్రలు మేనావార మంతి
నొప్పులకు వెంటనే గుణమిచ్చును. యిందు అనేక ఓషధులు
చేరినవి. అనభవముల బొంబములకుచేతకు శరణుమానగియ
అని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడినాచిన నిజము తెలి అగలదు.
విరుగామా:— ఆయుర్వేదవైద్యునిలయం,
పోస్టు నిడుమోటు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా.

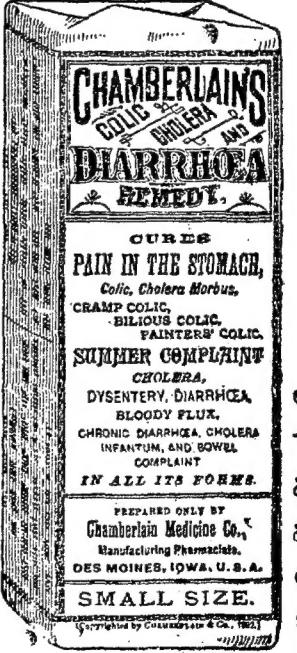
బీజ్ బండ్

బీజ్ బండ్. తెనుగు దేశములో మిక్కిలి ప్ర
సిద్ధి జెందినది. స్వప్నమందు గాని మూత్రముతో
గాని, వీర్యము నష్టమవుచున్న యెడల వెంటనే నిలి
పివేయును. ముసలితనమును తొలగించి యవ్వన
మొసంగును. త్వరలో నరములకు బలము నిచ్చి
ఆశ్చర్యముగ వీర్యపుష్టి నిచ్చును. ఘోరముగ శుక్ల
నష్టమునుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించి
నది. దురభ్యాసముల వల్లగలిగిన శక్తిహీనతచే కృ
శించువారిని వెంటనే ప్రపంచ సుఖము అనుభవిం
చునట్లుజేసి భుతాన వంతులుగ జేయును. ఈమం
దుయొక్క అద్భుత గుణములను వివరించి ప్రకటిం
చుటకు మద్రాసు గవర్నమెంటువారు అమతించ
నందున ప్రకటింపజాలము మందుపుచ్చుకొనువిధ
ము మందుతో పంపబడును. ఉత్తరములు రహస్య
ముగా నుంచబడును.

20 మాత్రలసినా రూ 2-0-0. వి. పి. చార్జీ వేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం

38 బైరాగిమతం వీధి, మద్రాసు.

చేంబర్లెన్ గారి
శూలనాప్తి
అతి సార
నివారిణి (2)
ఈ వ థ ము ను
సేవించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహాణి,
అతిసారము, శూలనాప్తి,
పేగు సంబంధ మైన వ్యా
ధులు మున్నగునవి అత్య
ద్భుతముగా కుదురును.
అన్ని జాగాలలో ఏకరయ
మునకు దొరకును. 38

క్రొత్తమాస్త్రుగల ఆలారము టైంపేను

యీ ఆలారం టైంపేను క్రొ
త్తగ శక్తివంతము నుంచి తెప్పించి
నాడు యిందులో గంటల కొట్టు
రాడుగిన్నెలుగలవు. సాధారణముగ
ఒకగిన్నె కలదు అయిన యిందులో
రెండుగిన్నెలు గలవు. గంటల మోగు
కపుడు మనకుగల ఆనందముగను
ఉపయోగించు వారలకు కోరికపుడు
గంటలొట్టును. సరియైన కాలమును
చూపును. అనేకులు తెప్పించి ఆనం

దింది యున్నారు. ధర మిక్కిలి స్వల్పము.
1.50 ధర రూ 5-0-0
వి. ఎన్. వాదికంపెనీ తపాలపెట్టె 105 మద్రాసు.

గుళికలు

రజబస్సి

తైలము

ఈ అమూల్యమైన గుళికలను పూర్వము బహుమంది భార్యలుగల డిల్లీ పాడుపాలు ఉపయోగించెడు వారు, ఈ యోగమును చాల ప్రయోజనో సహజించి ఈమందును తయారు చేసితిమి. రజబస్సి మాత్రము వీర్యవృద్ధిని పెంచుచును సంతారసౌఖ్యమును గలిగించును. సరములకు బలముచిచ్చి మధు మేహము స్వప్నస్థలనము, శీఘ్రస్థలనము, మూత్రముతో కలసిపోవు శుక్ల నవ్వుము మొదలగునవి తప్పక గుణమగును. యెంతమాత్రము సంతారసౌఖ్యము అనుభవించుటకు ఏలు లేని స్థితిలోనున్నవారున్ను, వృద్ధు లున్ను, యీమాత్రలను పుచ్చుకొనుచు తైలమును వాడెనచో మిక్కిలి బలమును యవ్వనమును గలిగిం చును. ఈ అప్రమదములో జేరిన ప్రధానద్రవ్యములే యిట్టి మహద్భుత గుణమిచ్చుచున్నవి. వీటిని గురించి యిచ్చట వ్రాయజాలము. వివరములు కోరినచో తెలుపబడును. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

ఘండుపుచ్చుకొను విధము మందుతో పంపబడును. మిగులవ్రాయు ఉత్తరములు మిక్కిలి రహస్యముగా నుంచబడును.

రజబస్సి 20 గుళికలు రూ 5-0-0

రజబస్సి 1 ఖాన్సు తైలము రూ 5-0-0.

రజబస్సి ఆఫీసు,

38, జనరల్ ముత్యమొదలివీధి, మద్రాసు.

డాక్టరు, బి. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగములందెల్ల శరణును, ఇంద్రియములందెల్ల నయనమును, ప్రధానము స్త్రీ-వయము సర్వజనులకును తెలిసినవిషయమే కాదు! ఈ రండితయందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాచీన కలిగింపబడుచున్నవి అని

వ్యాధిగ్రస్తునిజన్మమును నిష్క్రియజకముగా చేసి యామరజాంతమును బాధించు చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు తోడికి తీసికొనమందు లనేక ముఖ్యముగలవగుచున్నవి. వీని గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాయలు చేరినవిగా నుండుటచే కుదకు రోగోగ్యము నంతయు నెడచీయవలసిగానుండ నేర్పడినది. తరువాత ప్రైవేటును పట్టును సహజగుణలచేత మంచివైద్యముగా తీరా నింతటి యిట్టి ముందుకుండ ననేక మిచ్చు దుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అది గూడ సంత ప్రయోజకరములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సుగంధనస్యము యొందించినవిధమును కరి ప్రపంచేసి యాయుర్య చారిగ్రేయ యువాశీలవైద్యులను దారిలేని తోడ్పాటకారాధనై తమస్వస్థ్యమును నియోగించుచున్న డాక్టరు, బి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టి.

ఇదివరకే లోకమందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నున్నదైతేనది కాబట్టి దీనినిగురించి మేము విశేషింకీకామింపవలసిన పని లేదు. ఒకసారి యుపయోగించినయెడల దానియర్హిష్ట్యము నుజుయే స్థాపింపగలదు. దీనిచే బాధానిష్ఠి గాంచి కృష్ణ తాపూర్వముగా గొప్పవారును కొలదివారును పంపిన యోగ్యతా పత్రము లెక్కకు మిక్కిలిగానున్నవి.

ఈ సుగంధనస్యము నుపయోగించుటవల్ల మెదడు, ముక్కు, కన్నులలో సంబంధించిన సమస్తవ్యాధులును నశించును. వీరసము, ఒంటిలొనోవీపు, తలలోనిపోట్లు, జలదోమలు, మొదలైన, కంఠమును వైదించు వల వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టినది భిక్షము. ఇట్టి గుణవిషయము గలిగి యింతయులకును విక్రయించుటకు నావధ మిదికప్పు ముత్యముకట్టి లేదు. ఇరకాల మంచిను చెప్పని సుగంధ విశేషమువలన, బాడి యభ్యాసము లేనివారికి సహిత మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోడినయవార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు అపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పోడి గం, గగి సాదు అపయోగించినంత పనిచేయును. కాలకా మలగల సాధారణపు పొగాకు పోడిలో నీ సుగంధ నస్యము కలపిచిట్టి కలిపినయెడల కా పొగాకంతయును మిక్కిలి పంపకంత మగును.

బుడ్డి గ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా గ కి రూ. ౨-౦-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౮-౦
ఆంధ్ర లే. ఆంధ్రభాషలో విలసము వివరముగా వ్రాయవలెను.

విలాసము:- గురుబరవ అందు కంపెని లిమిటెడ్, హోస్టల్ నాక్కు 510 మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీభాషాశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చుకొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము- మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	1	4	0
హిందీ తెలుగు పాఠ్యశిట్టు డిక్షనరీ వల 1—0—0 సంగీత శమంతకముని ... వల 0—8—0
సత్యవత్సవభాషాసము-వద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. కల్పనలు మొందు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్యమేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
అత్తమచండిక ... వల 1—0—0 సటీకా ఆస్థాశబ్దచింతామణి	...	0	12	0
శ్రీ గురుభాష్యము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
హోస్టల్ నాక్కు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంటుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

మద్రాసు గవర్న మెంటు ఇండస్ట్రియల్ యిన్ స్టిట్యూట్ లో

తయారు చేయబడిన

ప్రత్యేకముగు మంచినీరాలు దొరికు చున్నప్పుడు మీరు దిగుమతియగు నీరాలు ఏలకొనెదరు.

- బ్లూ బ్లాక్ వ్రాతసిరా
- బ్లూ బ్లాక్ రికార్డు వ్రాయుసిరా
- బ్లూ బ్లాక్ ఫౌంటెన్ పెన్ సిరా
- బ్లూ బ్లాక్ చెక్కులు వ్రాయు సిరా
- ఎర్రసిరా
- పచ్చసిరా
- స్తాంపులు వేయుసిరా
- ఇంక పాడర్లు

ఈసిరాలన్నియు నీరుగానుండి ధారాళముగా పారుచు శాశ్వతమైన వ్రాతగా నేర్పగలవు.

ఇతర విషయములు ధరలు తెలిసికొనగోరువారు సోల్. ఏజంట్లు.

మెస్సర్స్ టి. వి. తెయిలర్ అండ్ కో తపాల పెట్టె నెం 51 మద్రాసు.

కామ్యకళానిధి కలాపధాని చిదంబర శాస్త్రి ప్రణీతములు

1 శ్రీరామాంజనేయనాటకము 0-12-0 రామాంజనేయల యద్ధము ద్వితీయ ముద్రణము.

2 శ్రీకృష్ణ పంచోత నాటకము 0-12-0 కృష్ణరాక్షసభారము) పోస్టల్ ప్రత్యేకము.

చిదంబరగ్రంథమాలా కార్యస్థానము కరవరపోస్టు బంగళాతాలూకా, గుంటూరుజిల్లా.

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. L. H. SELLER, D. Samta (Bengal).

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Mannhood, etc. No irritation, no discolouring, no pain, etc. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Samta (B. agal).

కావలెను

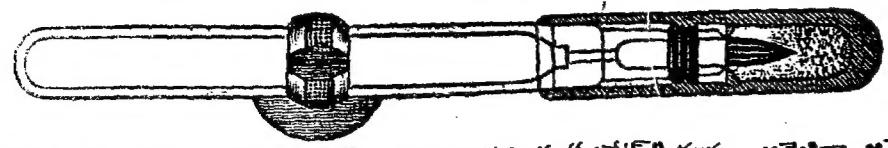
ప్రతి చోట మా క్యాలండర్లను విక్రయించుటకు ఏజంట్లు కావలెను. మిక్కిలి లాభకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు పంపిన వ్యవస్థలు తెలుపబడును.

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj 152 Harrison Road, Calcutta

చమత్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విచిత్రగణితము, విశోధగణితము, మనోగణితము, తేలగణిత సమస్యలు, చిత్రములు, అమృతములు, చిత్తులు, చిత్తులక్షణాలు, యుక్తిలక్షణాలు, తమాషాలెక్కలు, గణితాధానము గలవు. మంచిజ్ఞానమును, మనోబలమును, తెలివిన వృద్ధిచేయు రసవంతమైన చిత్రవిచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునకు దసమానప్రజ్ఞయు, చమత్కారమును, యుక్తియు తెలివయు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండునైన పుస్తకము. దీనివల రూ 1 య. వి. పి. చార్జి అ రూ. 6 ప్రతులు రూ 5 య. పలయువారు:- పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగళా, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు "ఆ గేట్" ఫన్ ఫంట్స్ వేనా

సెల్ ఫోన్ వేన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పవచ్చు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అప్రేరియా, మొదల అనేక దేశములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూజాతీయమునకు నూతన మిక్కుటముగా జవాబర జీయ మొందుచున్నది.

సాధరణమయిన "ఆ గేట్" కలము 2957

సామాన్యంగా ఉపయోగించబడు ఈ కలము పోలికి బదులు "ఆ గేట్" గా జవాబి సుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన కలము. ఒక కుర్రాని నీరాలో ముంచివేయడం అయిదు నిమిషములవరకు వక్రంగా వ్రాయును.

మొలకాపురం విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

శృంగార శ్రీనాథము

శృంగార శ్రీనాథము ప్రకాశక శాస్త్రి—శ్రీనాథకవి చరిత్ర మొల్ల కలకాలములకాగా నిరూపితము. శ్రద్ధాపాటల కల్పరత్నం

శ్రీనాథము, అభ్యుదయము, ఆధునికములు గలవు. రసవంతము లయిన పద్యములు అన్నవి. 2.0-0

వాటూపద్యములతోపాటు, ద్వితీయ భాగము. 1-6-0 | కుబంధరత్నం 1-8-0

మూర్త్యురూపము. 0-4-0 | శివాభిషేక శివారాధనము. (ప్రాచీనము) 0-8-0

శ్రీనాథముల ముద్రాముద్రాగా అర్జున వంశములో పోటీలకు మేము ధరించి పంపుచున్నాము.

మణిమంజరి మేనేజరు. 3/15, నల్లరంబివీధి, తిరువల్లి క్లబ్బి, మదరాసు.

OM
THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY
Life and Marriage Assurance Company Ltd., Mysore
 Loans from Rs. 1,000 to Rs. 5,000
 ON PERSONAL SECURITY will be given WITHOUT ANY INTEREST.
 UNDER OUR PERSONAL INVESTMENT SCHEME.
 ON IMMOVABLE SECURITY AND AT MODERATE INTEREST.
 UNDER OUR PROPERTY INVESTMENT SCHEME.
 To our Bond and Life Insurance Policyholders.
 TRIPLE BENEFIT POLICY IS A SPECIALITY.
 For Further particulars and Agency Terms Please apply to:—
 The General Secretary, Messrs P. K. Rau & Sons,
 Life & Marriage Assurance Buildings, Chief Agents, for Madras Presidency.
 MYSORE. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

"ERASMIC" కడుగునలభ
SHAVING STICK. మార్గము

ఉదయమున ఎరాస్మిక్ షేవింగ్ కడ్డితో నలభును పట్టించి, బాగుగా రుద్ది స్వయముగా డ్రైరము చేసుకొనుటయే మంచివధ్ధి.

డ్రైరము చేసుకొనిన తరువాత చల్లగా నుండును, మచ్చలు యుండవు. అదినము అంతయు ముఖము నిగ నిగ లాడుచుండును.

మతియు నీవు మిక్కిలి అందముగా కూడ అగువడుదువు.

చూపునకు అందముగా అగువడుటలో ఒక గొప్ప శక్తియు న్నుట్లు మానసిక శాస్త్రము తెలుపుచున్నది.

గాన నీవు ఎరాస్మిక్ కడ్డిని వాడినచో తప్పక అందముగా కనవడుదువు.

వాణిజ్యరా? వాడకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడి సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన లోకావహన కర్మావహరము మొదటి రకం కర్మా, కంకణపువ్వు, కచ్చకర్మా రకం, అమూల్యమైన వనమాలికలతో రూపొందించబడినది. హానికరమగు కర్మలను లంఘించుటకు, విన్నపము, ఇద్దలు, మానసికము, బాలికలకు మొదలగు వారందరకు అవసరమైన అన్ని వ్యాధులకు వాడగలగినది. 250-800 మార్కలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-4-0 బుడ్డి 6-కి 1-4-0 పోస్టాఫీసు చేరు.

ఈ దిగుత తెలుపబడిన కొరతలను తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.

తాచా పనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (84 పాట్లములు గల) ప్యాకెట్టు 1-కి రూ 1-0-0.

శివకాంతి తెలుము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి కడవ్వు నువనరించి కొన్ని పాట్లు తీసుకొనిన గుణముగా విశేషమగును. కచ్చము లేదు. సులభము, అవశ్యము తుండదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోలా మున్నగు పానీయముల కేవలముగలములకు గాక అనేక వ్యాధులకు వాడగలగును. అట్లు లేక కేవలముగలము వ్యాధులకు పోనట్టి కులభ్యమును, లేక ఇతర వ్యాధులకు రావలసిన అవకాశమును. అనేక చేల దెబ్బలు లభ్యమవును.) డబ్బా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సాధాగ్య శిరోః:—(బాలికలకు పొలిటికి కర్మకాండము కంటికి. కనిపింపుడు, కరువార వారికి కనిపింపుడు) యక్షులను వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక కుదుర్చును. 20 కులం బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0

సాధ్యము కాకకూడదుల కండితులు, శ్రీ శతాశ్రమములైద్యశాల, మైసూరు.

శ్రీ మహాసాధ్యము వేదం వేకటరామ శాస్త్రి గారిచే రచించబడిన "ప్రతాపరు ద్రియ" నాటకమున గొప్ప పోటీవరిక్ష

ఈ రాబోవు ఏప్రిల్ మాసమునందును. ప్రతాప, యుగంధర, విద్యాకాళి, చెవేమణి, జవార్జన, వేదము, కల్పిభానులతో కలక కంకణాదులను, మొత్తమున బాగున్న సమాజమునకు వెండిదాహును (రూ150) పోషకుడును) వివరములు యందుండును మనవిజేసికొందును. "సమాజములవారే, గ్రంథకర్త నుండియు, కృష్ణాకలెక్టరుగారి నుండియు అనన్యపాందవలయును." (గ్రంథవాచకము) ఇది కాదు మాకు పంపెయినట్లు నిజమని న, యావదాభిప్రాయమునందలి (మోడరాబాదు రాజ్య లోని తెలుగు జిల్లామునంద) నాటక సమాజములవారు బాబు వ్రాసిన సులభము మనవిజేసికొందును. (ప్రవేశము రూ 40- అధ్యక్షులము నాలుగు సమాజములైన నురానిది, పంపెయిన సాగింపును. తమ తమ యాత్రికులను చూచినచోడే, అప్పి కేవల ఫారములను, ఆకరమగు ఇతర కంకణులను కుదుర్చుకొందును. ఏటవారమునో ఏసోయినో ఈ కలకా ముఖముననే ముందుండు తెలియజేయగలకు.

జమ్మలమడక పూర్ణానందం, c/o వేదాంతం శంభు శాస్త్రిగారు గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

క్రిష్ణామగర్ వర్క్స్, లిమిటెడ్
మచిలీ పట్టణము

మచిలీపట్టణంలో యాకంపెనీవారిపల్ల నూతనంగా స్థాపించబడిన కంచదార ఫ్యాక్టరీ కరువైనది. యందులో స్వచ్ఛమైన కంచదార చేయబడుచున్నది. యాకంపెనీ అనేక పోట్లపంతులకు మన్నని. విశేషములనుండియు కంచదారకుగాని యాకంపెనీలో యితర పోట్ల కరువయ్యే కంచదారకుగాని యిది ఏదియనుచోను తీసికొని చాలా శ్రేష్ఠతరముగా వుండును. యందులో మొదట బారీచేయించబడిన పేర్లు యవచ్చును పూర్తికావడము. యింకా జరిగిన్ని పేర్లు బారీచేయబడుట ఈ కర్మాగారము ద్వారా మిటింకులో నిర్ధారణ కావడము దీని యవచ్చును పేర్లు వేరుకునేవారికి కొంత అవకాశము ఏర్పడుటకు కారణమైనది. యిదియున్న కర్మలోనే పూర్తికావడము. అయిన ఎరికిని పేర్లు యవ్వలదే కేరళ. కావలసినవారు కర్మకరవలెను. వివరములు కంపెనీ ఆఫీసుకు వ్రాసి తెలుసుకొనవలయును.

క్రిష్ణామగర్ వర్క్స్ లిమిటెడ్
 కపాల పెట్టె నెం 11 మచిలీపట్టణం.

కథలపుస్తకములు.

ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.

1 బాలనీతికథలు, 2 నూరు విసోదకథలు 3 రేచుక్క పగటిచుక్క కథలు, 4 యుక్తికథలు 5 మర్యాదరామన్నకథలు, 6 తెనాలిరామలింగని హాస్యకథలు, 7 నిజమైన కాశీమణిలిలు 1 భాగము 1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 8 లుక్మీకథలు 0-8-0, పంజాబుకథలు 0-12-0. వలయువారు:— మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల ఏలూరు.

నూతన ప్రచురములు

బమ్మెర పోతనాచార్య ప్రణీతము

ఆంధ్ర బాగవతము 1-కి 6-0-0

డిబ్బో మేలుప్రతి 2 పంపుములు 8-0-0

ఆంధ్రబ్రహ్మాంధపురాణము 1-కి 5-0-0

జనందరంగరాట్టండము 1-కి 1-8-0

అనంతనిఘండము 1-కి 0-14-0

అర్చకవీయము 1-కి 2-8-0

అధర్వణకారికలు, పటిక 1-కి 1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు ముద్రద్రావోకును. క్యాటలాగును చూడవలెను.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్.
 292, ఎస్ థర్డ్ స్ట్రీట్, చెన్నై.

బెంగాలు శాసనసభ

మంత్రులలో నమ్మిక లేదని కడలిక దెచ్చిన నా
సేనుగుప్తగారు చెప్పట

వీలులేదని శాసనసభా కార్యదర్శి జవాబు

18వ త్రా, ఫిబ్రవరి :- బెంగాలు మంత్రులలో నమ్మిక లేదని రెండుకడలిక తెచ్చిన నా సోటిను నిచ్చుతామేగాల శాసనసభకు కార్యదర్శి జె. ఎ. సేనుగుప్తగారు (వాసి: యుక్తరమణుడు బెంగాలు శాసనసభా కార్యదర్శి యాక్టింగ్ విభాగం జవాబిచ్చెను. బెంగాలు శాసనసభ చట్టము 4 : భాగము 102 సెక్షన్ 72 సాంపీంగు అర్హులైన రెండుకడలిక తెచ్చిన మని మీరు 29 జనవరిలో (వాసి: ఉత్తరమణు అస: బుల్) వెసిడెంటుకడ తెట్టియాన్నాను. అసరబుల్ (వెసిడెంటు జమాఖాగ్రత్తగా విచారింపి మీ రెండుకడలిక మీద 72 : సాంపీంగు అర్హులైనది రాని తీర్మానించె. అందువలన వాని తీర్మానించుటకు వీలులేదు. చెప్పేపురి శాసనసభలో జరిగి: దానికి యిది వ్యతిరేకమని వారికి తెలుగును. కాబట్టి శాసనసభ తిరిగి సమావేశమై నమ్మకం వెసిడెంటుగారు రిట్లుచేసినందుకి కారణములను వారి స్థానముండియే చెప్పెయ్యరు. ఇట్టి విషయమును చెప్పటకు అదియే తగిన ప్రత్యేకము తగినసమయము. అట్లే

అకాలీనాయకుల కుట్ర నేరము

18 నెలల చొప్పున కఠినశిక్ష.

అమృతీనరహ, ఫిబ్రవరి 7 :- సెక్షన్ నిర్ణయము నకు కార్యదర్శిగాను, అకాలీ అను పత్రము సంపాదకుగాను ఉండిన సర్దార్ల గోపాలచరసింఘులు అకాలీ ముఖ్యనేరములో ముద్దాయిలై 18 నెలల చొప్పున కఠినశిక్ష విధింపబడిరి. చెరి: రు 200 జరిమానా చేయబడినది. లేకున్న మరి మూడు నెలలు కఠిన శిక్ష విధింపబడినది. ఐ. పి. సి. 124 ఏ సెక్షన్ రాబడ్రో: నామకైన వీరిపై నిండుమోపుడినది. 18-దిన అక్రమమునెలలో జరిగి లండన్ కడ సిక్స్ సంఘముయొక్క 4 వ సమావేశము గావింపవలె నని గురుమాఖిని అచ్చొత్తింది ప్రకటించినది వీరి రాబడ్రో:నామ. గొడవై విధింపబడిన కాలిఫోర్నియానున్న భావ: అభ్యంతరం పెట్టబడతగినది. (అ. (వె)

అమెరికన్ వెసిడెంటుకు తంతివార్త

డాక్టరు విల్సనుగారు మృతులైనందుకు అమెరికాలో సానభూతిని చూపుచు (వెసిడెంటు మాట్లాడిగాలి భాంబాయి కార్యకర్తలవారు తంతివార్త నంపిరి.

మిల్లులటలు, వార్షికోత్సవము

మిల్లులటలు యధిగృహింపుమువారు నిన్న సాయంత్రము 'వర్క్స్ పీపుల్స్ ఇన్స్టిట్యూటు' జరుపుకుంటున్నది 26 వార్షికోత్సవ: ము జరిపిరి. గవర్నరు దంపతుల యాజమాన్యము క్రింద కార్యక్ర: మము జరిగెను. మిల్లు అధికారులు తనివారెందుల చాలమంది తచ్చిరి.

సభాసభయమున వార్షికోత్సవము చరిచి:పిదప క: ర్యదర్శి జె. పి. అంటోనీగారు గవర్నరుగారు మహారాజధానికి తచ్చినవాటినిండియు పార్లమెంటు విషయములలో తెల్పుడు క్రడనహించి మిల్లులధికారులకును పరివార్లకును యెట్టివైమన్య: ములు లేక సమాధానము తుదురునట్లు యానంఘమువారికి చాల: మకు తోడ్పడుచుండిరి తెప్పించు వారికి అభినందనలు తెచ్చెను. గవర్నరుగారు కార్యదర్శిగారు తన్ను యంతరంగం కొని యాడినందు మెచ్చుకొని తెలుపుతంఘముల నడిపి కార్మి: కులకు భవిష్యత్తు కల అన్యోన్యము పెచ్చించుననియు యానిష: యమున బిక్టర్ గారు కర్నాటికు మిల్లువారు శేయుశ్రాత్తు: ములు ఆసమానము లై:వనియు తెలిపి అంటోనీగారు సాయక్ష్: మును మెచ్చుకొనిరి. ఆటలో గలిగినవారికి గవర్నరు ప్రత్య: కులను పంచయిచ్చెను. సభ్యునియొ సమయమున అధిక్షులకు: యెట్టి ఆత్మాహరణ లాసంగబడినది.

బ్రిటిషు సామాన్య ప్రదర్శనము

ఈ ప్రదర్శనమునకు బర్మానుండి పోవలసినవారు కంఠాను: కుండికచ్చే మంగళవారము బయలు పడెదరు. (అ. (వె.)

రుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

గణములేనిచో సొమ్ము వాప సివ్వబడును. హాగియవారికి, యశను కైదులతో అవసర ముండదు. విశ్వగురు చాలా మందిగుణ మిచ్చును.

నెల స్వల్పము !!

ఫల వాఢికము !!!

— దీనిని టీ కాఫీ కలె వాడవలెను. ఇది మూత్ర వ్యాధులు, ఉష్ణ: వాయువులు మొదలగు వాటిని తప్పు నిదుర్చుటయే గాక ర: 12 రోజులోగ్యుహను చెడుపునది కాదు, 10 రులములు కల దచ్చి: పాట్లము 1-1 అణా 1.

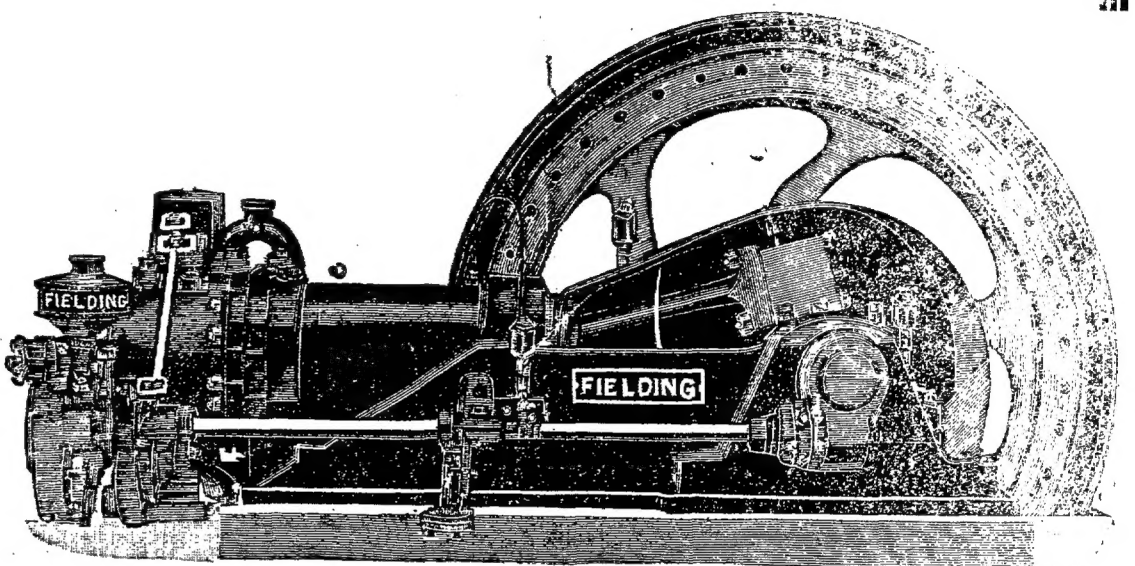
ఉగండా, 18. యల్లూరు నాసింహాశ్వ ప్రవ్వయ్య శిషి జనరలు: 1. చిరభద్రప్ప అందుకెదర్చు వర్తకము బర్మో, పేట, 16. వై. సి. చి. కలప్ప ముత్యకేసరు తాటికల్లి,

వోటుయందును అమ్మబడుచున్నది. ఏజెంటుగా నుండగోరువారు

(1101)

యం. బి. ఆర్. వర్మ, పామిడి, (జిల్లా-అనంతపురం.

శ్రీ క్రూడాయిలు యింజనులు

యా యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరలకే అమ్మబడు: చున్నవి. అన్నిసయిజాలు స్టాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను: లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులకూడా అతి సరస: మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586

పోల్ యేజెంటు:- డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

12, తంబు కెట్టిపేడి, మదరాసు.

ఆశ్చర్యము!

ప్రశ్న

పరీక్షార్థము !!

ఇది వ్యోమము కాదు. ప్రశ్నకాస్త్ర మంత్రకృతము. కేళికాస్త్ర సంబంధ వసతే లేదు. ఇది: యోగ సంబంధము. ఒక అపూర్వ సేవీపద్య. ఒకసారి పరీక్షించి ఆనందించుడు. మీ భవిష్యకును: గురించి విషయము తెల్పుటకు (వాసి కడలలో) పెట్టి అంటింపి నీజుచేసి ముకు తంపుడు. 1 ర్థ వై కానిన: సహాయమున కడల: పుకయే గలియైన భావిధలము తెల్పు జవాబులను (వాసి: రు. 1-4-0 (పాస్త్రే: సహ) పి. పి. గా తంపెదము. మీ కవరుకుడా మీకు పరీక్షార్థము పంపివేసెదము.

అడ్రెసు:- ప్రొఫెసర్ సేఖర్. మెన్డెష్, ఏలూరు.

కాత్త (వాసి: వో) గర్భిణి కట్టులపుస్తకము ఉచితముగా పంపబడును.

50 న వలలు

లైబ్రరీలకు!

రు 34 వెలగలవి - రు 16 మాత్రమే

తగ్గింపు ధర సంవత్సరాది (5-4-1924) వరకే

రు 0-8-0 అ అడ్మిన్ ఇచ్చి చందాదారుగా చేతవారికి ఒకనెట్టు దొరకును. ఇతరులకు రు 20 అ.

* అన్నియు మనోహరమగు నవలలే *

దరఖాస్తులో రు 5 (అయిదురూపాయలు) పంపుచు, మీకు దగ్గర లైబ్రరీయను వ్రాయుడు. ఖర్చులు కొనువారే భరింపవలెను. 0-1-0 అణావిల్ల పంపిన లిస్టు పంపుమును.

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

గాంధీ మహా

ఆంధ్ర

అనంతవరం (తెనాలి తాలూకా)

అనంతవరం గ్రామసంఘపు కార్యములు 5-2-24 తేదీన శ్రీ పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య సచ్చిదానందేంద్ర సరస్వతీ స్వామిలవారి యాగసాధిపత్యము కింద సమావేశమయి ముగిసినవారమునాటి నగర సంకీర్తనచేత శ్రీమహాత్మాగాంధీ గారి విడుదల సంతోషమును తెలుపుచు యాగింది తీర్మానముల వామోదించిరి.

1. మహాత్మాగాంధీగారు తేజారాధనలో ఆరు సంవత్సరములు కఠిన బాంధవ్యమునందుండినందున ముగిసిన తరువాత వారికి విడిదీయబడుటకు అనుకూలముగా ఉండవలయునని తీర్మానించినది.

2. సమస్త భారతీయులచే ప్రేమింపబడి తేజారాధన యందు నిర్బంధితుల యీ తాత్కాలికముగా ఉన్నతచే పీడితులయిన మహాత్మాగాంధీగారిని స్వాతంత్ర్యవాదమున కిచ్చివేసిన వైద్యభివృద్ధి మాడవలెనని మిక్కిలి పొందుచున్నాము.

3. కాకినాడ కౌన్సిలు మహాసభలందు తీర్మానించిన ప్రకారము నిర్వాహకాధ్యక్షమును నెరవేర్చుట యీ సభవారు తీర్మానించినది.

ప్రెస్-విశ్వాసధము,
గ్రామసంఘ కార్యకర్త.

బందరు

(ఒకవిలేజీనుండి)

త్యాగరాజ ఉత్సవములు

ఫిబ్రవరి 5:- మహాసభలను సంగీతసాహిత్య విద్యార్థులు నగు బ్రహ్మశ్రీ వారిశాఖాధ్యక్షులుగాను ప్రతిసంవత్సరమున కను స్వగృహమున, త్యాగరాజుగారు నిర్దేశించిన ఒకసంవత్సరమున ప్రత్యేక ఆయనవిద్యలు త్యాగరాజ ఉత్సవములు జేయుట అందఱెవరిన విషయమే! మామూలు ప్రకారము ఈ ఏడునాడ విద్యార్థిశాలలను శ్రోత పేరున గానమున, రాత్రింబగళ్లు నిరతాన్ని కరనామము జరిగినది. మరియు శ్రోతలనుమలను భక్తుల హరిభాత కాలక్షేపములు కరుణించుచున్నది. అందు మాఖ్యుల రామసాధనాత్రి గారను భక్తాశ్రయమున ఉభయపాఖ్యానమున కాలక్షేపము జేయుచున్నపుడు భక్తులు తనయత్నమున పొందిరి. కాని ఒక్కో ఖాసాను నూడ వాగధామణిగారి స్వరపాట కచేరి లేక పోవుటచే కొంత ఆకాంక్షగా జరిగినది.

ప్రతాపరుద్రులు

తెనాలి రామ విలాసభవారు యావత్తరమున గత శాత్రు శ్రావణదీపి కాటకమును కడర్చించిరి. ఈ కాటకము ఏరు రగవంతము కడర్చించెనను క్రతీతిచే ప్రేక్షకులు నియమితకాలమునకు ముగిసిన పోయి నిండియుండిరి. శ్రావణ, పేరిగాని పాటలను భరించు వీడదు వెంటకుచలనరావుగాను లేకుండుటలతో, చక్కగా పాడగల నిల్లలమరి మంద్రామయ్యగారు రావందునో లేక సామాజిక ప్రభుత్వబలక చేతనో గాని యావత్తరమున ఆనందముతో విశేష మేమియు గానించ లేదు. వీరి ముందు ప్రదర్శనమును ప్రలంబముగా జూపినవారలచే ప్రశంసించు గాక. ఈ సభవారి ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలకు 1500 రూపాయ లిచ్చెదమని ఇదిగదల వాగ్దత్తుడేసి యున్నారని. నిరుతి తర్జనము యీ కట్టణము వచ్చి చెంబువాకము లాడి తెలిపిరి. యీసారి ఆయనను తమ వాగ్దానము నెరవేర్చుకొందు గాక.

మహాత్మాజీవిడుదల

మహాత్మాజీవిడుదల మహాత్మాగాంధీగారి విడుదల జేసినవార యీ కొడుకల తెలిసినది. సంతోషపడెను యీ కృతార్థిని వట్టణముయొక్క నలువైపుల వ్యాపించి పురవాసులు గానములు చేసిరి.

గే. 9-24

మహాత్మాజీ విడుదల జేసినది. ధామణిగారు ప్రత్యేక సుఖాభివృద్ధిగాక వగైరాలు భజనసంఘములో మహాత్మాగాంధీగారి పటమును ఊరేగించిరి. సాయంత్రము 8 గంటల లగాడుకు 8 గంటల వరకు ఆనందము జేసిరి. (ఒకవిలేజీనుండి)

ఉరవకొండ

5-2-24 తేదీన మహాత్మాజీ విడుదల విషయము తెలిసి సాయంత్రము 6 గంటలకు జాతీయసంఘ భవనమున మహాత్మాజీ పటమును, మేళతారీ, మహమ్మదాళిగారి పటములను, మేళతారీయలతోను భజనలతోను ఊరేగింపు జరుగబడినది. మహాత్మాజీ విడుదలను తెలిసి అన్ని కాలయములందును పూజలు జరిగిపడినది. ఊరేగింపు రాత్రి 10 గంటలకు నిర్వహింపబడినది.

కార్యదర్శి, ఉరవకొండ జాతీయసంఘము.

తాళ్లపూడి

మహాత్మాజీ విడుదలవార మహాత్మాజీగారు 5-2 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు తెలియగానే గ్రామము లందఱు ఆనందమునందు నొడిరి. 6-వ తేదీన ఈ వార యట్టుపట్ల 5 గ్రామములకు జేదోరామాలమున తెలియబడి సాయంత్రము మహాత్మాజీ విడుదలయందు ప్రజలకు గల సంకషణము వెలుపుట గాను జోక సభ సమావేశపరచుట కేర్పాటుచేయబడినది. శ్రీ పురుషోత్తమ శోభదరామయ్యగారు, హరిభాను శ్రీ ఫక్కి మూర్త్యారామయ్యగారు క్షుద్రాసంగీతము కేర్పరచబడినది. కాని శోభదరామయ్యగారు పోలవరమునండి యే కారణమువలననే రావందున సాయంత్రము 5 గంటల వరకు మాత్రమున వార సంతకం శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ కంప్రాక్షణ సమితిచే వేయబడి కచ్చితోరణములు కల్గిన తండ్రి యందు మహాత్మాజీ పటము పూలములతో నలంకరింపబడి యుండ శ్రీ కల్లూరి నరసింహుగారి యాధిపత్యమున సభసారంభింపబడినది. ఆందు శ్రీ ఫక్కి మూర్త్యారామయ్యగారు తమ భృగుమధురవాగ్గాటికీ మహాత్మాజీ విడుదలయందు ప్రజలకు గల ఆనందమును వెల్లూచు మహాత్మాజీ యెట్టివరకును లేకుండ బదిలితి మది ప్రకటించుటతో క్రభుత్వము కొంత విశేషమున గనబరచిన తని తెల్లపురు నింతటితో మన పని ముగిసినదని సంతసించవలసినదనియు, ముందు ఉద్దర విషయమై యెక్కువ క్రద్దహింసజరిగినదనియు, నీగ్రామమున ఉద్దర నిలయము జోక దానిని సాధించవలసినదనియు తెలిసిరి. ఏరు తమ యావత్తరమున గిరుచే రేడియోపబడిన కట్టణము చదివి దానిని భక్తులకు జోధించిరి. మహాత్మాజీ విడుదల ఆనందచిహ్నముగా నుమాకు 20 మంది సభ్యులు శ్రవణసాలయమున 20 పుస్తకములను వాగ్దానముచేసి రామియందు ఉద్దరము భరించెదమని చెప్పిరి. (ఒకవిలేజీనుండి)

పుత్తూరు

(విత్తూరు జిల్లా)

మహాత్మాజీగారి విడుదలను గురించి విత్తూరుమండలము లోని పుత్తూరునందు గల జనులు జూపిన సంతోషమునకు మితిలేకుండెను. ఈ పురమున గల మేజిస్ట్రేటు కోర్టుకు సమీపమునను, గుంటు ఎదుటను నిల్చి యుండెను "గాంధీ నిలయము" అను పేరిన నూలుబడుకుట్టు, కట్టి విక్రయించుట, ఉద్దర విక్రయించుట మొదలయిన వాటికొరకు ఒక నిలయ మేర్పరచుచుండెను. ధర్మశాస్త్రముననుపే యీ మహాత్మాజీగారి జనపరలసి కచ్చివందన ఈతాలూకా కౌన్సిలు కమిటీవారు పందిరికలె నుండిన యీ నిలయమునే ఉద్దరకర్తృత్వముచేతను, తమకు నూలుచేతను, ప్రభువుల సన్నిధిని పెంకాకు నట్టుచేతను నలంకరించిరి. అటుపయి శ్రీ గాంధీమహాత్మాజీ ఛాయాపటమును ఒక కచ్చివయ నుంచి చేతనూలుచేతను, పున్నములచేతను, నలంకరించి యీ మందిరమున వేదేయింపజేసిరి. పాతకాలబాటరును, బాలికలను, నత్యత్వాచార్యులతో జాతీయగీతముల పాడిరి. మహాత్మాజీ పటముచుట్టును, 15 రాటముల నుంచిరి. చుట్టును తెలిగించిన తెండిపములు శ్రోత్యన మొనరించుచుండెను. సాయంత్రము 7 గంటలకు స్వరాజ్యక్షిప్తి పూజించి మహాత్మాజీ పూజచేసిరి. బాలబాలికలకు తప్ప వెల్లములు పందిరెట్టుబడిన. మహాత్మాజీ కర్పూరవారము లొసగునపుడు "గాంధీ మహాత్మాజీ జయ" యను జెండాలు ధ్వజములు చెలరేగెను. శ్రీయుత కన్యకాధ్యక్షగారు మహాత్మాజీ విడుదలను గురించి యీ, ఉద్దర, దాని యాశ్చర్యము, రాటమును గురించియు, జాతీయగీతమును గురించియు నుమాకు 8/4 గంటలకు మావస్థనించిరి. ముగిసినపాడు "గాంధీమహాత్మాజీ జయ" యను జెండాలుధ్వజములతో బాల బాలికలచే సభ ముగింపబడినది. (ఒకవిలేజీనుండి)

ఏలూరు

గాంధీమహాత్మాజీవిడుదల

గాంధీమహాత్మాజీ విడుదల కాలదే ననువార 5-2-24 తేదీన హిందూశ్రీ విజేటుగారైన మంత్రి పెగడ మార్కండేయులుగారి కడకు ఉదయము 7-45 గంటలకు చేరినది. వారు దానిని కౌన్సిలు కార్యాలయమునకు తెలిసిరి. తెలిసిన కరవ్రతములు జేసకువేల వెల్లొప్పులు తీయబడి కట్టణ మండలమున పందిరెట్టుబడినది. గాంధీ విద్యాలయమువారు పాతకాలను యూనికేసి, తెలిసిన సకరసంకీర్తనము గానించి మహాత్మాజీవిడుదలను చాటిరి. పురవాసులు గుంపులుగుంపులుగ నూడి ఆనందకందరిక స్వాగతారందించుటతో మహాత్మాజీ పొగడసాగిరి. బహదూర్లని కూడలికడకమును కచ్చివోరిని ముత్యోను, కండ్లతోను నలంకరము గానించి, పెద్దవేదికపై మహాత్మాజీపటము నిల్పి, చుట్టును భారతసాయుధులపటము లలంకరించిరి. తెల్లపు దుకాణములకడను, కొడిమల రంగయ్య కాయదుగారి దుకాణముకడను చిన్ని మందిరముల నిర్మించి మహాత్మాజీపటముల నుంచుంచిరి. పూలవారములకర్క, చిదానగ పున తెలియబడుచున్న నీ మహాత్మాజీ పటములు మాకలలు వాసంకముద్రమున నుంచిచ్చెను. సాయంత్రము మేళతారీయలతోడను, భజనసంకీర్తనలతోడను మహాత్మాజీపటమును గుట్టపు బండిపై నూరేగించిరి. వేసకువేల జన మీ యోర్నమున పాల్గొనిరి. తరువాత పేరిలోని వాసుకేయయినార్యుల లకు శిరశ్రుతాజగోపాలరావు కంఠముగారు శ్రీస్వామివారికి అర్చనాదికములను, భోగములుగానించి ఉత్సవ మూసాంకమునకు వచ్చి కచ్చివకు భోగమును పందిరెట్టుచిరి. సాయంత్రము తురవంకి రమణ గొప్ప బహిరంగభ సమావేశమై, మహాత్మాజీ యుద్ధము మును వేసొళ్ల గొనియాడినది. అభ్యుత్తర హిందూ శ్రీయుత వండు వారాయులరాగాలు ఉద్దరవాగ్దత్తుని గానించి మహాత్మాజీ యుద్ధమునకు వోడ్పడవలసినదనియు, శ్రీ మహాత్మాజీ సాయుధత్వముకింద నీ మహాత్మాజీ విడుదల విషయమిచ్చిని బొంది, భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము కలుగగలదనియు ప్రబోధించిరి. శ్రీయుతులు మాన్యుల లక్ష్య పరసింహకర్కగాక, తెల్లంకి కన్యకాధిగారు మొదలగువారుగూడ మహాత్మాజీ క్రకంసింపును నుపవ్యసించిరి. సభాప్రారంభమున మల్లారధానులుగారు మొదలగువారు ప్రసాధనమును, మహాత్మాజీ క్రకంసను పద్మరూపమున గానించిరి. సభ జయజయధ్వజములతో రాత్రి 9-30 గంటలకు ముగిసినది. రాత్రి ఆయామందిరములకడ భిక్షులు బలికబడినది. భిక్షుగరమునండి దివాన్ బహద్రుడు మొదలగు వారుచంకరావు కంఠముగారును, మల్లారధానుండి స్వరాజ్య కార్యాలయమువారును మహాత్మాజీ విడుదలచేసినని కంఠుల జరిగిరి. (ఒకవిలేజీనుండి)

టి-ఎం మాయదూ సాహాయగా రి (కత్తు వైస
మలబారులో హంతకులుగను యుద్ధకారకులుగను శిక్షించ
బడిన మహిళలసంఖ్య మొత్తమునైన 1107 మందియని హా
మూ ఘొంట్లదాగు తెలిపిరి. అందు కుసాత్రోకాల్, చంపగర్

నకు ౧౫ ౨౫ గుండ్ల, ౧౯౩౫ ౩౦౫ గుండ్ల, యాభై ద్విపాం
తరవాత 761 గుండ్ల విధిపడినది. ఇక విధిపడినది
౧౫ విధిపడినది గూర్చి ౧౫ గుండ్ల సమాచార మింకను తెలి
యదు.

మామిడి విప్లవదర్శనము

మామిడి విప్లవదర్శనము చూడటం నిజమింపబడిన
దీప్తి సూర్యులుగారు, గ్రంథము గూర్చి ప్రచురించినది
చాలా విలువైనది. దీనిని చూచి తేలికగా తెలియ
కొనుట ప్రభావకరమగును. ప్రస్తుతము ఆంధ్రప్రదేశ్
యొక్క ప్రజలపట్ల ప్రజాపరిపాలన, ప్రజాపరిపాలన ప్రభుత్వ
ఉద్దేశ్యములను గూర్చి ప్రజలకు తెలియజేయుట, ప్రజలకు
యోగమునకై చిన్న అనుబంధ గ్రంథము నొకటి ప్రచురిం
యించుచున్నా రనియు తెలియజేయుచు.

కన్నంబాడి డాము నిర్మాణపు తీర్మానములు

మైసూరురాజ్యము సరిహద్దున కన్నంబాడి డాము నిర్మి
ంచు యేర్పాటులు ఏర్పడినవి? అనియును నెవరు విచా
రించుచున్నార? ప్రజలకు ప్రజాపరిపాలన ఏమి
యేర్పాటులు చేసిరి? అని ఆర్. సేతురత్నం ఆయనగారు
ప్రశ్నించెను.

ఉ:— డి.ఎ.ఎ. కమిటీగారి నూతన ప్రకారము 1920
ఏప్రిలు మాసమునందు మైసూరు రాష్ట్రములో రాయచూ
రు జరుగుచున్నది, అవిభాగియై యేర్పాటు పరిష్కారమునకు
వరకు ఉత్తరప్రభుత్వములను ప్రజాపరిపాలన భావముకాదని
యు ఈ విషయమున రెండువేలలో 1922 ఆగస్టు మాసమునందు
సంప్రదించి యుండినదియు, అవసరమునకు వేరొకసారి సంప్ర
దించెదమనియు ప్రభుత్వము తెలియజేసి.

రహస్య నిధి

సత్యమూర్తిగారు, 1923 సం.లో ప్రభుత్వమువారివద్ద
రహస్యనిధి యెంతయుండెను? ఎందునిధి ముపయోగింప
బడెను? ఎవరు లెక్కలను సరిచూచుచున్నార? అని ప్రశ్నించెను
రహస్యనిధియను పేరు వేరేనిధి లేదనియు, పోలీసుభాగ్యములనే
“ప్రత్యేకవాదము” అను పేరున కొంత బడ్జెట్ ప్రకారము పేరు
చేయబడినదియు, ఇది యెందుకు, యెందునైన నన్నదియు తెలు
పరానివిషయమనియు లామెంబరుగారు నడిపిరి.

కాకినాడ సభలకు పోలీసువ్యయము

కాకినాడ కాంగ్రెసు సమయమున పోలీసు సభయందు
ఎంతధనము వెచ్చింపబడినది సత్యమూర్తిగారు రడిగిన ప్రశ్నకు
రూ 6000 ఖాయము జేయబడెను. కాని అంతంతవరకు వినియోగ
మైనదియు, ఏమిదోగి యేకార్యముల నిర్వహించినదియు
నికను తెలియదని ప్రభుత్వము వచ్చెను.

కర్నూలు జిల్లాలో అదనపు పోలీసు

కర్నూలు జిల్లాలో కొయిలుకుట్టి, సిరుజేలుతాలూకాల
లో అదనపు పోలీసు నియమించుటకు ఏమి ఉత్తరువు లాసంగిరని
సి. వెంకటరంగరాజుగారు ప్రశ్నించెను.

ఉ:— కడప కర్నూలు జిల్లాలలో కాంతిభంగకరమును
బాంబుల తయారుజేయుటకు గూర్చి విచారించుటకు గాను ఇరు
వురు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరులు నియమించబడిరి. ప్రజలు ప్రభు
త్వమువారికి తోడ్పడి యానురాచారమును బాపుకొను బాధ్య
తను నిర్వహింపకుండినచో అదనపు పోలీసు ప్రజాపరిపాలనను
కలెక్టరులు ప్రజలకు తెలుపవలెను.

పాఠశాలలో నువ్వయోగించు తెలుగుభాష

సామి వెంకటాచలంకృష్ణగారు:—
ఆంధ్రభాషలో గ్రామ్యభాషను పాఠశాలలో విద్య
నేర్పనపుకు ఉపయోగించుటకు తగినట్లుగా విశ్వవిద్యాలయము
నా రంగీకరింపలేదా? అట్లునుచో తెలుగుపండితుల సభవారు
ఆక్షేపణముగా చేయవలసిన “పల్నాటి నీరులకథలు” లెవరు
బోధింపారు. పఠనగ్రంథముగా నిరూపించుట నిజమేనా? దానిని,
స్కూలు పైసలబోధ అడ్వైజరీ కమిటీవారుగూడ ఆక్షేపించి
యుండిరా?

ఉ:— అట్లు గ్రామ్యభాషను నిషేధించియుండుట నిజ
మేగాని, వైస్రొ-నవదని గ్రంథము 1925 ఇంటరు పరీక్షకు
పఠనగ్రంథముగా నియమింపబడెను. ఇయ్యది ఆక్షేపణము
మైనదని ప్రభుత్వమునా రెజుంగరు. స్కూలు పైసలబోధనారు
నిషేధించుటకుగల కారణములు తెలియవుగాని ఇంటరు తరగతి
గ్రంథము స్కూలు పైసలనకు పనికిరాకుండుట వోచనియము.

ఉచితనిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య

భానుబాదరం హాజీ ఆ. హా. క్యాసిము సాహెబుగారు
ప్రశ్నింపగా ఈదిగవ పురపాలకసంఘములలో ఉచితనిర్బంధ

ప్రాథమికవిద్య నేర్పడుటకు ఖాయమునట్లు విద్యార్థులెవరు
చెలిసిరి:— కెల్లూరు, నాగపట్నము, మంధాకోణము, కంజీవరం,
ఈశాండు, తలచేర్ల, తిరుపూరు, తిన్నవల్లి, చెంగలపట్నము, మచిలీ
పట్నం, తంజావూరు, మాయవరం, కోయంబత్తూరు, కొచ్చిను,
మధుర.

సెకండరీ విద్యాసంఘముల అధ్యక్షులు

సెకండరీ విద్యాసంఘాధ్యక్షులుగా చెన్నరాష్ట్రమునందు
ఎంతమంది (బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు, మహమ్మదీయు
లు, హైందవత్వైస్తవులు, అన్నిదామిదుల గలరని అబ్బాసు అలీ.
గారు ప్రశ్నింపగా 5 బ్రాహ్మణులు, 16 బ్రాహ్మణేతరులు
(హిందవులు); 1 మహమ్మదీయుడు; 2 క్రైస్తవులు గలరని
తెలియజేసెను.

మంత్రులు

స్థానికస్వపరిపాలన కాభివృద్ధిగారు విశ్వాసరాహిత్య
తీర్మానము వచ్చినపుటినుండియు ఎన్నికసభ్యులలో అల్పసంఖ్యా
కులే ఆయనపక్షమున సమ్యక్తులు దెలుపుచున్నారను విషయ
మును మంత్రుగారు గమనించి యింకవిషయమున నేమిచేయ
దలంచినది సత్యమూర్తిగారు రడిగిరి. మంత్రుగారు డివిజనుపట్టిక
యొక్కను జూడలేదనియు ఆయన ఆపక్షమునకు అధికసంఖ్యా
కులు చేరువరకు జూడవలసరము లేదనియు మంత్రుగారు చెలిపిరి.

కర్నూలు జిల్లాలోని కలెక్టరు

కర్నూలు జిల్లాలో మృగశిరాప్రవేశము లేకపోవుటచే
పత్తికొండ కొయిలుకుట్టి తాలూకాలలో పంటలులేక కలెక్టరు
సంభవించినందువలన ప్రభుత్వమువారికి సదుపాయములనుజేయు
చున్నారని రా. బి. సి. వెంకటరంగరాజుగారు ప్రశ్నించెను.

ఉ:— వర్షములు బాగుగా లేకపోలేదు. వడ్డికేరగ్రా
మములో మాత్రము వర్షములేకపోవుటచే పంటలు చెడినవి
కలెక్టరు రిపోర్టులను తెలియుచున్నది. ఆ తాలూకాలలో గత
సాలాగేండ్లనుండి ఆర్థికదుస్థితి ప్రబలియున్నది. కినులను నిలుపు
జేయ దలంచుచున్నాడు.

గ్రామోద్యోగులలో తగ్గించిన వాటి సంఖ్య

సి. బి. సి. కేశవశర్మగారు ప్రశ్నించినవిదట గ్రామ
ముల నూతన యేర్పాటుప్రకారము తగ్గింపబడిన గ్రామోద్యోగు
లనుగూర్చి యీ దిగువసంఖ్యలు తెలుపబడినవి:—

ఉద్యోగులు	రెవెన్యూస్థలములు	ప్రాప్తిస్థలములు
కరణములు	1698	12)
మునసబులు		
ట్రైబ్యునల్ ఉద్యోగులు	2101	18
మజీగార్లు	894	41
వెట్టిలు	5525	6
నిర్దంట్లు	1085	0
తలారలు	4965	90

తొకవల్లిప్రాజెక్టు పరిస్థితు లేవిధముగా నున్నవని
కె. శరభరాజుగారుగూ, ఇట్టిగేమనుబట్టి ఆమోదింప బడునరకు
నిలుపుచేయబడినట్లు తెలియజేసెను.

కర్నూలు జిల్లాలోని ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులనుగూర్చి సి.వి.
అయ్యంగారు రడిగిన ప్రశ్నకు మార్గముగారి రిపోర్టు జూడవలెనని
ప్రభుత్వము వచ్చెను. 1-20-25, తిప్పయ్యసాలెము ప్రాజెక్టు
జరుగును.

మోటారుబండ్ల చట్టము రాబడి

మోటారుబండ్ల చట్టముక్రింద అద్దెబండ్ల చట్టముక్రింద
వచ్చురాబడినిగూర్చి సా. వెంకటాచలంకృష్ణగారు ప్రశ్నించెను.
ఉ:— మోటారుబండ్ల చట్టముక్రింద 1922-23 సం. లో
రూ 48,147 రాబడియు, అద్దెబండ్ల చట్టముక్రింద రూ 21,679
రా.డియు గలవు.

పోలీసు ఉద్యోగులు

పోలీసుకాఖాను సి. వి. కి. ప్రత్యేకప్రాంచి ఉద్యో
గులేమి కార్యముల నిర్వహింపుచున్నార? వారి కేమివేతనము
లిచ్చుచున్నార? అందు అంగీకరమునైనా లే నియమించిరి?
వారికి ప్రత్యేకముగా అధిక వేతనముల నిచ్చుచుండిరా? అని సత్య
మూర్తిగారు ప్రశ్నించెను.

ఉ:— ప్రత్యేకప్రాంచి పోలీసుకాఖానుగూర్చి ప్రభుత్వ
మువారు ఎట్టి సమాచారమును దెలుపనూడదనియు, అంగీక
రమునైనా అధిక వేతనముల నియమించునని, తెలకు రూ 60
మించుకొండ ఇండ్లకంటె నిచ్చుచున్నారనియు తెలిపి ఉద్యోగుల
యొక్క వేతనములలోగూడ కొక పట్టికను ప్రకటించెను.

బందరు డివిజనులు ఆఫీసుగారు- కేసుల విచారణ

మహిమారాజుగారు ఇట్లు ప్రశ్నించెను:—

డివిజనులు ఆఫీసులయొక్క కేసులలో పార్టీలకు సదు
పాఠముగా నుండుటకై తాలూకాముఖ్యస్థానములలోనే సా
ధారణముగా విచారణచేయుచుండవలెనని ప్రభుత్వమునా రుత్త
రవోగియుండ, బందరు డివిజనుల ఆఫీసు వాటియల్లాసాహెబు
గారు అవసరముగా మారుమూల గ్రామములలో కేసులు వాయి
దావేసి తాను పార్టీలకుకవరకుండ అచోటికి బోనకపోవు
టయే గాక, పోయిన కేసువిచారణజేయకుండ వేళ్లను, పార్టీల
ను, వృథాగా వేచియుండునట్లు చేయుచున్న విషయము ప్రభు
త్వమునానికి తెలియునా? తెలిసినచో డివిజనుల ఆఫీసుగారివద్ద
సంజాయిషీ కైకొనెదరా?

ఉ:— అట్టియుత్తరువులనుగాని డివిజనుల ఆఫీసుగారు కలు
చేయుచున్నట్లు ప్రభుత్వమునానికి తెలియదు. అయినచే పార్టీ
లు జిల్లాకలెక్టరునకుగాని రివెన్యూబోర్డునకు గాని ఫిర్యాదు జేసి
కొనవచ్చును.

బల్లారిజిల్లా పోలీసుశిక్షలు

శ్రీరమి 9 :— బల్లారిజిల్లాలో పోలీసుకాఖా ఉద్యో
గులవై జిల్లా నూపర్చెంటుగారు కఠినశిక్షలను విధించియుండిరని
యు, 45 సంఖ్యనెక్కువలలో 15 మందికి వేరనాభివృద్ధి జేయ
లేదనియు ఈ శిక్షలయొక్క జాబితాను తెలుపగోరుచు. ప్రభు
త్వమువారు వాయదలచిరా యని సి. శివరావుగారు ప్రశ్నింప
గా, పోలీసుపరిపాలన కఠినముగా నున్నదని ప్రభుత్వమువారు
నమ్ముతాలని యావిషయమున ఏమాత్రమును తెలిసికొన అవ
సరము లేదనియు ప్రభుత్వము వచ్చెను.

విద్యాధి:ము

కడప పురపాలకసంఘమువారు, కర్నూలు, గంటూరు,
తిరుచనాపల్లి పురములలో వలె రాష్ట్ర నిధులనుండి యొక సెకండరీ
విద్యాలయము నిర్మించుటకు జేసిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు
రంగీకరించిరి యని అబ్బులుపైగారు ప్రశ్నింప, అట్టి తీర్మానము
ప్రభుత్వమువారికి చేరలేదని జవాబు వచ్చెను.

మదరాసు విద్యాసంఘమువారి శిష్యులను ప్రభుత్వము
వారంగీకరించిరాని సి. శివరావుగారు ప్రశ్నింప. వారినివేది
కము ప్రచురింపబడుచున్నదని తెలిపిరి.

పశుపాలన

ఎస్. ఆర్. వై. ఆంకినేని పశుపాలనామహారుగారు, మన
రాష్ట్రమునందు ఆహారమువలెను, చామలకును విధింపబడుచున్న
పశువులసంఖ్యను దెలుపుచు ఆభివృద్ధికాఖాయంత్రుగారిని ప్రశ్నించెను.

ఉ:— 1921-22 సంవత్సరమునకు వర్ధింపబడినది:—	
వృషభములు	78,181
ఆవులు	288,950
దూడలు	24,988
ఈసంఖ్యలు సుమారుగా నుండును.	

శాసనసభ కార్యదర్శుల ఉద్యోగపరిమితి

సామి వెంకటాచలంకృష్ణగారు శాసనసభ కార్యదర్శుల
గూర్చి యిట్లు ప్రశ్నించెను. ప్రభుత్వశాసనసభలో నియమింపబడిన
కార్యదర్శులు, శాసనసభ ముగిసినపిదపగూడ కార్యదర్శు
లుగా నుండవచ్చునా? గడిచినసభ కార్యదర్శులు యెంతకాలము
వరకు తమ పనిలో నుండిరి?

ఉ:— అట్లుండవచ్చును. గతసభలో నియమింపబడిన
వారు 1923 డిసెంబరు 1 కేరేన పదవులకు రాజీనిచ్చి యుం
డిరి. అంతవరకు ప్రతిజడమ మారు 50 గమునకు బుచ్చుకొను
చుండిరి వారు విరమించినపిదప నేరని నియమించుట లేదు.

హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యముల విచారణ సంఘము

ఆహ్వానీగారు హిందూమహమ్మదీయకలహములనుగూర్చి
సమాధానము కుదుర్చుటకై ప్రభుత్వమువారిచే ఆర్. సి. శివస్వా
మి అయ్యురగారి అధ్యక్షత్వక్రింద నియమింపబడిన సంఘమువారు
యె ప్పడు సమావేశమైరి? నివేదిక ను బంపి
గా, లేకుచో ఆపని పూర్తిజేయుటకు వేరొకసంఘమును
నియమించెదరా యని ప్రశ్నించెను

ఉ:— వైశేక్-నవదినసంఘమువారు గి మార్చి 5
మావేశమై యుండుటచేతను, శివస్వామి అయ్యురగారికి
సామ్రాజ్యశాసనసభలో పని గలుగుటచే 1921 మేమాసము
నందు రాజీనిచ్చుటవలనను సంఘనివేదికము తయారు గాతే
దు, పిదప సర్ ఆహ్వానము తలచినరకయారుగారిని అధ్యక్షు
లుగా నియమించినను, పిమ్మట సంఘసమావేశము జరుగకుం
డుటచే, యీ విషయమును యాస్తితిలో విడిచి
నివేత్తుచున్నవనూతన కంగీకరించుటచేతను నిలుపుచేయబడినది.
వైసంఘము చేయబడి ఉద్యోగసభలో నూడినయునను యీ
రీతిగా జరుగుటవలన వేరొక సంఘమును నియమించుట అనుపయో
గమున ప్రభుత్వమువారు భావించెను.

గాంధీ మహాత్ముని విడుదల

జాతీయ ప్రార్థన దినము

చెన్నపురి లో బహిరంగ సభ

చేపు (ఈనెల 10 వ తేదీ ఆదివారము) సాయంకాలము 5-30 గంటలకు చెన్నపురిలో తిరువల్లి క్షేత్రము దగ్గర మున బహిరంగ సభలు జరుగును. సర్వేశ్వరుడు గాంధీ మహాత్ముని కారోగ్యమును బంధ విముక్తిని కలిగించినందుల కాసభలలో ప్రార్థనలు జరుగును. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని ఆ దేశముననుసరించి చెన్నపురి మండల ఆంధ్ర-ద్రవిడ కాంగ్రెసు సంఘములవాద ప్రత్యేకముగ నచటనే రెండు బహిరంగసభల నేర్పరచిరి. ఎల్ల వారును ముఖ్యముగా విచ్చేయ ప్రార్థితులు. మహాత్ముని కడు శ్రేణులుగా సంపూర్ణాకారోగ్యమును పొందగోరుచునాసభలలో ప్రార్థనలు జరుపబడును. సాయం కాలము 4 గంటలు మొదలగుచు కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేరగోరువారి పేర్లునమోదు చెయ్యబడును స్వాతంత్ర్యస్వరాజ్యములను కోరువారందరు నాసభలకు వచ్చిసాలుచందా నాలుగణాలు చెల్లించి సభ్యులుగా చేరప్రార్థితులు. ఆధికాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రత్యేకముగను ద్రవిడ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రత్యేకముగను సభావేదికల నేర్పరచెదరు. ఆంధ్రసంఘసభలో ఆంధ్రులుసభ్యులుగాచేర ప్రార్థితులు. (కార్యదర్శుల ప్రకటనము)

అభినందన సభలు

బొంబాయిలో ఉత్సవములు

బొంబాయి కార్పొరేషను స్థాయిసంఘము

ఈ నెల 6 వ తేదీన జరిగిన కార్పొరేషను స్థాయిసంఘ సభలో కార్పొరేషనువారు గాంధీ మహాత్ముని విడుదలకు సంత సము నొందుచున్నారని తీర్మాన మునొసపబడెను.

బొంబాయి కార్పొరేషను

8 వ తేదీన బొంబాయిలో జరిగిన కార్పొరేషను సభలో ఆధ్యక్షుడు గాంధీ మహాత్ముని ప్రశంసించెను.

గాంధీ మహాత్ముని విడుదలకు దేశము దర్శి పత్తులను వారు చాల సంతసించిరి. ఈ కార్పొరేషను సభ్యులందరును గూడ కానందించిరి. వారెంతయు రివియమును రాజనీతిజ్ఞులను బాధ్యులను వెల్లడించిరి. ఎట్లకేట వెళ్ళు వర్తమానము మరల నేటికీ ప్రజలను ప్రభుత్వమువారు నీపడమున నేటికీ పంపిరి. ఇట్టి ఘోషములగుట కిదియే కారణము. ఈరీతిగా నేటి ఘోషములగునని నా ప్రజలకు భూమిలోని పోయినది. ఈ కారణము ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకు కలిగిన కాంతిసంభారము లింతటితోనే యంతరింపజేయును గూడ కొనసాగవలసియు గాంధీగారి అభిప్రాయము తెలుసుకొను వారినిగూడ. వలస ప్రభుత్వము దుస్సహనీతి తొలగవలసియు నూతనశక్తి ప్రాచంధ్యము కాగవలసియు, యాతమను దర్శి పత్తులను వారు చేకూర్చుకొను కలసి కనిపెట్టవలసియు నేనాసించెదనని కార్పొరేషను అభ్యుత్తును నుడిచెను.

బొంబాయిలో బహిరంగసభ

6 వ తేదీ రాత్రి బొంబాయి చాపట్టిలో జరిగింది ప్రజల సమావేశమై, గాంధీ మహాత్ముని విడుదలకు సంతోషమును వెల్లడించిరి. ప్రభుత్వమువారిని ప్రశంసించిరి. భారతీయులకు బ్రిటిషువారిపై నెట్టి ద్వేషము నులేదు. భారతదేశ కారక స్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలుగని పద్ధతిని సామర్యమునకు సంసిద్ధులగుటలో భారతీయు లింతదేశీయుల కన్నకంటే తీసిపో ను తీర్చునముగూడ నామోదించబడెను. గాంధీ మహాత్ముడు బొంబాయి కర్పొరేషను ప్రజల తిగిరితిని మహాత్ముని ఆమోదము బడయుటకు ఇటనే మహాత్ముని నిర్మాణాధ్యక్షముగా ప్రారంభించెనని మాలాళా మహాత్మునిగా గూడ ప్రార్థనాచరించి. మాలాళా సో.రా.టి. కే. ఎఫ్. ప్రొ.ను, శ్రీమంతుల బంగటూరి పరశరామయ్యగూడ నుపస్థితులైరి. సభ చాలా రాత్రికును జరిగింది.

6 వ తేదీ రాత్రి బొంబాయిలో దివానులతో జరిగింది. బాత్మియేతామల లక్ష్మణముగా నెలకొల్పబడెను. మార్కెట్, బాత్మియేతామల మరల చాలమంది బీదలకు నగరమునందు వెళ్ళు భాగములను పేటలలోను తుప్పిగా భోజనములు చేసిరి. 6 వ తేదీ రాత్రి యంతయును ఉత్సవములు జరుగుచు నేయుండెను.

చాలా దుర్ఘటముల వారును రాజకీయ సంఘముల వారును సామెతలనుబట్టి మహాత్ముని విడుదల కంటే గట్టిగా వారిని తిట్లు వాడుకుంటున్నారని తేల్చుచున్నారని ప్రకటించబడెను.

మహాత్ముని, 1 వ తేదీన భాగ్యలక్ష్మరేఖ లండనును మరలమును మునిగిరి. వారు మార్కెటు ఆవరణలోను యిద్దరూ గూడ బీదలకు వాడుకనెరి.

బొంబాయి వర్తకసంఘము

గాంధీ మహాత్ముని కనలించుట కవర్తకసంఘము ప్రశంసించుచున్నా మను సమాచారమును బొంబాయిలోని బ్రిటిషు ఇండియా కలనీయుల వర్తకసంఘమువారు బొంబాయి కర్పొరేషను కలిగిరి.

మహాత్ముని సందర్శనము

ఈ నెల 6 వ తేదీన బొంబాయి ప్రాంతములోని సమావేశము, బ్రిటిషువారు మహాత్ముని సందర్శనము కనుక జుట్టచే నడచు కారణమును సామగ్గాని తన్ను దొరకనునూరు విడుదలచేసినందులకు మహాత్ముడు చాలించిరి. నేను దాగ భాగవతిత్వము మిమతో దాగభ్యుత్తునే బోధించిరిని కొందరు విమర్శకులు దుర్భిప్రాయులై చేసినవిమర్శల సభ్యులని యిచ్చిరిన దొరకనునూరు గుర్తింపగలిగినందు నాకట్లు నా యుద్ధమును పట్టున వారు బ్రతిహులభావమును వదలగలిగినందు నేను సమర్థులినతో నా కందువలన సభికును సంతోషము కలుగగలదు. ఆ సమావేశము ద్వారా మహాత్ముని దేశాభివృద్ధికి యిచ్చిరిన దొరకనునూరు గుర్తింపగలిగిన వారై యిచ్చిరిన వారై మహాత్ముని సందర్శనమును చేసినవో నేనచాలసంతోషించెనని మహాత్ముడు నుడిచెను.

కలకత్తాలో అమెరికా దేశీయుని ప్రశంస

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో కాలిఫోర్నియాలో లాసు ఎజిలను వాస్తవ్యుడగు రిచర్డు డాక్టరు మున్సి, నాలుగారు ప్రపంచయోధాత్వమును యిచ్చుట కలకత్తాకు వచ్చియున్నారు. రిచర్డు సామర్య సంకల్పముతో నేటిదిగ్వి సంచారమునకు పూనుకొనిరి. రిచర్డుకు సామర్యమును విమర్శమునుగూర్చి కలకత్తాలో సందర్శించిరి. గాంధీ మహాత్ముని చాల సార్లు ప్రశంసించిరి. మహాత్ముని ఉపదేశము లభ్యుత్తములగు కొనియుడిరి. గాంధీ మహాత్ముడు సమయ మహాభివృద్ధి, సర్వము సర్వమును సందర్శించిన సత్యశక్తి, మోహనరాముని దిశకును స్వభావము మరల వెల్లడగుపరిగిన మహానీయుడు. విశ్వవృద్ధి కానరాదు. దేశమునందే ప్రాగ్భోక్తియు ప్రకాశమునూ, వెలుగిరిన నిర్భయస్వభావుడు గాంధీ మహాత్ముడొక్కడే. వెళ్ళుకేతాబ్దులనుండి గాంధీదన మనిగియున్న భారతీయు లికే కేల్గించి అభిప్రాయమున తొలి భారతదేశము ఏ కమ్యూనిస్టులనుబట్టియును దేశాన్ని ప్రార్థించిరి. భారతదేశాన్ని కేల్గించిరి. భారతదేశాన్ని అట్టి మహాత్ముని సామర్య భారతీయుల మరల వెల్లడగు భారతీయుల కందాకును పరిశ్రమి ధియై యున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు సామర్య కార్యభారమును కలబూని యుండటచే నాకుని జీవితము యంతయు సంతాపాందోళనములతో నిండియున్నది. అట్టిసంతాపాందోళనములతో భారతీయులు కేయల కర్మములను గూర్చియు అభివృద్ధి సంతాపాందోళనముల మహాత్ముని కలుగుచుండును. భానుచేయడము

నవో మహాత్ముడు చాలా గాంధీ మహాత్ముడుగాని దేశములలో కొందరవాదముగ చేయరాని కార్యముల నొందిరి. సర్వమును వచ్చు చేసెదనయే మహాత్ముడు చాల దైవోందుచుండుని హామీగాను నుడిచిరి.

అమృత సరు

9 వ తేదీన లాహోరులో జరుగవలసిన సిక్కు వాయుకుల సభ ప్రస్తుత మాటచేయబడెను. మిమ్ములను విడుదల చేసినందులకు భారత సిక్కు మహాసభవారు మహాభార్యముగ మిమ్ములి నందించుచున్నాడు. మీ రాకవలన దేశమునందే దనుకూలభరితములు కలుగగలరు అనించుచున్నారని భారత సిక్కు సంఘాధ్యక్షుడు మహాత్ముడు తంతివార్తామెను.

డాక్టరు కిలూ స్వామి ఓంకారముగా మున్నగు గాంగ్రెసు వాయుకులు అగ్రేషులై కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఏర్పాటు పకారముతో తొలుత పి సామంతులను రిక్షాంతులకు జరిచు న్నానానానానా అచటపింకాంగ్రెసు గాంచిరి. డాక్టరు కిలూ గాన సాంధ్యము సమర్పించిరి. రెండు కర్పొరేషనులు కాంగ్రెసుమునగని మన మహాభావమును మరల విచ్చుటచే నచ్చిన దులకు నేను మహాభావము నొందు చున్నాను నేను భారతదేశమునందే దంతిమ సింహాశ్రయమునందును గూడ సంతాపము చేసిరి. గాంధీ మహాత్ముని నిరసించుచు మాటలాడిన మానవుడెవడును నాకెప్పుడు చూడ కనబడలేదు నేను సామూహిక ప్రత్యేకాలతో మహాత్ముని సందర్శించిరి. అతడు కల్యణరాజు పుష్పముగానున్నాడు. అటున్నను గూడ అతని యుత్సాహమును కొక్కిరించుకొనిరి. రిచర్డుకు గూడ యుత్సాహము మరల పొందూ మహాత్ముడిని మైత్రి నెలకొల్పవలెను. మరల కలహములకు నెట్టిలాభమును కలుగలేదు గాన దానినిక వదిలివేయవలెను. మీ రందరును ఉద్దరునే భరింపవలెను. మన మహాభావమున అజ్ఞానసారము మీరు పనిచేయవలసినవో అతని ఆదేశము ప్రకారము పని చేయవలెను. అటు చేసినచే మనదేశముకు స్వరాజ్యము లభింపగలదు. ఇందులకే శ్రీమంతులు రాజగోపాలాచారి నేటుజము కాలము బాబుగాయును శ్రీబీ.అమృతాను యారావ్త్రియనకు వచ్చుచున్నారని డాక్టరు కిలూగానునదిరి. పిమ్ములు గాంధీ మహాత్ముని సభిసందించుచు పండిత తీనవాధుగా రోగి తీర్మానముల పంపించిరి తీనవాధు గారును మన వెళ్ళుమందియు వానిగూర్చి యుపస్థానించిరి. పొందూ మహాత్ముడిని మైత్రి గూర్చి వారందరును మాటలాడిరి. తీర్మాన మునొసపబడెను.

అహమదాబాదు

సబర్కత్రి ఆశ్రమవాసులకు మహాత్ముని సందేశము

సి. ఎఫ్. ఆ. డ్రూగుగాడు ప్రత్యేకాలతో మహాత్ముని సందర్శించి సుకృతి ఆశ్రమముల కోక సందేశమును గొనివచ్చిరి. "నా విడుదలకు గూర్చికార్త వినినవారందరును అభివృద్ధి విషయములను చూడవలెను. ఇది విషయమున మాదగిరి అవసరముగాని మహాత్ముని నొందిరిదగిన అవసరముగాను. ఇచ్చుకు బాధ్యతాభారము నెనుటి కంటెను చాల ప్రబలముగానుండు నుగాననా భారమును కలియబట్టు మీరందరూ సంసిద్ధులు కావలెను" అను మహాత్ముని సందేశము ఆంధ్రానుగా రాక మహాత్ముని కెరిందిరి.

నెలం

నెలములో వర్తము మున్నగువారు చందాము వెనుకొని 8 వ తేదీ ఉదయమున కిల్లోరియా మార్కెటులో బీదల కన్న దానము చేసిరి.

మొంబాసా

మొంబాసాలో మన్న భారతీయులు బహిరంగ సభచేసి గాంధీ మహాత్ముని సభిసందించు మహాత్ముడు దీర్ఘాయు రాజోగ్యముల నొనంగ సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచు తీర్మానముల నామోదించిరి.

*** * * *

దేశభక్తుడు మహాత్ముని సమంపిన తంతివార్త

"మీరు విడదలయై యుండు కాంధ్రదేశమును లభి కానంద భుక్తులై యున్నాడు. మీరు మహాభార్యముగ స్వాగత మొసగుచున్నారని త్వరగా మీరు సామూహికార్యములను మైత్రి మిత్రమనుకు మాట్లాడకా భయమును సన్నద్ధులగు నట్లునుగ్రహించవలెను సర్వేశ్వరుని భక్తితో ప్రార్థించుచున్నారని, మీరు బోధించిన అసహాయాభ్యుత్తము కిల్లోరియనునందు కలకు సంపూర్ణాభ్యుత్తములదనియును మీరు విధేయులై మీరానుభవము ప్రపంచే యుటకు భూమి సులలిధుల మని

ప్రారణ దినము

ఆంధ్ర దేశమున నుత్సవములు

పార్వతీపురము

మహాత్ముని విడుదలయ్యుత్సవము పార్వతీపురమునందును కొత్తపట్నములోను మిరంగిలోను ఆచరింపబడెను. మితాయిలు పంచిపెట్టబడెను. బీదలకు అన్నదానము చేయబడెను.

కళింగపట్టణము

మహాత్ముని విడుదలయ్యుత్సవము అత్యుత్సాహముతో జనుప్రదముగా జరుపబడెను. భజనసమాజములు జాతీయగీతము లనుబాడుచు ఉర్రేగిరి. పెక్కుమందిజనులు యాభజనల యందు పాల్గొనిరి. శ్రీలుగూడ మహాత్ముని ఛాయాపటమును దీసికొని పట్టణమంతయు ఉర్రేగిరి. సాయంకాలము 6 గంటలకు ఒక బహిరంగసభ జరిగెను. చాలమంది జనులువచ్చిరి. శ్రీలుగూడపెక్కుమంది సభకువచ్చిరి. మహాత్ముని ఆరోగ్యముకొరకు ప్రార్థనలు గలుపబడెను. ఉద్యమముయొక్క గొప్పతనమును గూర్చియు, ప్రస్తుతపరిస్థితులను గూర్చియు మనము చేయవలసిన విధులను గూర్చియు యువస్వాసము లీడుబడెను. తరువాత సభముగిసెను. శ్రీలు మంగళహారతులను పాడిరి. అందరును అత్యుత్సాహముతో నుండిరి.

పెనుకొండ

మహాత్ముని విడుదలచేసిన సమాచారము 6 తేదీన తెలిసెను. పెనుకొండ యీశుభవార్త చాటింపువలన ప్రజలకు తెలియజేయబడెను. కొంతసామును మనూలుచేసి 800 మంది బీదలకు అన్నదానము చేయబడెను. సాయంకాలమున పెద్దయూరేగింపు జరిగెను. దేవాలయములలోను మసీదులలోను ప్రార్థనలు గలుపబడెను. శ్రీలు మంగళహారతుల నిచ్చిరి. మహాత్మునిగాఢాభిషేకము చేయబడి పట్టణము మ్రోగుచుండెను.

కాకినాడ

కాకినాడ పురపాలకసంఘమువారు 6 తేదీన సభచేసి యీశుభవార్త తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా తీరనిచ్చిరి. ఈ తీర్మానము చైర్మను దివాన్ బహదూర్ కొమ్మిరెడ్డి నూర్మనారాయణ మూర్తిసాయుడుగారిచే మహాత్మునికి తంతిచేయబడెను. కళింగములో స్వస్థకలిగి నందుకును విడుదలయైనందుకును మహాత్ముని అభినందించి, ఈసంఘమువారు, హిందూ దేశమును మోసకబారిని యుద్ధిరించుటకొరకు మహాత్మునికి బలము ఉత్సాహము దీర్ఘాయువు కలుగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

చికాకోలు

మహాత్ముని విడుదలయైనసంగతి 6 తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు ప్రజలకు తెలిసెను. అన్నితరగతులవారును అత్యుత్సాహమును గలతోవమును బొందరి. దేవాలయములలో పూజలు గలుపబడెను. తిమ్మరాజు మహాత్మునిగూర్చి కాంగ్రెసు కార్యాలయమువద్ద సాయంకాలము 4.30 గంటలకు బీదలకు అన్నదానముచేసెను. సాయంకాలము 6 గంటలకు జాతీయభేదములు లేకుండ అందరునుకలసి ఒక యూరేగింపుగా జయలుదేరిరి. వక్రీయములను యూరూరేగింపులోపాల్గొనలేదు. ఈరేగింపు ముఖ్యమైన అన్ని వీధులకువెళ్లెను. చావలో మంగళహారతులను పుష్పహారములును యాయబడెను. శ్రీయుతులు సుబ్బారావు రామకృష్ణారావు గార్లు ఖద్దరప్రాముఖ్యతను గూర్చియు కాంగ్రెసులో సభ్యులుగాచేరవలసినదియు ప్రజలను యుద్ధిరించుచు ఉపన్యసించిరి. ఈరేగింపును జయప్రదముగా నొనర్చిన శ్రీయుతులు భాస్కరరావు పంతులు, పెద్దబాబు అగ్రపు రామమూర్తిగార్లు ముఖ్యులు. భజనాత్రిమేళములవారందరును మహాత్ముని గౌరవార్థము తమంతట తామే వచ్చెదమనిరి. రాత్రి 8-20 గంటలకు ఈరేగింపు టుత్సవములు కాంగ్రెసు కార్యాలయమువద్ద సమాప్తమైనవి.

యూ కార్ నీ సంది గృహ న మ ర ల నొకసారికనుకు నిష్కవించుచున్నారు. మివాతాకర్తముండి మరకలజాను లం తరించి స్వరాజ్యమునకర్త సరికుం ప్రోమత్యము గర్వముల జారికిని సర్వరముక లభింకగలవనియు సమాజమును నిభార తరేకమునందు అదిరకాలమునకే స్వరాజ్యముకొరకుచేయుగా విహరింక గలదయ్యును సారానించుచున్నారు అంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సరిభూభ్యుత్సవము తేదీకర్త కొండా మేకటప్పయ్య తం భూగూడ మహాత్మునికొరకు తిరివార్త నందిరి.

మంగళగిరి

మహాత్ముని విడుదలవార్త 6 తేదీ రాత్రి తెలిసి ప్రజలలో అమితమైన ఉత్సాహనందములను గలిగించెను. 6 తేదీ సాయంకాలమున మహాత్ముని ఛాయాపటముతో యూరేగుచు భజనలు జరిగెను. దేవాలయములలో అర్చనలు జరిగెను. శ్రీయుతులు దేశభక్తి రాధాకృష్ణయ్య ముక్తేశ్వరరావు ప్రసాదరావు గార్లు కాంగ్రెసుకార్యాలయమువద్ద యిచ్చటికివచ్చి మహాత్ముని బొగడుచు నిర్వాణకార్యక్రమమును సాగింపవలసినదని ప్రజలను యుద్ధిరించుచు రాత్రి 10 గంటలకు బహిరంగ సభలో ఉపన్యసించిరి. 7 తేదీ తెల్లవారి జాముననే శ్రీయుత దేశభక్తగారు మదిబిందరు వెళ్లిరి. శ్రీయుతులు రాధాకృష్ణయ్య ముక్తేశ్వరరావు ప్రసాదరావుగార్లు 11 గంటలవరకు నిలిచి యింటింటికీ తిరిగి స్వరాజ్యనిధికి 56 రూపాయలను మనూలుచేసిరి. తరువాత గుంటూరు వెళ్లిరి. శ్రీయుత రాధాకృష్ణయ్యగారు స్వరాజ్యనిధికి సామువనూలుచేయుటకై కొలదికాలములోనే యిచ్చటికి తిరిగివచ్చును.

తణుకు

మహాత్ముని విడుదలవార్తను పశ్చిమగోదావరి యేలేటి పాడు ప్రజలు అత్యుత్సాహముతో అందుకొనిరి. తగరీతిని యుత్సవముచరించిరి. ఉదయమున మహాత్మునిపటముతో భజనసంఘములు బయలుదేరినవి. జాతీయపతాకములు వీధుల వెంట గొంపోబడెను. దేవాలయములలో హారతులను నైవేదలను అర్పించి గ్రామరాయులు మహాత్మునియెడ తమకు గల ప్రేమను గౌరవమును కనబరచిరి. 2 వేల ప్రజలకు సంతృప్తిగా భోజనము పెట్టబడెను.

పాలకొల్లు

మహాత్ముని విడుదల వార్త వినిసంతోష ప్రతిపదయమందును సంతోషమైన గగనార్నాటకాటక కలిగెను. సాయంకాలమున పురమందిరమున సార్వజనికసభ జరిగెను. మ్యునిసిపలు కాన్సిలరు ను పలుకుబడి కలవారును అగు నాముడూరు సుబ్బారాయుడు గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములకు

విజయవాడ

నిర్వాణకార్యక్రమము కొరకు కనీసము 15 రూపాయల విరాళము ఒకపంచమసోదరుని ముఖ్యముగా ఆంగ్రెసు యేగాటు చేయవలెను.

పర్యుకు మాలాఖారి-రాజోలు

అంతర్వేదిరధోత్సవము

ఈసంవత్సరము అంతర్వేదిరధోత్సవము ఫిబ్రవరి 16 తేదీన ప్రారంభమగును. రాజోలు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు 2, 4 కల వేది వలంటీరులతో యీ తీర్మానమును వచ్చు వేలకొలది ప్రజలకు సంఘసేవ చేయవలెనని తీర్మానించిరి. గోదావరి పశ్చిమ గోదావరి తాలూకా కాంగ్రెసులకార్యదర్శులందరును వలంటీరులనిచ్చి సహాయము చేయుటకు సమ్మతించిరి.

ఉత్సవము ఫిబ్రవరి 16 వ తేదీన ప్రారంభమై 5 దినములు జరుగును. వలంటీరులనిమిత్తమై భోజనాదివసతిగృహము లీవరక యేర్పాటుచేయబడినవి. అంతర్వేదికి 15 తేదీకి వెళ్లుటకు వీలగుటలుగా వలంటీరులు 14 వ తేదీకి రాజోలు రావార్ధితులు, వారందరును వలంటీరులు దుక్కులను వీలైనచుండ కర్రలను తెచ్చుకొనవలెను.

రాజోలు తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి

ఉత్పల పరిశ్రమకు సంరక్షణము

సర్ శివస్వామి అయ్యగారి తీర్మానము

సర్ శివస్వామి అయ్యగారును ముని 14 గురు ఆసెట్టి గుర్తులు కలిసి ఉత్పల పరిశ్రమయొక్క ప్రస్తుత దుస్థితిని గమనించి ఇంకాయా ప్రభుత్వమువారి సరికరమైనతో టూల్స్ బోర్డు వారికివ్వవలసి ఇంటిరిం నివేదికను తెప్పించి ఈ సంగతి బడ్జెటు వర్షకు వచ్చుతావుగా ఉత్పల పరిశ్రమకు సంరక్షణ మొనగ విషయమును ముంపలను అంబేద్కారి యెదుట నుంచవలెను. అను తీర్మానము ఇతరుడిచేతుని నోటిను నిచ్చిరి.

స్వరాజ్యపక్షమువారి

వాంఛితములు

కాకినాడపూరుల తీర్మానము

కాకినాడ హైకోర్టు వకీలు యల్. సుబ్బారావుగారు సామ్రాజ్యశాసన సభ్యులగు, మోచర్ల రామచంద్ర గావు దివాన్ బహదూర్ గారికి యీక్రింది తీర్మానమును బంపిరి.

మిమ్ము నెన్నుకొన్న నియోజకవర్గమువారు జాతీయ వాంఛితములై మీరు వ్రాలుంచవలెనని గట్టిగారుచున్నాము. రంగాచారియగారి తీర్మానమునకు స్వరాజ్యపక్షమువారు చేసిన సవరణను మీరు ఆమోదింపవలెను. సభలు జరుగుచున్నవి. 11 తేదీన సాయంకాలము 5-30 గంటలకు పురమందిరమున ఒక పెద్దబహిరంగసభ జరుగును. నైవిషయమునుగరించియు, మద్రాసు ఇన్ఫిరేమనుడియు అభ్యంతర పెట్టవలసినదని గోదావరి యం. యల్. సీలయ పార్థింపుటయు, తదితర విషయములను అప్పుడు విచారించబడును. కాకినాడతంతివార్త

*** **

ది. బి. రామచంద్రారావుగారి తంతివార్త

నే నిదివరకే స్వరాజ్యపక్షమువారి వాంఛితమునందు సంతకములు చేసితిని. వారితో కలిసియే పనిచేయుచున్నాను. పత్రికలలోని అతిశయోక్తులను చదివి మీర పోహెండవలదని ఢిల్లీనుండి నేడు నివానుబాదరు మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు కాకినాడలోనున్న గోదావరి మండల సంఘమువారికి తంతివార్త నంపిరిని సంఘకార్యదర్శి మాకు నేడు తంతివార్త నంపెను.

జాతీయ పక్షము

అనెంబ్లీలో కొత్తగా నేర్పరుపబడుట

72 మంది సభ్యులు చేరుట

రాజ్యాంగ విధాన నిర్ణయోపసంఘ మేర్పరుపబడుట

ఫిల్మీ 7 తేదీ ఆనె బ్లిగ్ ఎక్కు గలబడిన సభ్యులలో భారతరత్నమున గుహార్ల రాధ్యతాయత స్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టుటకై కాండేలేటికొ గమాజేము కారలెనవారందరును కేళిభవించి జాతీయపక్ష మనుచేరనొక పక్షము నేర్పర వికార్యక్రమమును నిర్ణయించిరి. పక్షముయొక్క విధానమును నిశ్చయించుట తయార చేయుటకు పండితమోరీలాల్ సెహజిన్నా, పండిత మడిమోహన మాలవ్యా రంగాచారియగారు. కల్కర్, పటేల్. రంగస్వామిఅజయంగారు ప్రభ్యులు కల ఉపసంఘమేర్పరుపబడెను. పక్షమునకు నానుడింకరికవిచ్చు కొనబడలేదు. 12 మంది సభ్యు లింకరికకు కక్షమున చేరిరి.

మిలిటరీ ఉద్యోగియునికి ప్రమాదము జరుగుట

నెగ్రావాదాదులో మిలిటరీ డార్టర్ గనున్న కెప్టెన్ బి. డాన్. థో. డి. బి. ఎం. ఎస్ గారు మోటారు సైకిల్ నుండి పడుకులన చాకి ముఖమునై బలరుగుచున్నట్లు కలిగెను. వారిని స్తేషను ఆసుకురికి గొంపోయిరి.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

బడ్జెట్ 18 వ తేదీని ప్రవేశపెట్టబడెను

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ 18 వ తేదీని తిరుమూజేషను. ఆనాడు ఆధికసభ్యుడగు డోనాల్డగారు 1914 25 వ సెల్లెట బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టెను. 19, 20 వ తేదీలందు కలెక్టరా బడ్జెటు చట్టపు కవచ బిల్లును ఇతర తీర్మానములను చర్చించబడును. 26-వ తేదీని బడ్జెట్ పై చర్చ ప్రారంభమగును.

వగుత్తుకు తెలము

వెల డబ్బీ 1.3 రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0

1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్టేజి 0-5-0 ముత్రమే. అరికాట్లు, అరిచేలులు, చర్మము కారకవలన, కితగాలి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తెలమును రాదిన పగుళ్లుమాని జలపోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లునొప్పియు నయమగును. స్వల్పకాయము. కాలి పగుళ్ళకు ఈ తెలము అత్యంతోపయోగకరము.

అమ్మతాంజనము దీపో బొంబాయి, మద్రాసు

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 9-వ తేది

శనివారము

స్వపరిపాలనా తీర్మానము

హైదరాబాద్ నగరంలో రింగాచార్జులు గారు స్వపరిపాలన తీర్మానమును నిన్నటి దినము పాపాడించిరి. ఇది వరకు నిర్ణయించినటుల స్వరాజ్యతత్వమువారి సవరణకుండుట మోక్షిలాల్ నెహ్రూ గారు ప్రతిపాదించిరి. హిందూదేశమునకు సంపూర్ణముగా అధిపతీ రాజ్య స్వాతంత్ర్యము నొసగుటకు రాష్ట్రములలో సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకును వీరికి తిని సంస్కరణశాసనములు మార్పుజేయవలయుననియు, అవసరమగుచో రాయల్ ఏమిషను నియమించవలయుననియు, రింగాచార్జుల గారి తీర్మానము గొరుచున్నది. హిందూదేశమున సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకై, సంస్కరణశాసనములు మార్పుజేయుటకై కొనవలయుననియు, మూతన సంస్కరణవిధానమును నిర్మించుటకు స్వరంలో నొక రాండుటెబిలు సమావేశమును కూర్చువలెననియు, ప్రస్తుత శాసనభను రద్దుజేసి క్రొత్త శాసనసభ వారి యంగీకారమున కివిధానమును పవలయుననియు, పండిత మోక్షిలాల్ నెహ్రూగారి సవరణ గొరుచున్నది. నెహ్రూ గారి సవరణ తక్షణ స్వరాజ్యవాదుల కాకాభంగకరముగ నున్నను, సమాకాలవాదుల అంగీకారమును సంపాదించుటకు దీని నిలు దగ్గి పవనని వచ్చెను. నిన్నటిదిన మీ ఏషయమై జరుగవలసిన చచ్చుపూర్తిగాలేదు. మరిల బుధవారము నాటి నరకు చచ్చి నిలిపివేయబడెను.

ప్రకంచమ సం దెట్టి మార్పులు జరుగుచున్నను అధికారుల దృష్టివశమునాత్రము సామాన్యముగ మారదు. సర్ మాల్కాం హెయిలీగారు, క్రొత్త ఏకేషము నొకదాని కినిపెట్టిరి. సంస్కరణ శాసనోద్దేశము, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపనముగాని, అధిపతీ రాజ్య స్వాతంత్ర్య ప్రదానముగాని, కీరు సూచించిరి. ఈ రెటికిని భేద మేమియో హెయిలీగారు చెప్ప మొదలిడిరి. సంస్కరణ శాసనమును నమ్మకొనుచో, అధిపతీ రాజ్యస్థానము హిందూదేశమున కెన్నటికిని లభించునను నాశలేదని, ఇప్పుడు వెల్లడియగుచున్నది. తమ కనుకూలమగు రీతిని వ్యాఖ్యానము జేయుటలో అధికారులు దిట్టలు. హెయిలీగారు సూచించిన వ్యాఖ్యానము నెదురుగానో, మోసము మొట్టమొదటినుండియు జరిగినది విడిచిపెట్టుచున్నది. నెహ్రూగారి సవరణ ప్రకారము సంస్కరణశాసనము నొకవేళ సవరించినను సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము చుకూరజాలదు. సంస్కరణ శాసనమును సవరించవలె? నూతన స్వపరిపాలనా విధానమును నిర్ణయించుట యెక్కుమగును. లేనియెడల వెన్నెటికిప్పు వివేరత వ్యాఖ్యానములు వెలువడుచుండును. సంస్కరణ శాసనమును అధికారు లొ విధముగ ప్రహించిరి. ప్రజలంకొకవిధమున గ్రహించిరి. అదృష్టమువిషయమున గూడ నిట్టి భేదాభిప్రాయమేగలదని, హెయిలీగారి ప్రసంగము తిరుగుకనే తలుపుచున్నది.

హెయిలీగారి ప్రసంగము ఆశ్చర్యము గలిగించజాలదు. లాయడు జార్జి గారి తకు పూర్వము చేసిన వ్యాఖ్యానమునకు, హెయిలీగారి ప్రసంగమునకు వ్యాఖ్యానముగ నున్నది. స్వస్థులను ఉక్కుచట్టముపై స్వపరిపాలన స్థాపనను నిర్మించవలయునని లాయడుజార్జిగారు హెచ్చరించియుండిరి. స్వస్థులను శాశ్వతముగ నిలిపియుంచుట కిప్పుడు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమిదియేయగుచో, ఇట్టి ప్రభుత్వము భారతవర్షమునకు దాకరింపకండుగాకయని భారతీయు లేగ్రీనముగ గోరెదరు సంస్కరణ శాసనపు పీఠికయందు, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ నామము ఉదాహరింపబడినసంగతి నిజమే. సామ్రాజ్యమునందొక పూర్ణవిభాగముగ హిందూదేశ ముండవలెననిగాడ పీఠికయందేగలదు. కీనియర్థమేమి? సామ్రాజ్యమునందొక సంపూర్ణ భాగముగ హిందూదేశ ముండవలెననిన, అధిపతీ రాజ్యములతోపాటు సమానస్వాతంత్ర్యము నొసగవక్కరలేదా? లేనియడల, "ఇంటెగ్రల్" (Integral part of the Empire) అను మాటకు అర్థమేలేదు. కాని, అధికారులేట్టి వ్యాఖ్యానము గావించుటకయినను సమర్థులు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముగూడ, ప్రస్తుత ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము పోల్చిగ నుండుచో, ప్రజల కొకమారు నప్తపడుట దప్పవేరొకలాభము గలుగజోదు.

హెయిలీగారు ప్రాతివిషయముల నేరుపు బెట్ట సాగిరి. స్వపరిపాలనమును పొందుటకు భారతీయ ప్రముఖులు కొందరు అంతరములతో సంతృప్తిజొందినటుల సూచించిరి. కాని కాల మిప్పుడు మారిపోయినది. బ్రిటిషువారి వాగ్దానములందు నమ్మక మంతరించినది. ఇప్పుడు కావలసినది సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గాని, స్వరాజ్యఖండములు గావు. సంస్కరణ చట్టమునందు, అంతరముల వెంబడి యభివృద్ధి జరుగవలె నని యున్న సంగతి నిజమే. పార్లమెంటుసభవారి యిష్టము ననుసరించియే, భావ్యభివృద్ధి గలుగునని సూచి కబడిన సంగతియు నిజమే. కాని యీ మరతులను భారతీయు లంగీకరించుటలేదు. పార్లమెంటుసభ నియమగ్రహము లభించువరకు, కీర్తించుచు యూరకుండుటకు భారతీయులు సన్నతినాకలేదు. భారతీయులు స్వయం నిర్ణయాధికారము గొరుచున్నారు. ఆ యధికారమును సంపాదించ బ్రయత్నించుటకు మార్గం కొందరు వేరుమార్గముల ద్రొక్కుటచే, అధికారులకు చులకన యగుచున్నది. సర్ మాల్కాం హెయిలీగారు ముందరికాళ్లకు బుడముల వైచుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు డిపార్టుమెంటులు విచారణసలిపి, మార్పు లవసరమగునెడల వానిని ఇండియామంత్రి గారికి దెలిపెదరట.

డిపార్టుమెంటులు విచారణవలన నిసుమంతయు ప్రయోజన ముండజాలదు. ఏవీయో కొన్ని నిరర్థకమగు మార్పుల జేయుటకు, ప్రభుత్వమువారు సన్నతించురు. భారతీయులు కోరున దిట్టి విచారణ గాదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి హెయిలీగారు రెన్నియో నాటంకములు గలవని సూచించిరి. స్వరాజ్యమును ప్రజలనుభవించునంతవరకు, యీ యాటంకము లటులనే నిలచియుండును. భారతీయోద్యోగులచే నడుపబడెడి సైన్య మేదియని హెయిలీగారు ప్రశ్నించిరి. భారతీయులొకమాస సైన్యమున ప్రవేశ మొసగక ఇట్టి కన్న నడుగుట యవివేకము. ఎన్ని సంవత్సరములు గడిచినను, భారతీయుల కున్నత శాఖలలో ప్రవేశము నొసగరు సాంఘికవిషయములలో ప్రజలు మెనకబడి యున్నచో, దానిని సవరించుకొను బాధ్యత ప్రజలపై గలదు. ఎంతకాల మధికారవర్గముక్రింద నున్నను, ప్రజల సాంఘికాభివృద్ధికి ప్రోత్సాహముగలుగుదు.

స్వాతంత్ర్యవాతావరణము లేనిది, సత్వరాభివృద్ధి గలుగనేరదు. హెయిలీగారు చూపిన హేతువులు నిరాధారములనుటకునందియుములేదు. కాని ప్రజలు తమ నిజశక్తిని జూపినగాని, స్వరాజ్యస్థాపనము లభింపజాలదు. శాసనసభలలో డిమాండుల గా మించిమాత్రాన, కార్యసిద్ధి గలుగజోదు.

రాష్ట్రములు : ఇండియా

ప్రభుత్వమునకు గప్పములు

ఇండియా ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రము లీయవలసిన గప్పములు కడు దుర్భరముగ నున్నటుల, చాలకాలమునుండియు మొరలుచునుండుచుండెను. ఈబరుపు మద్రాసు రాజధానిపై విశేషముగ బడెను. రాబడిలో నింతభాగము వెలువలకు బోవుచుండగ, రాష్ట్రములు బాగుపడు టెటులు? వాని యక్కరలు దీరు టెటులు? మద్రాసు ప్రతినిధులు ఎక్కుటికప్పుడు తమ బరువును తొలగింపవలయునని ఘోషించుచున్నను ప్రయోజనము గలుగక బోయెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి లేడియో నొక సమాధానము దెలిపి సరిబెట్టుచుండిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వము ప్రతి సంవత్సరము నందును 348 లక్షల రూపాయలను ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెల్లింపుచుండవలెను. ఈ మొత్తము క్రమముగ దగ్గిపోవునని మెస్తను కమిటీవారు దెలిపిరి గాని, ఇంతవర కెట్టి తగ్గుదల గలుగలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి దారిద్ర్యము దీరు మార్గము గనుపడదు. రాబడికన్న ఖర్చు విస్తారమగుట ఆచారమయినది. ఇట్టి సందర్భములలో రాష్ట్రపు కప్పములను తగ్గించుటకు వీలుపడదని, మెనుకటి ఆర్థికసభ్యులగు సర్ మాల్కాం హెయిలీగారు దీనిముగ బలుకుచుండిరి. సర్ బేసిల్ బ్లాక్లెయిగారు ఆర్థికసభ్యులుగ వచ్చినప్పటికి, ఆర్థికస్థితి బాగుపడునని యూహించబడెను. ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ వీరు ఉష్ణపన్నును విధించినపుడు, రాష్ట్రముల కప్పములను తగ్గించు నుద్దేశమును సూచించిరి. ఈకారణముపైకి ఆక్షరవంతముగ గనపించినను, నిరాధారమని కలుపురకు దోచెను. మొన్నటి దినము శాసనసభలో జరిగిన చర్చవలన, ఇదలిగుట్టు బయల్పడినది. వేకటపతి రాజగారు హైందవ శాసనసభలో రాష్ట్రములు చెల్లించవలసిన కప్పములగుర్చి మరల నొకతీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. 1924-25 సంవత్సరపు బడ్జెట్టు నేర్పరుచుటలో రాష్ట్రముల కు పశాంతి గలిగింపవలెననియు, కప్పముల మొత్తమునుండి మూడు కోట్లకు తక్కువగాకుండ తగ్గింపవలయుననియు, సూచించిరి. మద్రాసు రాజధానికి కలుగుచున్న కిష్టములను వేకటపతి రాజగారు వినరించిరి. కాని మద్రాసుపేరు జెప్పింతనే బొంబాయి బెంగాలు రాష్ట్రములవారు మండిపడెదరు. బెంగాలు రాష్ట్రము తనపైగల బరువును తొలగించుకొనుటచే, ఇతరులకు నీతుల గఱపుచుండును. ఇక బొంబాయి రాష్ట్రముపై విశేష భారము పడనందున, మద్రాసు బరువుదగ్గుటకు వీరిష్టపడుటలేదు. మద్రాసు, సంయుక్త రాష్ట్ర, పాంచాల రాష్ట్రములు, విశేష భారమును మోయవలసినవచ్చుచే ఎప్పుడును మొరలిడుచుండును. బొంబాయి రాజధానిపక్షమున సర్ చిమకలాల్ శెరిలేవాడుగారు ముచ్చటించుచు, మద్రాసు వీలాపము అక్రమమని నిరసించిరి. కప్పముల వ్యవహారమునంతను పురస్కరింపించుట కొక

విచారణసంఘమును నియమింపవలయు నని సెతల్ వాడుగాదు గోచరున్నారు. మద్రాసు రాజధానికి ప్రత్యేకోపశాంతి యక్కరలేదని, వీరి చాటిరి. పండిత మహామోహన మాలవ్యగారు మద్రాసు జంజాబు సయ్యద్ రాష్ట్రములకు గలిగిన అన్యాయములను వివరించుచు, శాసనసభ్యులతో గూడిన విచారణసంఘము నొకదాని నేర్పరుపవలయు నని గోరిరి. ప్రభుత్వమువారి కీదీనాలాపములు రుదంప లేదు. మెస్టరు నిర్ణయము సంశ్లేషింపము గాకున్నను ప్రభుత్వమువారు దానిని తాత్కాలికముగ సంగీరించిరినియు, 29-వ తేదిన బడ్జెట్టును ప్రవేశపెట్ట నుండుటచే యీ విషయమును గూర్చి విచారించుటకువీలు లేదనియు, అందుచే చర్చనింతటితో నిలిపివేయవలయుననియు బ్లాక్టు గారు కోరిరి. చర్చను నిలిపివైచుట కంగీకరింపబడెను. కథ కంచికి బోయెనను సామ్యమున, వెంటటపటి రాజుగారియందంత మోరీతిని ముగిసెను. బ్లాక్టుగారి ద్వారా, చెన్న రాజధానికి విముక్తి చేకూరునని యాశించువారి తలంపులు వ్యర్థములయ్యెను. ఉక్కుపన్ను విధించినను రాష్ట్రముల బరువు తగ్గదయ్యెను. సంస్కరణములవలన రాష్ట్రములపై నను, హిందూదేశముపై నను ఎట్టి బరువుపడెనో కనుగొనవచ్చును. స్వరాజ్యనివారణోపాయముల నాలోచించి లాభములేదు. స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని, ప్రజాభీష్టము సంపూర్ణముగ నెఱవేరదనుట తథ్యము.

తొమ్మనివారణము - ఖద్దరు

తొమ్మనివాణమునకును ఖద్దరుకును సంబంధమును నాగలాపురమునందు జరిగిన ఖద్దరు వ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నవి. నాగలాపురమునందు 14 మాసములందు జరిగిన వివరణను ఆ ప్రాంతవాసులకు రాటము నూలు మగ్గము జీవనోపాధిగా గలవిధము విశదమైనది. నాగలాపురప్రాంతములందు 14 మాసములందు 50,000 ఖద్దరు తయారైనది. ఆరకు దూడకులవాండ్రకును వడికెవాండ్రకును సేతగాండ్రకును రూ 25,000 లు ముట్టినవి. అయిదారు గ్రామములందు జరిగిన కొద్ది ఖడ్గే యీ ధలము గలిగినపుడు విశేషముగ కనిజరుగునపు డెంత ధలము గలుగునో వ్రాయుట యనవసరము. గాంధీమహాత్ముడు గల దూరదృష్టియును విశాలహృదయమును నాగలాపురము ఐరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నవి. మహాత్ముడు రూ 20,000 విశేషము నిష్పించుటవలనను నీ ప్రాంతములందీ పని సాధ్యమైనది. ఇప్పుడు నాగలాపురప్రాంతమునందలి ప్రజలు నూలును కొనుటకు హామీయున్న రాటములను త్రిక్రమ నూలును వడుకుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. నేడు వేరొకచోటను క్రొచ్చరించిన తొమ్మ పరిగణన మానునవలెననివారకు తొమ్మకోశస్థితి విశదముగాగలద. అనంతపురము మండలమునందు తొమ్మస్థితి విశేషముగ నున్నవిధమును మండలపరిస్థితులు విశదముచేయుచున్నను అధికారులు నాయకులు కాలయాపనమును జేయుట మహాదోషముగ నున్నది. ప్రజలు కుశువులకు మాడిపోవుచున్నపుడు శ్రీమంతులను ధికారులును మీనమేషములను త్రొంగుచుచు కాలయాపనమును జేయుట చోద్యముగ నున్నది. దత్తమండల తొమ్మనివాణమునకై సహాయమును జేయుటకు కత్రికయందు ప్రకటించిన ప్రకటన ధర్మాత్మలదృష్టి నాకర్షించి తొమ్మబాధితుల సహాయమునకు సకలజనులను యథాశక్తిని దోడ్పడి కుశువులకును ప్రజలకును ప్రాణదానమును జేసి భగవదనుగ్రహమునకు పాత్రులగుదురగాత!

దత్తమండలక్షామము

కుశువులకు మేత, ప్రజల కన్నవస్త్రములు

కావలెను

అధికారులయూదరణమునకు నాయకులప్రాజాపత్యమునకు ధర్మాత్మలదానధర్మములకు

మంచి తరుణము

రాటము, మగ్గము, ఖద్దరు గాంధీమహాత్ముని తరణోపాయములు

యథాశక్తిని అందఱును సాయపడుదురుగాక!

పొరబాటా?

మద్రాసు వైద్యకళాశాలకు అధ్యక్షుని నియమించు విషయమై నిన్నటిదినము శాసనసభలో ననేక ప్రశ్నలడుగబడెను. కలనల్ చౌదరిగారిని కళాశాలాధ్యక్షులుగ నియమించినటులు, గెజెట్టులో నయితము ప్రకటించబడెను. భారతీయుని ఇట్టి యున్నత పదవికినియమించినందులకు కలుపురు వారి నభినందించిరి. ఏకాదశము చేతనో పిమ్మట మేజరు బ్రాహ్మీల్లు గారిని నియమించుట ప్రకటించబడెను. ఇందుకు కారణమేదియో ప్రజలకు తెలియక ఆశ్చర్యపడుచుండిరి. డాక్టరు రామారావుగారడిగిన ప్రశ్నకు బకలు జెప్పడు, చౌదరిగారిని ప్రభుత్వము వారు నియమింపలేదనియు, వారిని ప్రిన్సిపాలుగా నియమించినటుల సర్జను జనరలుగా రొక ఉత్తరువును పొరబాటున ప్రకటించిరినియు, సర్జను జనరలుగారి యుత్తరువును తాము రద్దుజేసితిమనియు, ముత్రిగారు సెలవిచ్చిరి. పొరబాటున సర్జనుగారిట్టియుత్తరువును బహిరము, ఏమాత్రము విశ్వాసార్హముగ దోచదు. పొరబాటున నేపని నయినను జేయవచ్చును గాని భారతీయు నొకరిని ఉన్నతోద్యోగమునకు నియమింతురని దలచుటకు వీలుండునా? ఇదియే పొరబాటున, తుంతవ్యయగునా? పొరబాటుగ నుత్తరవిచ్చిన వెంటనే దిద్దుకొనవచ్చును. గెజెట్టులో ప్రకటించబడువఱకు ఊరకుండనేలే? మొదట నీవిషయమై ముత్రిగారితో యోచించిరో లేదో, ఉత్తరువును వారిసమ్మతితో నిచ్చిరోలేదో, పానగల్లు రాజుగారు తెలుపరయి. మేజరు బ్రాహ్మీల్లు గారిని ప్రభుత్వమువారే నియమించిరిని తెలిసిరిగాని, తామీ నియామకమునకు అంగీకరించిరో లేదో, ముత్రిగారు తెలుపరయి. చౌదరిగారిని నియమించుటకు తమకధికార ముగలదని సర్జనుజనరలుగారుదలంచిరట. సర్జనుజనరలుగారు పొరబడిరిపో. ప్రభుత్వమువారే సర్జను జనరలుగారి స్వల్పమగు పొరబాటును సవరించి, చౌదరిగారి నియామకము నేల ఖామవరుపరయి? వారి స్థానమున క్షీబ్రాహ్మీల్లు గారిని నియమింప నేలే? ముత్రిగారిచ్చిన జవాబులు ఖచ్చముగలేవు. న్యవహరమునియు చిత్రవిచిత్రముగ నున్నను లోప మెవరి దయినను, ప్రభుత్వమునకిది గౌరవప్రదము గాజాలదు. ద్వంద్వప్రభుత్వ స్వభావమును గుర్తెఱుగుట కిట్టి నిదర్శనము లక్కరకు రాగలవు.

మతసౌమ్యము

మౌములపేరు చేసినమాత్రమున, కరివరకును విభేదములును వైషమ్యములును మాత్రమే పెక్కి బాడగట్టుచుండెను. బోహ్యకేషములకొరకై వివిధమతస్థులును ప్రాకులొకుచుండిరి. కట్టు, బొట్టు, చెచారములు, సాంప్రదాయములు, మొదలగు వానియందు గల భేదములే మతమునకు ముఖ్యమని పరిగణించబడుచుండెను. మతసారము ఇట్టి బాహ్యవిషయము

లందు లేదు. వివిధమతస్థులమధ్య ఎన్ని భేదములున్నను, మతసారమునందెల్ల కేకీభవి చెవరని, మహాత్ముని యాగముమునకు బిమ్మట వెల్లడియయ్యెను. మహాత్ముని మతములవారిని ఏకముఖమునకు దెచ్చెను. ధర్మానుసరణమునకెల్లరిను పురిగొల్పెను. ఆకారణముచేతనే, హిందువులు, క్రైస్తవులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు, బౌద్ధులు, జైనయు మొదలగువారందరును గాంధీమహాత్ముడు తమతమ మతములకుజెందినవాడేయని భావించుట తటస్థించుచున్నది. ఎల్లరకును నాతనిపై భక్తి గుదురుట కిదియే కారణము. మహాత్ముని రాజకీయకార్యక్రమము సంగీకరింపనివారునైతము, అతని ధర్మచార్యమును కొనియాడుచున్నారు గాంధీమహాత్ముడు లోకాతీతపురుషుడని యొప్పుకొనుచున్నారు. మతసారమును గ్రహించుటకు, మహాత్ముడు భారతీయులకే గాక, ఇతరులకుగూడ తోడ్పడుచున్నాడని నానాటికి కెల్లడియగుచున్నది. మతసమన్వయముకొరకై ప్రపంచమందంతటను పృథుటనము సలుపుచున్న అమెరికా దేశస్థులగు రివరెండు హాటుగారు కలకత్తాలో నుపన్యాసించుచు, మహాత్ముని యుపదేశముల నెంతయు గొనియాడిరి. సర్వమతసత్వమును గాంధీయోగి గ్రహించెననియు, భారతజాతిని నిద్రచండి మేల్కొల్పి పెరచెననియు, హాటుగారు నుడిచిరి. ప్రాచ్యఖండమునందు నిగూఢమైయున్న తేజమును ధైర్యముతో ప్రపంచమునకు జూపించి, గాంధీమహాత్ముడు కృతకృత్యుడయ్యెననియు భారతీయు లికమీద నిదురనుండిలేచి ప్రపంచమునందర్హస్థానము బడయవలయుననియు హాటుగారు హెచ్చరించిరి. మహాత్మునిసందేశము ప్రపంచమును మేల్కొల్పుచున్నదని హాటుగారి క్రసంగము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. వివిధజాతులును మతసారమును చక్కగ గ్రహించునెడల, ధర్మావలంబనమునకు మార్గమేర్పడును. మతము సిద్ధాంతరూపముననుండక, అనుష్ఠానములోనికి వచ్చినపుడు, ప్రపంచము వైషమ్యరహితమగును. ధర్మము నిండుకోడతో రాజ్యముజేయుచుండును. ఇట్టిశుభస్థితి చేకూరుటకు, మహాత్ముని యుపదేశములు దారిజూపుచున్నవనుట నిశ్చయము.

బొంబాయి

సమ్మె

ఫిబ్రవరి 7:—ఎర్రెడలను ప్రకాంతముగా నున్నది. మిల్లెడగ్గ పోలికనాగు తిరుగుచున్నాను, కమ్మలొచ్చెననా కెరుగు శుంఠముగా నుడుకులేను. ఎల్లరు లేమియు జరుగుటలేదు. మొన్న పండ్లదళాజాతను లూటీచేసి యడ్డకమ్మలను మ్యూను దాడరులో రిక (పెట్)దెన్నీ మేజిస్ట్రేటుగారుద్ద విచారింపబడి 2 బారమాలు, 10 వారములు కఠింకను నిధింపబడిరి. 100 రూపాయల జరిమానానాడ వీరినైనిధింపబడెను. వీరిని ఫిన్ గిడికరలేను.

కుజియా త్రిపులు

ఫిబ్రవరి 7:—హాదీ యాత్రికులను జెడ్డోబద్ద అపి కేయేటెటి వీరి కట్టడికి తీసికొనిపోవుటకు ప్రభుత్వమువారి చాల భయపెట్టెడి అందులన ఈభయము యాత్రికుల రక్షణకు అనువోగగగగ డిపాజిటుచేసిన వారి నే హాదీరియ్యగారి పోవరిని ప్రభుత్వమువారు తీర్చినది.

విదేశ వార్తలు

మంత్రివర్గమువారి ఆతురత

భారతదేశ పరిస్థితులు

మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వము స్తంభించుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 7:—సోమవారము సభలో చా.వరకు భారతదేశ అధిపతే సమస్యలను గూర్చి మంత్రివర్గమువారు ఆలోచించి రిని తెలియుచున్నది.

అంతయు రహస్యముగ నుంచబడెను. కాని మంత్రివర్గమువారు రిందరును భారతదేశ కర్మితులనుగూర్చి చాల ఆతురతతో నున్నారనిమాత్రము తెలియుచున్నది. మధ్యరాష్ట్రములందు ప్రతిష్టభన పద్ధతులచే క్రభుత్వము స్తంభించి పోయెని భారతదేశమునుండి గొప్ప క్రకొనిధి తెలియజేయుచున్నది.

గాంధీ మహాత్ముని విడుదలను గూర్చి ఆరోగ్యము బాగుండకపోవుటచే వదలిపెట్టెద మని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా కార్యాలయమువారికి తెలియజేసిరినియు మహాత్ముని విడుదలను గూర్చి అంతయు ఇండియా కార్యాలయమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వదలిపెట్టిరినియు కొంచెము అధికార రూకకముగ తెలియుచున్నది. భారతదేశములో ప్రస్తుత రాజకీయ వర్తకవిషయములను విచారించి కర్తవ్యమును తెలియజేయుటకు ముఖ్యముగ రాయలుకవిషను బుపుటవసరమని రాజకీయవర్గములందు నదంతులు బయలుదేరినవి. అది నిజమనిగాని అసత్యమని గాని జెప్పుటకు సాధ్యముగా కున్నది.

అధిపతేపు సమస్యలనుగూర్చి పూర్తిగ ఒక్క తెన్యావిషయమునే మంత్రివర్గమువారు ఆలోచించిరి. దానిని ఇండియా సమస్యతో జేర్చిని తెలియుచున్నది.

భారతదేశమును సాధ్యమైనంత త్వరలో జూచుటకు అతివరు ప్రభువు ఆతురతను జూపుచుండుచే రాయలు కవిషనును నియమింప వచ్చునుకొనుచున్నారు.

రాష్ట్రీయప్రభుత్వములందు ప్రతిష్ట భన పద్ధతుల నవలంబించుచుండుటచే అతివాదులగు కార్మికపక్షమువారుగూడ తమ సానుభూతిని భారతీయుల ఆశయములపట్ల జూపుటలేదని నిశ్చయముగ తెలియచున్నయది.మంత్రివర్గమువారును ప్రధానమంత్రియును భారతీయులకు తప్పక వరాధవమును కలుగజేయకమాంరు. తీవ్రముగ మందలంపక మానరు.

త్వరలోనే ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయములను తెలియజేయనచ్చు ననుచున్నారు.

(సింగ నుమైముప్పతిక)

ప్రభుత్వమునందు తీవ్రమైన సమ్మతికొని 2-వ తేది రాజ్యాంగసభవారు తీర్మానించిరి.

యూనియన్లను ప్రభుత్వవిధానము శీర్షకుచేకొనటకు బార్లీకాగారి ఇంట్రో సభి జేసి ను 9-వ తేది క పద్ధతిని నవలంబి తేదని. కాని దానినే తొలగించుటకు ప్రభుత్వముగ తలంపడకదని బార్లీకాగారియారు సమ్మతికొని తీర్మానించెదరు.

నర్ జే.సి.బోసుగారి పరిశోధనలు

ప్రధానామాత్యుని ప్రశంస

భారతీయులు తక్కువ జాతివారుకారు

లండన్, ఫిబ్రవరి 7:—ఇండియా కార్యాలయమున 4-వ. జే. సి. బోసుగారు కలకత్తా పరిశోధన కమిటీవల ఇటీవల క్రొత్త జేయబడిన పరిశోధననుగూర్చి సభ్యముగ చాల మనోహరముగ మనమునకు వచ్చుటలు యుక్తమనించిరి. ఇండియా కు 1-వ తీర్పు అలియరభువు అగ్రాగసాధపత్వము కపింను రాజే మెన్దోశాల్లు, మెన్దోశాల్లు మెన్దోజిభువు, శాశ్వత్తు, ప్రభువులు సభ నలంబించిరి. ఎవరైనను భారతీయులు మేధావతులుగా రియు మేధావంపద విషయములో తక్కువజాతివాని నుకొనువారు బోసుగారి అత్యద్భుత పరిశోధనను బూని తెలిసికొనవలె నని ప్రధానామాత్యుడు రాజే మెన్దోశాల్లుగారు 4-వ. జే. సి. బోసుగారిని ప్రశంసించిరి. 4-వ తీర్పు అలియరభువు జంబిర జేయబడిన కమిటీవల మున్నది. ఇటీవలి కమిటీవల అలియరభువు సాధిత పూనుకొనిరని బోసుగారు జెప్పటలు భారతీయుల సంకతులను భారత పరిస్థితులనుగ్రహించుటవసరము. 4-వ జే. సి. బోసుగారు విరాళము లొసగినటులే బ్రిటనులో శాటికేయము గూడ జేయవలెననియు నిజమైన జాభియాన మున్న ఎంతైన జేయవచ్చునని రాజే మెన్దోశాల్లుగారు రిరి.

కర్పూర్మహారు చమత్కారముగ ఇట్లు మాట్లాడి. బోసుగారు ప్రధానామాత్యుని తయారవత్వానమును వినుటకు రిప్పించటమే గొప్ప. ఇదియే ఆయన ప్రతిభకు దృష్టాంతము. దీక్షి తోడు మెన్దోశాల్లు, సిద్ధి అలియరభుగారి ధీరుత్వము ప్రకృతి క్రాన్తవిషయములందు అభిమానమును చాటట ముంత ఆశ్చర్యము. ప్రధానమంత్రియొక్కగాని ముతర ముత్రింగమువారి యొక్క మనోభక్తిని తెలుపు యంత్రమును గనిపెట్టిన బాగుండు నది. అతడు అయంత్రమును నడిపించువారిని నియమించుటను గూర్చి ఆలోచించవచ్చిరి.

భారతీయుల ఆందోళనము

భారతదేశ పరిశోధకు సామర్థ్యముతో ప్రశంస నీయముగ తీర్చే 4-వ రిని బోసుగారు నూచించిరి. దానినైన జేకములో విశ్వము పెంపొందు నది. భారతదేశములో ఆందోళన కారణము అర్థకదునీతులే. కాన వీటిని విభజింపవలెద జేయవలె. భారతదేశ గొప్పమున ఎదతెనెన సాధనపంపద గలదు. బోసుగారు దామును ఆపారము. తొ నంపద తెలుసు వినియోగించు కొనవలెనో భారతీయులు గ్రహించిరని భారతదేశము ప్రపంచములో అగ్ర కన్న శ్రీముతురా లంపించుకొనును. భారతీయుల స్వకాలన కత్తి పూజించి వారి పరిశోధన కత్తి, మేధావంపదకు సోగ్గహించి అయ్యది భారతీయులకును. భారతదేశ మనకు లాభించుటలు ప్రోత్సహించిరని తీర్మానముగ నుండు నని బోసు గారు రిరి.

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యసభ తీర్మానములు

కాక ముంబైలో ప్రజేక బ్రిటిషుసభవలను 4-వ తేది యభిప్రాయమును ఓటుల ప్రకారము తెలిసికొనెద రినియు రూచరు తెలుపుచున్నాడు.

ఈ తీర్మానములు చాలముఖ్యమైనవి కలంబుచున్నాడు. ఈ తీర్మానములు ప్రభుత్వమువారు గౌరవించిన సభ్యులువారిచే ప్రజేక బ్రిటిషుసభకు నుండి అతిశయమును తెచ్చిపెట్టెదని. 4-వ తీర్మానములు ఆయాసంతి కలిపిజేయును. వీరు యభిప్రాయముతో ప్రభుత్వమువారు విశేషవివరణని ప్రభుత్వమువారు రిండుట కారణములను తెలియజేసెదరు. ఈ తీర్మానములను అక్షరముగ తప్పకుండు విధింపద తప్పవో ప్రభుత్వమువారు, అర్థికశాఖవారు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసెదరు. అతడు పార్లమెంటు వారు కలంబుచుండుట ప్రభుత్వమువారు తా నుత్తలను మోస్తరుగ నే యుండును. కాంబి పక్షమువారు సంకతుల విరూపులకు అంగీకరింప వచ్చును ప్రభుత్వము వారు కాకముంబైలో సామ్రాజ్య అర్థికభా తీర్మానములను ప్రజేక బ్రిటిషుసభ.

రింజరు ఒడంబడికను క్షయించు పరికరము జేసెను.

దక్షిణాఫ్రికాలో ప్రతిష్ట పండించుట మిలింజ్ జూర్నిలుగార్లను నిశ్చయించిరి. వీరికి ప్రతి పండించుటలో ప్రత్యేక జేకముగ కలదని.

ఆంగ్లో ప్రెంచి సంబంధములు

ప్రస్తుతము బాగుగ నేయున్నవి

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి విధానము

లండన్, ఫిబ్రవరి 7:—ఇతరున్నంతగ ఇంగ్లండ్ ఆంగ్లో పక్షముల సంబంధములు అన్యోన్యముగ లేని తెలియుచున్నది. మెన్దోశాల్లు పోయింకేతగాను చాల స్నేహముతో నున్నాడు. వీరు ఇద్దరును కలిసికొని మును మైత్రితోడనే యున్నాడు. జరుగవలెన్న కథలో స్పష్టముగ ప్రత్యేక ఆర్థికభా రిపురుకు జేయు నిజేకమును బట్టి కష్టపరివార సమస్యను పరిష్కారముచేతు కలెని మెన్దోశాల్లుగారు కలంపు. ఇది త్వరలో జరుగవచ్చును. క్రొత్తగ తలంపు కలంపుగ ఏదైన కలంబించినే తప్ప ప్రస్తుతము బ్రిటిషువారు తయారు చేసిన విధానమునే ప్రాచునవారు ఆ గీకరిం ద రుకొనుచున్నాడు. బ్రిటిషువారి విధానము సానుభూతితో గూడుకొన్నది. శాశ్వతముగ అంత రాతీయ లాభములను బ్రిటిషువారు కాపాడుకొనెదరు. ఇందులో తెలిపియరు.

ప్రభుత్వమువారు కష్టపరివార విరాజన సంభుమువారి నివేదికను జేసెగాని వరాములు ద్రిండు కీ జులసిన ఋణమును గూర్చి ఆలోచించుటకు వీలులేదు. వరాము లీయవలసిన ఋణమును ప్రత్యేకముగ కలంపు. ఎత్తడో ఒకపుడు దాని ఎరుకైన మార్పుకచ్చు నని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము.

ఇన్న యూరపీయనుజాతుల లాభములను సానుభూతిని భద్రపరచుటకు యంత్రెపెడే స్టేబులవారి సహకారంతెనె జుగ్గోశాల్లుగారు తెలుపుచున్నాడు. దీక్షింతుకు రిషియా ప్రభుత్వము సంకీర్తించుట పెంపటిసాధన జగ నేర్చుచున్నది. ఇదియే పరికమిషనుల పనిని జేయవలె. రిషి మూవారు ప్రతిపాలముగ బ్రిటనుపట్ల ప్రవర్తించుటచే జువలెను. ఇదియే ప్రభుత్వమువారి యంత్రెపెడే కష్టము జర్మనీ రిషి యా జేకములను జాతికమిటితో జేర్చుకొన్ననే జాతికమిటి సార్థక మగు నని యంత్రెపెడేమువారు రిందరును ఏగ్రిరముగ కలంబుచున్నాడు.

ప్రభుత్వవిధానము

కార్మిక పక్షమువారి వైఖరి

ఆసలు ముఖ్యమైన విధానమును సూచించుట

కీర్థిల్లు, కర్ణరాతి ఫిబ్రవరి 7:—వచ్చే మంగళవారము పార్లమెంటు సమావేశమగునపుడు కామన్సుభ్యలో ప్రధానామాత్యుడు ప్రభుత్వవిధానమును తెలియజేయు నని తెలియుచున్నది. సాధారణముగ నుండును. ముఖ్యముగ విదేశాంగ పక్షములను ఆలోచించును.

ప్రభుత్వమువారి విదేశాంగవిధానమును గూర్చి కొంత ముఖ్యమైనవి. సాధారణముగ ప్రభుత్వవిధానము సున్నాబ్బగము, సానుభూతి, శాశ్వతపక్షముతో, గూడుకొనును. సాధ్యమైంపరివర : దేశాంగ సమస్యలను నిష్పాత్తిక భానముతో ఆలోచించెదరు. బ్రిటిషువారి శాశ్వత మగు ఆశయములను మార్చు అంతరై స్థితితో కాపాడుకొనక మానరు. ముఖ్యముగ వీరెవరిగొన సమయములు అంతర్భక్తికుండలి ఋణము, కష్టపరివరములు ఈరెంటిని ఒకే ముత్తముగ క్రాన్తయుక్తముగ ఆలోచింపవలె ననుచున్నాడు. అంతర్భక్తికుండలి ఋణమును ప్రత్యేకమధ్య ఆలోచించుట బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి వైఖరి తెలు.

మొత్తమువారి ఎకరకరీ సాంకేతిక అస్థిము కరిమార్గము చేయు. పుడు అన్ని ఋణములను రిషియా ఋణములతో రూటు వారి వారికి పురములుం ప కచ్చును. యంత్రెపెడే సగ్గిండుట విషయమై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ యభిప్రాయమును కలిగియున్నాడు. ఈ విషయము ప్రపంచ మంతటను సంబంధించిన వసులచే తప్పక తోడ్పడె గలదు. కాపి గ్రును సభననుండి చేయు 4-వ తీర్మానము కలంబును. ఈ పక్షము సాధించుటకు జాతికమిటిగారి సహాయము బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు పేర్కొనుచున్నాడు.

బ్రిటిషు సార్వభౌమికల కలంపును ముఖ్యముగా రాచికియే తీర్చట యభిప్రాయములను కలిసికొనటకు సెంచిసాంఫిక్ ట్రిబ్యూనల్ గారు అందరును కలంబున రుచులచ్చును. అమెరికాలో ఈ ముఖ్యము అగిసాంఫిక్ చే బనిపొయెనని తెలియుచున్నది.

భారతశాసనసభలో స్వరాజ్యపోరాటము

“మామాటవింటే సహాయము, లేకపోతే నిరాకరణమే”

నెహ్రూగారి హెచ్చరిక

ప్రభుత్వసభ్యుని నిస్సారమును సమాధానము

రంగాచారిగారి తీర్మానము పై చర్చ

ఫిల్లీ ఫిబ్రవరి 8:—ఈదినమున, భారతశాసనసభయందు, రాజకీయసంస్కరణలను గోరుచు రంగాచారిగారు రుపపాదించుతీర్మానము చర్చింపబడెను. దుటచే, ప్రేక్షకులగ్యాలరీ లన్నియు పూర్తిగా నిండియుండెను.

రంగాచారిగారి తీర్మానముపై నను పండితి మోతీలాలు నెహ్రూగారు రుపపాదించిన సవరణపై నను సాయంత్రము 5 గ 30 ని.ల వరకు చర్చ జరిగెను. అప్పుడు అధ్యక్షుని సూచనపై నను సర్ మాల్కము హెయిలీగారి ఆమోదముపై నను, చర్చ రాబోవు బుధవారమువరకు నాపీయుంచబడెను.

రంగాచారిగారు

రంగాచారిగారి తీర్మానమును సవరణించెను. “సామాన్యమునందు, భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వతంత్రపాలనాధికారమును సంపాదించుటకు, రాష్ట్రములందు స్వతంత్రపాలనను స్థాపించుటకు భారతప్రభుత్వశాసనమును సవరించుటకు అనుగుణముగా చట్టమును దీర్చివేయవలెననియు అందుగుణముగా రాజకీయమున నియమించవలెననియు ఈ సభ శాసనసభ్యులు తుదకు గవర్నరుజెనరలుకు శిఫార్సు చేయుచున్నాను.”

రంగాచారిగారు తీర్మానమును సవరణించుట విషయమందు సభ ప్రభుత్వసభ్యులను, సంస్కరణ పరిపాలనను నిర్వహించుటకు ప్రారంభించినపుడు, అధికారతీర్మానము మొట్టమొదటను వివరించి, అందువలననే చానుగూడ, సంస్కరణల ఆభివృద్ధిని చూపించి విశ్వాసముతో నుండెను. ప్రభుత్వసభ్యులు సంస్కరణయెడల సవరించుట వైఖరినిగూర్చి అతడును అంతే నుండెను. కాని అతడు నున్న ప్రభుత్వసభ్యుడగు సర్ మాల్కము హెయిలీగారు భారత శాసనసభయొక్క అనుబంధమైన మాత్రమే పక్షము విధింపబడునని అభిప్రాయపడెను. ఈ విషయముపై చర్చ తాను భారతదేశమున నతిపరిమితమైన సేతుడయ్యారేమోనని తెలిపెను. ఈ వాక్యములను ఇతర ప్రభుత్వసభ్యుల వైఖరియందు రంగాచారిగారి చునన్యులాని భావములను తెలిపించెను. అప్పుడు పండితి మోతీలాలు నెహ్రూ మొదలగు మిత్రుల ఇట్టియుట తప్పిరేమిగా చాను ముఖ్యార్థిగా సంస్కరణల నిర్వహించుటకు ప్రారంభించెను. నెహ్రూగారివ్యక్తి శాసనసభకు ప్రవేశించినందులకు స్వాగతము తెలిపెను. గత కొలదిదినమున దీనిని పండితి నెహ్రూగారికి అనుబంధములలో కలసిమెలసి గున్నాను. వారందరూ గూడ దేశముయొక్క అభివృద్ధి కొరకే పని చేయుచున్నారు. ఒక్క మాట అసహాయములతో మాటలాడిన ఈ విషయము తెలియ గలదు.

గాంధీగారి విమర్శ

‘దీనిని ప్రభుత్వ చాల రాజకీయ దృష్టిని ప్రభుత్వ గవర్నరు మహాత్ముడును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కర్పించుటకు నగు గాంధీగారి ని (ఒక కు: మహాత్ముని అనుము) వద్దలి పెట్టుట కలవరచాల నడువ్వు. మగుసరికితము ననుమాడెను. అందువలన నీ తీర్మానమును చర్చించుటకు పరిస్థితులు చాల అనుకూలముగా నున్నవి అంగ్లదేశములో కాత్మిక ప్రభుత్వము అధికారమున నుండుటచే భారతదేశమునకు మరది దినముల శాసనమును ఆపించెను. ప్రజల సహకారమువైసను, అసమ్మతివైసను ఆధారపడి ప్రభుత్వమును సాగించుటకు లోనముగల సంస్కరణల శాసనముయొక్క యొద్దేము. సంపూర్ణ భాగ్యతాయంత పరిపాలనను దీనిని ముఖ్యమున చేరుక దెలుపనక్కరలేదు. ఇక వెనుకకు పోవుట అంటూ లేనిమొదల భారతదేశము, భాగ్యతాయంత పరిపాలన మార్గముల నున్నచో అందు విషయమును నిశ్చయించుటకునుగా నిశ్చయించుటకును పరిశీలనపడి యున్నది. గత మూడువత్సరముల

లోను, సంపూర్ణ మనఃపూర్వముగా సంస్కరణల నిర్వహించి కేంద్రప్రభుత్వము సంబంధించినంతవరకు అయిత్రము చాలా లోములతో నున్నట్లు తెలిసికొంటిమి. దీనినిగూర్చి ప్రభుత్వ గతశాసన సభను గూర్చును నువ్వనించినపుడు భాగ్యతాయంత పరిపాలనా మార్గమున కొక మెట్టెక్కితిమని నడిపెను. ఇందు మెట్టెక్కిడి భారతదేశ మిదివరకు నడిచిన ప్రదేశముమీదనే ముందుకు వెనుకకు నడచుచుండవలెనా?

భారతదేశపు అర్హత

భారతదేశముయొక్క గవర్నరాము నిజముగా భాగ్యతాయంత పరిపాలనమే యగునెడల మన మిప్పుడే అందుల కర్హము. ఈ కేసును గాని మధ్యకర్హము మోకటుండవలెను. అచ్చటచ్చట, అధికారము దుర్వినియోగ మొనర్చుటం దొక్కొక్క అధికారము అందుకొనవచ్చును. వైఖరి, నా గాదోము విశేషము, రాజకీయ విషయములలో నచ్చటచ్చట కొన్ని అధికారములను కనుకొనుకొనవచ్చును. కాని దేశము వ్యవహారములను దేశీయభివృద్ధి మొదలగు విషయములందు, కొంతవరకు మాత్రమే భాగ్యతాయంత పరిపాలన చేర్చుచు మొత్తము తిరుగు సాధ్యముగాదు. భాగ్యతాయంత భాగమును మిగతము కలిపివేయడం మేముగూడ నట్టి భాగ్యతను గవర్నరుచేయు. మిగత విశ్వాసమును జూపినయెడల అట్టి విశ్వాసమును తెలిగి ప్రభుత్వయెడల జూపబడును. మిగత విశ్వాసము గవర్నరునెడల మోపి విశ్వాసము గవర్నరుచేసెను. భాగ్యతాభాగమును గవర్నరునెడల తెలిగి భాగ్యతను గవర్నరుచేసెను. ప్రభుత్వపరిస్థితు లధికారము సాగవలెను. దేశమంతయు స్వరాజ్యమునే గోరుచున్నది. మరి ఇతరము నేమాత్రము అంగీకరింపదు. పత్రికావోదయమునకు తన వోటుయొక్క విలువ తెలియను. ఒక్కొక్క వోటురు స్థానమున వోటులను మారేసివేసి ప్రజలకు వోటుయొక్క అర్థము తెలియను. ఈ తీర్మానము, భారతదేశముయొక్క స్వేచ్ఛయును దేవునాన్నది. ఈ కోరిక న, దీనినిగూర్చి ప్రభుత్వమే వినిపింపబడెను చాను మధ్యకర్హము గలదు. సర్ లేజుల వద్దను మౌనముగా అధికారమును వదిలివచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వయంతము చాలా దుర్బలముగా నున్నదనియు ఎక్కువకాలము కనిజేయవలదనియు నుడిపెను. స్థానిక ప్రభుత్వములలో కొందరి యనుభవము గూడ నెట్లున్నదని చాను తెలియను. ఈయంత్రమును చూచి చాను స్వామభివృద్ధి, ఈయంత్రములునుగల గూడు గోడలలోగల సంపర్కముతోనే నేను జెప్పచున్నాను. కనిజేయ కత్తిగల యంత్రము గావలెనని మాకోరిక. ప్రస్తుతసమస్యతోను, సహకారముతోను ఇట్టియంత్రమును సంపాదించవలెనని మాకోరిక. అసహాయోద్ద్యమముయొక్క నిజమును రహస్య మిదియే. విశేషములందు ఇది వేరే స్థానమును దేశమునందును దేశములోని భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వమును గావలెనని గోరుచున్నాము. ఈ కోరికను నిరీయట మహాశయము (హర్ష వ్యక్తము)

ప్రభుత్వాభిప్రాయము- హెయిలీగారి ప్రత్యుత్తరము

ఈ ఉపపాదనము పైని ప్రభుత్వాభిప్రాయ మెట్లుండెనో దెలుపకు సర్. మాల్కం హెయిలీగారు ప్రభుత్వమునకు గైకొనిరి. రంగాచారిగారు నూచించిన వాతావరణమును పోషించుటకు తానెట్టి లోపమును జేయనని హామీ చేసెను. ఈ చర్చకు రివలేషనండ్రి ఆపియుంచుటవలన సారాంశ మయ్యుట లన్నియును యోగముఖమునకువచ్చునని ఆయన తలంచెను. కాని నేను చర్చకు వచ్చుచున్న ఉపపాదనలను చూడముండు అట్టివైఖరి గలవని ఆయన కనుకొనెను. రంగాచారిగారి తీర్మానము సాధ్యమైనంతవరకు భారతదేశమునకు భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వమును అధినివేశస్వాతంత్ర్యమునొసంగవలెనని కోరెను. ఈవాంఛనము ముందు రాష్ట్రము స్వాతంత్ర్య విషయము స్పష్టమైనదియు, గృహసంబంధమైనదిగా గానియును.

అధినివేశస్వాతంత్ర్యము

భారతదేశము అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునకు సిద్ధముగా నున్నదను ప్రభుత్వవిషయమును గూర్చి నేను మాన్యుచు దెల్పెదను. ఆ విషయమై మాత్రాభిప్రాయమును గూర్చి యెవరికిగాని సంశయములు ఉండుటను మేము సహించవలెము. ఇం దెందరికో సంబంధము గలదు. భారత స్వతంత్రస్థానములు గలవు. ఈమధ్యవిషయమునుగూర్చి వారి ఆభిప్రాయ మెట్లుండబోవనో నేను జెప్పవలెను. ఇదివరకువలెనే బ్రిటిషుపాలన మెట్లుకు భాగ్యతాభిప్రాయము రాజకీయవిషయముతో గాని లేక భారతశాసనసభకు భాగ్యతాపరిపాలన ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకులతోగాని వ్యవహారసంబంధములు జరుగుచుండు విషయమును వారు తెలిసికొనగోరెదరు. ఇకను యూరోపియములు వాటిజ్యమును జేయుటకై పెద్ద పెద్ద మొత్తములను ఇండియాలో పెట్టుబడిపెట్టి యుండునా భాగ్యతాయంత వృద్ధిచేసికొనుచున్నవారును, సివిలు మిలిటరీ సర్వీసుల వారను, త్వరలోనే తూర్పు మార్పుజరుగనున్న విషయమును తెలిసికొనగోరెదరు. ఇంకను విశేషసంబంధము గలవా రెందరోగలరు. స్వల్పసంఖ్యాకాకు లింకనుగలవు. ఇందుసంబంధము గలవారందరును భారతప్రభుత్వముయొక్క ప్రోత్సహించబడినటుల గలవనియుచు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము అదాని ననుమతించునా, అది తెలిసికొనగోరెదరు.”

అధినివేశస్వాతంత్ర్యము -

భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వము

సర్ మాల్కం హెయిలీగారు నేడు భారతదేశ స్థితియెట్లున్నదో సంపూర్ణముగా పరిశీలించుచు ప్రత్యుత్తరమును దొడగెను. ఆ స్థుమములలో గావించిన ప్రకటనమునందును, భారతప్రభుత్వశాసనముయొక్క ప్రీ అంబిలంస్ ‘భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వము’ అను వచనములు తూచాగా జేయబడినవి అయిన విశేషముజేసెను. అధినివేశ స్వతంత్రప్రభుత్వము భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వము కన్న విభావమైనది. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము క్రింద ప్రభుత్వ నిర్వహణములు శాసనసభకు భాగ్యతను వహించుటయే గాక శాసనసభకు అధినివేశ రాజ్యములు, యిప్పటి దేశములు అనుభవించు స్వత్వము లన్నియును గల్గియుండును. భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వమునుండి స్వామ్యముగ అధినివేశ స్వతంత్రపాలనను బహిర్గతము గావచ్చును. దానినుండి యిట్టి అభివృద్ధి గలుగవచ్చును గాని రెండిరి భేదము గలదు.

గాంధీగారి మొదటి భారత ప్రభుత్వ శాసనమును దెల్పినవిధమున బ్రిటిషు రాజ్యాంగవిధానమును వివరించి, అభివృద్ధి అంతరము వెనుక అంతరము మెట్లు మెట్లుగా జరుగుచుండెనోని శాసనమునందు గలదు దెలుపు అయ్యది భారత శాసనము అంగీకరించి దెల్పెను. వెనుకటి భారతశాసనసభ వారంపిన విజ్ఞప్తియందు త్వరలో సంపూర్ణ భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వము కావలెనని యొక కోరికను. 1917 లో జరిగిన కలకత్తా కాంగ్రెసులో నీ భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వము విజ్ఞప్తిలో అనగా 1933 వాటికి రావలెనని కోరుటెను. దేశము సంసిద్ధము గావలెనను కారణముచే అంతరము వెనుక అంతరము ప్రకార మభివృద్ధి జరుగుటకు దెసాం టమ్మ కాయంటు కమిటీయెనుట ఒప్పుకొనెను. 1918 లో జరిగిన ఫిల్లీ కాంగ్రెసునందు పండిత మోతీలాలుగారు రాష్ట్రములందు భాగ్యతా బాటని తప్పి దెల్పిరి. బాటుంటు కమిటీ యెనుట కాంగ్రెసు ప్రతిభిగ వచ్చిన పటేలుగారు వెనుకనే సంపూర్ణ భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వము గావలెనని కోరవండ్ 10 సం॥ ములైన పిదప పరీక్ష జరుగుట కంగీకరించి 15 సం॥ ములలో సంపూర్ణ భాగ్యతను గావలెనని కోరెను. (నవ్వు) క్షీ॥ క్షీ॥ తిలకు గారు మధ్యమధ్య పరీక్ష జరుగుటకు ప్రతిపాదనము దెల్పి ప్రభుత్వపరీక్ష కంగీకరించి 15, సం॥ ముల వద్ద నంగీకరించెను. జిత్నాగారు మన్నిలీకు పక్షమున మాట్లాడుచు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము గావలెనని గాని సత్వర భాగ్యతాయంత ప్రభుత్వము గావలెనని కాని కోరెనని (మరల నవ్వు) ఇప్పుడు ప్రధానామాత్యుడుగ నున్నవారు 1917 లో నువ్వనించుచు, భారతదేశమునందు ప్రాతిభిధ్య ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టుట ముందం మందముగ జరుగునట్టిదనియు, కష్టమైనదనియు అంగీకరించెను.

అంతరముల ప్రకారము మాన్యుజేయుటకు అందరును అంగీకరించి యుండగా యిప్పుడు 1924 లో అంతరముల మాట అనలే లేకుండ జేయవలెనని సర్ మాల్కం హెయిలీగారు పవస్య సింపజొచ్చి. ఆయన రంగాచారిగారు క్రిందటి భారత శాసన సభలో గావించిన యుగస్వాసములనుండి, భాగముల నుద్ధరించి, ఆయన అప్పుడు యీ అంతరములపద్ధతి నంగీకరించినటుల జేర్చి చెప్పెను.

అటంకములు

అటంక అనునది భారతభాషనకథలు వెంటనే బాధ్యతను వహించుటకుల అటంకములను వెలుప (ప్రారంభించెను. బిటిషు సామ్రాజ్యమునండి వేరు గావలెనని కాంగ్రెసులో బహుముఖ దేశీయ ఆద్యమును ఆటంక నూచించెను. కాని భాషనకథలలో నున్నవారు మాత్రము సక్రమముదర్శ మార్గములకు బద్ధులై యుండ వలయునని ఆటంక దెల్పెను. ఈ విషయమున, గతంలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు కాంగ్రెసు తీర్మానమును సమానములే అసహాయములు చేసిన అటంకభావకు భారతీయని కర్మించినవిధమున ఆటంక అభిప్రాయమును దెల్పెను. (పండిత మోతీలాలుగారు జెప్పినమాటలు, నవ్వులో (వెన్నెముకలొందు విషయలేదు.) x త మూడు సంవత్సరములలో కానకనక జేసిట్టి పనిని గూర్చి గాని, వానిని బహిష్కరించినవారు నిర్భాగకార్యక్రమము జేయుచు నిష్ఫలమైన విషయమును గూర్చి గాని ఆటంక జెప్ప గోరలేదు. ఇప్పుడు మాం దాలోచింపవలసిన విషయము, నేడు బాధ్యతనంతట భారతభాషనకథ తుండునటుల మాత్రమే నెడల భారత స్వతంత్రరాజ్యము తమకుల సంబంధముల వరకైనను అందుల కంగీకరించెదరా యనియే. ఏదో ఒక విధమున వికృత త్వము ఫలవంతముగ నుండును. కాని అది నేడు యేర్పడజాలదు. మరియొక విషయమే మనగా అధి నివేశస్వాతంత్ర్యము గల బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వము చేపాడుట యనగా స్వల్ప సంఖ్యాకుల జేనమును అధికసంఖ్యాకుల చేతులలో దెట్టుట యనను. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము అచట అల్పసంఖ్యాకులకు నున్న భారతీయుల నెట్లుబాదుచున్నారో అదియే పాఠముగ నుండాలను. ఇకను మరేవిధేదములు గలవు. వాటియొకటి డెడలడికయందు ప్రభువు వాక్యమునందే స్వరాజ్య సంపాదనమునకు భారత జేతము లో వివిధజాతు లనుభవ్య అన్యోన్య సున్నాబాధము లేనందుట అటంకముగ నుండెనని ఆంగీకరింపబడెను. బెంగాలు డెడలడికవలన బెంగాలు లో కాంచితమైనా అల్లరులు జరిగెనా?

వి. మల్లాగారు:— బెంగాలులో కాంతి.

నర్. మాల్కం హాయిలీ:— సరే ఆయన బెంగాలు ప్రతికర్మముకట్టి ఆటంకమునకే జాతియొకమత్యమునకు తీవ్ర ప్రాతిపదికమును వహించుచున్నదని దెలుపుటకు యిదిగో ఆభాగమును జరిగెదను. (నవ్వు)

వి. సి. పాటగారు:— ఆ! మీరు చదువుచు యేవరకే సుండియో చెప్పెదరా?

నర్. మాల్కం హాయిలీ:— పాటగారు బాధ్యతములు వ్రాయు బెంగాలీప్రతికర్మ (మరల నవ్వు)

పండిత మోతీలాలుగారు:— పాటగారు ఇంగ్లీషు మను ప్రతికర్మ నూడ వ్రాయుచుండునని గొ!! హోంమెంబరుగారికి దెలియునా?

ఈ సమయమున అధ్యక్షుడు అద్దపడి యావివముమై అద్దపక్షము చావడం ఆపివేసెను.

హోం మెంబరు గారంతట పాటగారు వ్రాసినదాని నుండి భాగముల నధ్యయించి చదువుచు మరేభేదములు గర్హించబడినయొ బిటిషు అధికారము లేకుండ జేయు నెడల అల్లకల్లోలము జనించు ననియు వ్రాసినటుల జెప్పెను. కాంగ్రెసు కాననోల్లంఘన విచారణసంఘునివేదనమునండి భాగముల నధ్యయించి చూపుచు అభివృద్ధి మార్గములకు భారతీయుల మరేభేదములు కారణముని అండ్రింగ్కరింపబడినటుల దెల్పెను.

జమ్నాదాసు మెహతాగారునూడ ఒకపాటి ఈమెత్రి యనునననిది అని కృత్యమునియు మాముడియెను, మనము స్వరాజ్యమునకు తగవుని సిగ్గుతోరల వంచుకొనలేననియు జెప్పెను. (నవ్వు) మరేభేదములున్నందు లకు ప్రభుత్వమువారికిన్న యెక్కువగ విచారించువారెవరు నుండవో? అట్టివిభేదములున్నవని గుర్తించి వాని పరిష్కార మార్గమును కనుగొనవలెను.

ప్రభుత్వము నిర్ణయము వదిలిపోయినను స్వీయతత్వమునై శాధారణది యుండును. అధినివేశస్వాతంత్ర్యమునగా నైస్యముండ వలయును, హోంమెంబరు గారిట్లు అడిగిరి.

“భారత జాతిగారు భేటులుగ నున్ననైస్యము భారతజేతమునకు గలదా? పక్షము బహుళమునకు దేశమునంద స్వీయతత్వమును చాల సంఖ్యము. ఇకనుయేమనగా వైరాధిభవ్యమును భారతజేతమునకు అధిస్యముగల లాదయేమి జేయునా? ఏయుద్దేయముతో నుండునా? ఈవిషయము చాటితీలో విచారించవలయు

ను. క్రొందటి కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు మరియొక సందర్భమునైన నుం డి యా లో పోట్లాడు తరగతి వారికిని యాదేశములో మిగిలినవారికిని తీవ్రమును భేదముగలదని చెప్పెను. “దానియందున్న కష్టములను భావక ముంచుకొనుము. నైస్యముగ నుండెదగని తిరుగుల వారికి వారిచేతులలో నియోజకాధికారమిచ్చి నాట్లు యాముబడియుండెను. ఆ నాట్లు బిటిషు అధికారులను నైస్యమును రక్షించుటకు లేనపుడు యిది యలచేతులలోనికి బోకుండ జూడవలయునని హెచ్చరించుచు న్నాను.”

సాంఘిక విషయములందు నూడ యింక నుండుపములు గలవు. సాంఘికాభివృద్ధికిన్ని రాజకీయాభివృద్ధి మించిపోయినది. అత్యధి భారతీయుల మిదనే ఆధారపడి యుండవలయును. దాక్షిణ్య గతము:—మేము భవిష్య జేయుచున్నాము నర్. మాల్కం హాయిలీ:—అవును, వివాహ సంబంధములందు శ్వాసకాననము జేయుటలోమాత్ర మభివృద్ధి గాంచితి. (నవ్వు)

పరిష్కార మొట్టు

నర్. మాల్కం హాయిలీ గారింను ఉపన్యసింపుచు యిట్లు చెప్పిరి:—“ప్రభుత్వ విధానము నందు మార్పుచూపరాదు గలగతయెటవలన యానమక్యము కరిష్కము గావాలను. ఈకక్షల్పిటికి ప్రభుత్వము రానంతవరకు, యేబిటిషు ప్రభుత్వముగాని వెంటనేబాధ్యత నిప్పించవలెనని బిటిషు పార్లమెంటునకు నలహా నియజాలదు. బిటిషు పార్లమెంటు అట్టిమానన సంగీకరింపజాలదు. విషయ ఈవిషయమున మేమూరక యుండవలెనని కోరుకులేదు. భారత ప్రభుత్వ కానోద్దేశము సంపూర్ణఅధినివేశస్వాతంత్ర్యము గాక బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వముని మానాదము. బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వఫలితముగ అధినివేశస్వాతంత్ర్యము వచ్చునను విషయమును మేముకాదనుకులేను. కాని యిప్పటివరకు మన అద్యము బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమే. దానికి అంతరములుండవలయును. హోంమెంబరుగారింకను ఉపన్యసింపుచు యిప్పటికిని ఒక పక్షమువారు సంస్కరణములలో జేరకుండ వేరుగ నున్నందులకు విచారమును దెల్పి వానిని పని జేయు చున్నవారైన ను వారి కాంత్యము పనిజేయుట నప్పమనియో లేకనో అటంకముల గలగతజేయగోరిరి. అంత్యము జహునున్నతమైనది. దానిని సరళముగ జనిజేయించుటకు అందరి సహకారమును గావలయును. దానికి మారు అసహకారముదెచ్చి సంస్కరణములకు ప్రతిహేతులుగ భవిష్యయుండెను.

“ప్రస్తుతి విధానమునందుగల లోపములను వానినవాని నిన్ని యంతరవరకు జరిగిన లోపములను జరిగించుటకు మేము నిర్ణయముజేయున్నాము. ఈవిషయమై మేము రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో ఆలోచించెదము. ప్రస్తుతమున్న అంతరముల పద్ధతి యందుగల లోపములను గనుగొనుటయే మాతిదేశము. ఆభాషనమునందే అభివృద్ధి గాంచునెడల నివారణోపాయమును గాన వచ్చును. భారతీయప్రభుత్వభాషనములోని 19-వ మున్నకు నెక్కునుల సహాయముతో మేము చాలవనిర జేయనే వచ్చును. నిర్భాణమునందు మార్పులు గావలెనని విచారించిన యెడల దెలియవచ్చును. మేము బొందిన ఫలితములను పార్లమెంటునకు వంతునపుడు భారతమంత్రిని వానిని కుదకు పార్లమెంటునకు వంతు లోపల కానకనకలో చర్చించుట కవసాము మియనలేనని కోరెదము. ఇంతవరకు మేము పోగలము. కాని భారతజేతములో నుత్తములైనవారు మాతో సహకార సానుభూతులను, గర్హిమున్న అభివృద్ధి యేమైనను గలగతజాలదు” (శ్లిష్టపార్లమెం.)

పండిత మోతీలాలు నేహ్రూగారి సవరణ.

మూలముగ నేర్పడిన జాతీయ పక్ష వత్తునకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి క్రింది సవరణ నుపపాదించిరి:—

“భారత జేతమునందు సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమునాపించు నుద్దేశముతో భారత ప్రభుత్వ భాషనమును సంస్కరించు ప్రయత్నముల గావించవలెననియు, అందులకై (అ) సాధ్యమైనంత త్వరలో సర్వప్రాతినిధ్యముగల రాండు పేటిలు సమాజేతమును ఆహ్వానించి, ముఖ్యులగు అల్పసంఖ్యాక వత్తుమువారి నాట్లును స్వైర్యములకు రక్షించునట్టి భారతప్రభుత్వవిధానమును సూచించునటుల జేయవలెననియు, (ఆ) కేంద్ర భాషన సభ జంతరింపజేసి, యా విధానమును క్రొత్త యెన్నుకొనబడిన భారతభాషనకథ యంగీకారమును బడయునటుల జేసి దానిని బిటిషు పార్లమెంటునకు బహిష్కారముతో జేప్పనటుల జేయ

వలె ననియు యీ సభవారు రాజప్రతిఢిగాజి నలహా నిచ్చుచున్నార.”

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు తేమనప్పటికి మార్గభ్యమును చెలరేగెను. రంగాచారిగారు స్వరాజ్యపక్షమువారి యెడ వాసిన స్వాతంత్ర్యమునకు కృతజ్ఞతను దెల్పెను. రంగాచారి గారువచ్చునందుచు బుద్ధిపూర్వకముగ గాకపోయినను తనకును స్వరాజ్య పక్షము వారికిని యెక్కువ భేదము లేనని ఆంగీకరించినందుల కాయన సంతోషమును దెల్పెను. ఏలననగా అద్దపుత్రము పువై ఆటంకమునాట్లు రాచుకొనుచున్నట్లును దానినై రాజునిసరుకును గూర్చి చెప్పినపుడు, ఆటంక స్వరాజ్య పక్షమువారికి కెరళి కాలము నుండియో దెబ్బనున్న విషయములనే దెల్పినయొ, కాంగ్రెసు అసహాయాధ్యమవిధానమునకు గడంగినప్పటినుండియో జేతమునందు గావించిన బోధ యిట్టిదియే యనియు జెప్పెను. కావున రంగాచారిగారు అసభి కారపక్షమునందు అమూల్యముగ నుండురని ఆయన భావించెను.

అంతట తీర్మానమునై (కడంగించుచు అందు ప్రభుభాగముస్వరహిలనమునకు సంబంధించినది నిరాజేతముననిపండిత నెహ్రూగారు చెప్పిరి. జేతమునకును స్వరాజ్యమునకై తీవ్ర గాధయగుకొరక గలదు. ఆకొరక స్వాభావికముగ లోపలనుండి నికృతముతో వెలువడినపుడు అప్పుడే సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వము స్థాపించబడినవలయును. అస్వరాజ్య కాంక్ష అగ్నిపరిక్షను దాటి యిత్తువుననిమక్కులముగ కుద్దగ వెలువడినది. ఇప్పుడు భారతీయులకు కావలసినది భారత ప్రభుత్వ భాషనమును పూర్తిగ మార్చువేయుటయే. విలే భాధ్యతాయంత ప్రభుత్వము అంతరములనై మూత్రమే బిటిషు పార్లమెంటుచే యొసగబడుననియు ఆ అభివృద్ధి యంతరకు యేభమును జరుగవలెనో పార్లమెంటే నిర్ణయింపవలెననియు కావున భారత ప్రభుత్వ భాషనము యొక్క ప్రయోజనికవలన అట్లు కోరుట కాటంకముగందనియు హోంమెంబరుగారు జెప్పిరి.

భారతప్రభుత్వభాషనమునందలి అన్యాయము

అప్రియాంబిలు సంకుచితముగ నుండి స్వరాజ్యకాంక్షను అణచి త్రొక్కివేసి అపివేయుటకు పన్నబడినది పండిత నెహ్రూగారు సభలోని అసభి కారు లందర పక్షమునను దెల్పిరి. భారత ప్రభుత్వభాషనము ప్రయోజనికమందు భారతజేతమునకు గొప్ప అశ్వాసమును జేసెను. ఏద పనిబంధనందు నూడ భారతీయులకు బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును కుండవలసిన సంపూర్ణ స్వైర్యములను తిరిగ్కరించుచుండెను ఆ భాషనమును సంస్కరింపవలయును లేదా రద్దుజేయవలెననియే భాగతీయులు కోరిరి. అట్లు కోరుటలో వారుచేసిన అనుచితము యేమియునులేదని ఆటంక చెప్పెను. సంస్కరణములున్నట్లుల భవిష్యవలయుననియే కోరుచు భారతీయులు, యీ అంతరము నిన్నియును దాటివడినక బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వము స్థాపనచుట కేమి కావలయునో అవి చేపూరునటుల జేయవలెననియే కోరిరి. 1919వ సం॥ మునుండియు కాంగ్రెసు సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వముగాని, స్వరాజ్యముగాని కావలయునని కోరెను. కావున నర్. మాల్కం హాయిలీగారు చాల క్రమపడి అంతరప్రభుత్వము కాంగ్రెసుచారుల అభిప్రాయములను దెల్పినను యెచట సభ్యులను ఆ విషయమున ఆంగీకరింపజేయజాలదు, వెంటనే ట్టుట్టి బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును చేతికందీయవలెనని ఈసవరణ కోరుకులేదు. రాండు పేటిలు సగను జరిపి విధానముయొక్క చిత్తును రయూరజేసి, క్రొత్త అసాన్తీ విచారణకు పంపి పిదప భాషనము జేయుటకై పార్లమెంటుకు పంపవలెనని కోరుచున్నది. విలే రాండు పేటిలు సమాజేతము యొక్క చర్చలనై నర్. మాల్కం హాయిలీగారు దెల్పినట్టి వరకు లేమియు నుండరాదు. “నేను ఈ సభలో స్వరాజ్యపక్షమునకు జెందినవారికినూడ యిప్పుడుగ నుండుటుల నా ప్రతిపాదనముయొక్క తీవ్రమును తగ్గించితిని. ఇట్టి కాకోరికకు ప్రభుత్వమువారైనను అత్యేసింపని నేను తలంచెదను. మేము శ్వాసమునకుగ కోరదగినదానినే కోరుచు మియెడుట నుంచుచున్నాము. (జిన్నా గారు:—వినుడు, వినుడు:)

ఇట్లు కోరినందులకు ఫలితములను ఆలోచించుకొను మని భయపెట్టుట శ్వాసము గాదు. ఏవిధమైనను తియూరజేయుటలో జేతమునండి ప్రజలకు అభిప్రాయములేయుటలో నోర లేనప్పుడు జానినోకవిధానముగ పరిజింపవచ్చునని నేను తలంపను.

స్వరాజ్య పక్షమువారు యెన్నికదారుల సమ్మతుల సంపాదించినది యేవో ప్రశ్నలడిగి ప్రత్యుత్తరముల బొందుటకును అంతరముల వెంబడి అభివృద్ధి గాంచుటకునుగాదు. ఇంతవరకును భారతభాషన

సభ జేయకుండిన పనిని జేయుటకై మేమిచటికి వచ్చితిమి. మేము అసహాయవాదులమైనను, మేము చెప్పనది మీరు వినుట కంగీకరించలేని మీతో సహకారము జేయవచ్చుదము. (వినుడు వినుడు) మేము చెప్పనది మీరు వివకపోతిరేని మేము పురుషులమే, పౌరుషము గలవారము. మాహక్కులు మా కుండును. మేము అసహాయవాదులుగనే యుండుము. (వినుడు వినుడు) ఇది బెదిరింపుగాదు. ఇది క్రొత్తగ జెప్పు విషయముగాదు. మేము శాసనసభల కావల నిశ్చితోద్దేశముతో పనిజేయుచుంటిమి. ఇప్పుటికిని అదే ఉద్దేశమును గల్గియున్నాము. ఆ ఉద్దేశము న్యాయసమైక్యమైన దనియే మేము తలంచుచున్నాము. అధ్యక్షా, మేము విధ్వంసక వక్షమువారమని చెలుపబడెను. మేము దుష్టవిషయములను విధ్వంసము జేయచున్నామని మాత్రము అంగీకరించెదము. తప్పుగాని, బప్పుగాని ప్రస్తుత సామ్యరణములు దుష్టము లనియే మాయాభిప్రాయము. అందుకనియే అందరముచు సమావేశమై, ఒకరిమాట లొకరు విని, చర్చించి నిశ్చయముచు బడయవలెనని మేము కోరితిమి. వింటిరా సరియే మంచిది. లేకున్నయెడల మేము భేదభావములతోనే యుండుము. విషయము లన్నియును స్పష్టముగ తెల్పుబడును."

అంతట తుడితుడు శర్ మాల్కం హాయిలీగారి వాదములగుర్చి చెప్పి (బిటిషు ప్రజలకు యేమిటో చెలియకుండు) రునియ దాగిలిమూతగ నున్నదనియ జెప్పిరి. బిటిషారి (పేరిష్యును లేకుండనే యేమిచేయవలయునో భారతీయులు నిశ్చయించు కొనవలయును. రాక్షసులపేరిష్యును సభయందు ప్రాతినిధ్య మందరకు నుండవలయును. ఇదియే మాఖ్యవిషయము.

హోమెంబరుగారికినే తుడిత నెహ్రూగారుగూడ భారతదేశములో మాఖ్యులైన వారు చేయవలసినదాని కంఠకును అంగీకరింపవలెననియ, అందుకనియే ఆయనదానిని కోరెననియ జెప్పిరి. ప్రభుత్వవిధానము యొక్క చిత్తము భారత ప్రముఖులుగల క్రొత్త అసెంబ్లీయందు తరిగిలింపవలయును. భారత సంస్థానముల ప్రతిభులు గూడ యీ రాండుపేరిష్యునభయందు ప్రాతినిధ్యము వల్లియుండవలెనని స్వాతంత్ర్య మొనంగెను. సివిలు సర్వీసును భారతీయులకరము జేయవలసినదను ప్రాంతపులకు ను మహమ్మదీయులకును కవులుండియేతినని ఆయనచెప్పెను. హోమెంబరుగారు విచారణజేయవలసినదైవ మరకులగుర్చి చెప్పిన అభిప్రాయములను మరల ఆలోచింపవలయునని తుడిత నెహ్రూగారు కోరిరి. (హర్షము)

సర్ కాంటెలు రోడ్డు

రోడ్డుగాన అన్ని ప్రతివాదవలను ఎదిరిరి. తుడిత మోతీలాలు నెహ్రూగారును, స్వరాజ్యపక్షముగారును క్రింద టిసభలో ప్రవేశింపవలయు సభకునవ్వమనియ, ఇప్పుడు వారికి స్వాతంత్ర్య మొనగుచుంటివనియను నుడితెను. భారతప్రభుత్వ కానము మంచిదని యె చినను కాదని యెచినను, ఆచరణలో నది. గాన్నించుచున్నది. బాధ్యతాయుత పరిపాలనను విచారించి ఎక్కువజేయుటకు గాని, నుగించుటకు గాని, కర్మియటకు గాని ఒక రాజకీయమును నియమింపబడునని అందు దెలుపబడెను. మెట్లుమెట్లుగా మాత్రమే అభివృద్ధి నంతుటకు వీలగును. భారతీయుల జేమాభివృద్ధులకు బిటిషు పార్లమెంటువారు బాధ్యులు. అందుచే సంస్కరణల యభివృద్ధినిగురించి గోరుటకు ముందు, ఇదివరకొనంగలదిన అభికారముల సరిగ నుపయోగించుట సరియగు సహకారము గవ్వరుచుట మొదలగు విషయములందు పార్లమెంటువారికి నవ్యుత్తు జేయుట భారతీయులధ్యక్షము. అప్పుడు పార్లమెంటు వారు తమ బాధ్యతను రాయలు కమిషనువారి, కొనగగల రే గాని మరయెవ్వని కా బాధ్యత నొసగ జాలరు. అట్టి తిరి ఈ సభ యందొక భాగమువారు తమ వాదనలను రాయలు కమిషను నెడట దెలుపుటకు అనుమతిని జూపు టెందులకు తమవాదము నకు బలమగుసాధారణము లేకపోవుటమాత్రమే ఇందుకు గారణమై యుండవలెను.

రాష్ట్రము - ద్వంద్వపరిపాలన

ఇప్పుడు స్థానిక కానసభలలో అధికారేతరసభ్యులు మౌఖిక బలపరచుటయందు సభ్యులలో తరస్వరసహకార భావము గాన్నించుట లేదు. బాధ్యతాయుత పరిపాలనకు

ప్రధానాధ్యక్ష కమిషను నీ విషయము అభావ మయ్యెను. బెంగాలును గురించి నుడితెను, అరాష్ట్రము సంస్కార గాష్ట్రీకుపరపాలన కర్మ మైనదిగాదు. ఇతరరాష్ట్రములలో కంటే బెంగాలులందు ఎక్కువ సేరము జరుగుచుండెను. సాంఘిక విభేదములు మరయుకవిషయము. ఈవిషయముగూడ పార్లమెంటువారు గవనింపవలెను. ఇండియాను సివిలు సర్వీసులందు భారతీయులనుసభ్యు మరయుటటి ఎట్టిచర్యయు దీనికోసక పూర్వము యందుగా నీసమస్య పరిష్కరింపబడవలసి యున్నది. ఈ విషయము రాజకీయవిధికార్యనిర్వాహక సభ్యులకును అందుముఖ్యముగా శర్ మాల్కం హాయిలీగారును, సంస్కరణల బయ్యెడ మొనగ్చుటకు గానించిన ప్రజాస్వామ్యులకు ప్రశంసనీయులు. (హర్షధ్వనులు) ప్రస్తుతీర్థావకములో నున్న కోరికను గోరుటకును కాలము తరివక్రము గాతెను. భారతప్రభుత్వకానము లోనే నిర్వహింపదగినవి చాలకలవు. బిటిషు ప్రభుత్వ నిర్వాహములోని సాంప్రదాయములకు (కన్వెన్షను) అన్నిటిని ఈదేశము వగుడ నేర్పరుతలసినవని చాలకలదు. విధ్వంసన విధానమును తదితరెట్టి నిర్వాహవిధానము నకులది తలెనని కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకన్ని విమర్శించుచున్నాను. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రియగు యూపియనుగూడ గలసి సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును సంపాదించుటకునీ ప్రయత్నించవచ్చును.

దేశీయాంగసభ్యుడు

దేశీయాంగసభ్యుడు లేచి, ఈవిషయమున ప్రభుత్వము వారి యభిప్రాయములను తిరిగి స్పష్టికరించెను.

1919 సం॥ భారత ప్రభుత్వ కానముయొక్క ఉపోద్ఘాతమువలన దెలుపబడిన మూత్రమున ప్రభుత్వముదాన విధుర జాలరు. ప్రముఖుగా బిటిషుఇండియాలో బాధ్యతాయుత పరిపాలనను నెలకొల్పుటయే తమ విధానమని ఆయన దెలుపబడెను. ఈ కానము నాచరణలో పెట్టుటలో గల లోపములను గురించి విచారించుటకు రాష్ట్రీకు ప్రభుత్వముల సహాయముతో నొక విచారణసంఘమును నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించెదరు. ఆ సంఘము వారు నూచనలను నిర్దేశించిన తరువాత వానిని పార్లమెంటులో నివేదించుటకు పూర్వము కానసభయందును ఇతరపోటులందును వానిని చర్చించుటకు సంపూర్ణముగ ఒకకాళము నొసగవలెనని భారత కార్యదర్శిని ప్రభుత్వమువారు కోరెను.

శర్ పూర్వోక్తమదనము:— అయితే నిది ప్రభుత్వము వారు దిపార్టుమెంటుగాజేయు విచారణయనియెంచవచ్చునా? శర్ మాల్కం:— అవును.

దొరస్వామి అయ్యంగారు

సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు నెహ్రూగారి సవరణను బలపరచుచు, తనసవరణ నుపసంహరించుకొనెను. భారతదేశము బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నందునెడల ఈ దేశమున పరిశ్రమలకు నెచ్చించిన యూపియనుల మూఁధము. ప్రస్తుత ప్రభుత్వము క్రింద భారతీయ మాలధనుకంటే నురక్షితముగ నుండునని నుడితెను. భారతదేశములో బాతీయప్రభుత్వ ముండునెడల, స్వదేశ సంస్థానముల కెక్కువ సౌఖ్యము గలుగును. భారతదేశములో హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిత్ర దాదాస్థి:పడిపోయినది. ప్రజాసామాన్య మిప్పుడు చాల అభివృద్ధి నందిరి. వారందరు స్వరాజ్యమును గోరుచున్నారు.

గౌరుగారు

దేశీయాంగసభ్యుని యుపన్యాసము చాల ఆకాభంగకరముగ నున్నదని గౌరుగారు నుడిచిరి. దేశీయాంగసభ్యుడన్ని విధములగు విచారణకు ప్రాతినిధ్యమును జూపి, ప్రభుత్వాధికారులు దిపార్టుమెంటుగా విచారించవచ్చునని మాత్రము నూచించెను. అట్టివిచారణయే ముఖ్యార్థముగ ప్రారంభింపబడె ననుకొనెను. వారు నివేదించు తియూజేసి తంపుటకు చాలకాలము జట్టును. అప్పటికి 10 వక్తరులు మాగియును. ఈ విచారణలకు నెట్టి లాభము గలుగుననియ మనకు ప్రూచి లేదు.

మాంటాగూగారు పార్లమెంటునందుపస్యనింపుచు పరిణామమనగా సాధ్యమైనంత త్వరలో గమ్యస్థానమును జేర్చుటకు ద్వేషింపబడవలసి నుడితెను. భారతదేశ ఆర్థికక్షమణి క్రిందియ నెనుకబడియున్నదను కారణముచేత బాధ్యతాయుత పరిపాలన నొసగుట కంటకము గలుగరాదని గూడ మాంటాగూగారు నూచించిరి.

శర్ కాంటెలు రోడ్డుగారివంటి, అభివృద్ధినియభిముఖండ్గా (సమ్రు) రాండు పేరిష్యు సమావేశమువారు సంస్కరణ యభివృద్ధిని గురించి ప్రణాళికను తయారు జేయజాలరు.

గౌరుగారు ఒక సవరణ నుపసంహరించిరి. ఈ సవరణ, ప్రజా ప్రతినిధుల సమావేశ మొనర్చు కలెనని కోరుచున్నది. ఈసవరణ "ప్రస్తుత కానసభల రద్దు జేయవలె" నను నొక్క విషయమున దప్ప, మిగిలిన యన్ని విషయములలోను, నెహ్రూగారి సవరణను బోలియున్నది.

జిన్నాగారు

నెహ్రూగారి సవరణను బలపరచుచు, ప్రభుత్వ సభ్యుని ప్రభుత్వ మాతాభంగకరముగ నున్నదని యెంచు వారియభిప్రాయమున పార్లమెంటు ను నుడితెను. భారత ప్రభుత్వకానమును సవరించుట యొక్క ఆ తత్వకతను ప్రభుత్వ సభ్యుని యుపన్యాస మంగీకరించుచు, దిపార్టుమెంటు విచారణను నూచించుచున్నది. కానిది చారణ పద్ధతి యందు మార్చుముట్టి నేను వారితో నేకీభవించుటలేదు. ప్రభుత్వము వాటిస్థి:మును కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి రహస్యభవము లలో తయారుజేయబడును. దానిని కానసభలయందుట పెట్టుటకు పూర్వము భారత కార్యదర్శి యెదుట నుంచబడును. ఇది బండిని ముందుపెట్టి ఎడ్లకు వెనుక నీలిపి పట్టున్నది. మోతీలాలుగారు నూచించిన పద్ధతియే ఇందుకు చాల తగ్గి యున్నది. దేశమునందలి నుప్రసిద్ధ ప్రతిభాశాలయగు నాయుట్ లుకు తమతో నుండవలెనని భారత ప్రభుత్వమువారు గోరుచో రాండు పేరిష్యు సమావేశము నొనర్చవలెను. వెంటనే బాధ్యతాయుత పరిపాలనను గోరుటలేక బాధ్యతాయుతపరిపాలనను స్థాపించుటకు వెంటనే చర్యదీసికొనవలెనని మాత్రమే తీర్మానము గోరుచున్నది. (రంగాచారిగారు:— వినుడు వినుడు) సంస్కరణలు విఫలమైనవి, తిరిగి సంస్కరించుట తర్జయవలెను. దేశీయాంగసభ్యునివాక్యములను, సరియగు విధమున నేను గ్రహించెనుగాని, సమయానుయాయము లేకుండ ప్రభుత్వ సభ్యునికి ఉద్దేశ్యములను ఆపాదించువాడనుగాను. ఈవిచారణ పద్ధతి యందు మాత్రమే నేను ప్రభుత్వమువారితో విభేదింపచుచున్నాను. రాండుపేరిష్యు సమావేశ మొనర్చుకద్దతి ముచిదను భావములో దీనిని బలపరచుచున్నాను. అంతకంటే మంచియు పాటుమును నూచించునెడల దానిని బలపరిచెదను. ప్రస్తుత కానసభకు రద్దుజేసినచో చాల కష్టమయ్యవలగును. సంస్కరణలక్రింద ఎన్నికల అభికార ముచిద నొకరు అంగీకరింపని యెడల నీసంస్కరణలు, అవి వ్రాయబడిన కాగితము ముక్కల విలకగుడ జేయవు.

దుమూసియా గారు

దుమూసియాగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దాదా భాయి నాతోటి, శర్ ఫిరోజీ మహమెహతా మొదలగు మహాపురుషులేప్పరచిన సాంప్రదాయములను గాపాడవలెనని నుడితెను. బాధ్యతాయుత గావలెను. కాని క్రమక్రమముగా మజిలీతో నీయాద్యము నందవలెను.

టి. యి. మూయరు

ఈతీర్మానము వెంటనే బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును గోరుటలేదనియు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు చర్యలను మాత్రము వెంటనే దీసికొనవలెనని కోరుచున్నదని యు గవ్వరుచుటకు ప్రయత్నము లొనర్చుబడెను. ఈరాంటికిని నాకు భేద మగాన్నించుటలేదు. ఈవిషయమును నిశ్చయించుకద్దికారము భారత ప్రభుత్వమువారికిలేదు. బిటిషు ప్రభుత్వమువారికి నేను, బిటిషుపార్లమెంటువారికిగూడ లేదు. ఒక్క బిటిషు ప్రజలకు మాత్రమేగలదు. ఇటీలీలనే నేనింగ్లండులోని విషయములను జూచివచ్చితిని. అంగ్లప్రజలు తమ స్వంతస్వరసవరములకంటే గూడ ప్రావ్యదేశాభివృద్ధియం దెక్కువ యుత్సాహమున క్రద్ధు గవ్వరుచుచున్నాను. అంగ్లప్రజలు కొందరు, భారతదేశసమస్యను, మొనపటోమియంరె చాలచిత్తు సమస్యగా చర్చించుచుండుట నాకాశ్చర్యమును గలిగించెను భారతదేశమునుగురించి అచ్చుటప్రజలకు బోధించి ఇరుదేశములను పరస్పర సరభాగిప్రాయముల గుర్తుప్రయత్నించు చున్న వారిలో చాలమంది రెండ్రు సివిలున్యాయులను భారతదేశమున తమజీవిత మంతయును సేరయించు భారపోసినవారము గలరు. బిటిషు ప్రజలు, అందరకును స్వాతంత్ర్యము గావలెనని గోరుస్వభావముగలవారు పరిస్థితి పరివర్తమైనయెడల భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన నొసగుటయందొక్కదినమైనను వారు ఆలస్య మొనర్చరు. భారతదేశమున వేర్వేరు రాజకీయపక్షములవారు పరస్పరముకలహించి చెడదని వారు భయపడుచున్నారు. ప్రజలు నిర్భయముగా ఉండే ప్రభుత్వమునందు సంస్కరణల ప్రవేశ పెట్టుటలకు నెట్టిభయము గలుగునో దెలుపుటకు నెహ్రూ అరాజము యెదుట గాన్నించుచునే యున్నది. భారతదేశమును, అరాజకమునకు గురి గాకుండ కాపాడవలసిన బాధ్యత బిటిషు పార్లమెంటువారికి

శ్యామలమ్మ ద్వి కంఠుగారు సార్వభౌమ బిల్లకాయ్యులకు
పూర్వపు స ఏర్పడనమును గమనించి అతనికి 6 మానము
తీస నిరకము నిద్రించిరి.

గ్రామములను కలుపుట మానవలెను

మదరాసు శాసనసభలో చర్చ

సాయంత్రము 4-20 గంటలకు, గ్రామములను గుంపుచేయు పథతి అంతమొందించి, ఇవివరలో తీసివేయబడిన గ్రామాద్యోగులను పెట్టి వారిని మరల నియమింపవలయునను రిక్తావముపు సరుతులు పుచ్చుకొబడెను. 51 లు అయకూలముగను 16 మంది ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నొసగిరి.

* * *

ఫిబ్రరి 9:—కానకభ యాదుదము 11 గంటలకు మరల సమావేశ మయ్యెను. నేడు సభ్యులు 40 మందిమాత్రమే యుండిరి. చాలామంది తమజిల్లాకు నిష్క్రమింపిరి. తొలియందున్నది. వేమిటల గ్యారంటీ చాలారకు భారీగానే యుండెను. ఈవిషయంకయి అధికారతరగ సభ్యులు చర్చతోడ నడచెను (ప్రారంభమున) క్రొత్త ప్రయత్నము 20 గను. నేడు జరిగినది అంతముఖ్యమైతి గానందున 2.5 గంటిక గంటలలోపల ముగిసెను.

గ్రామములను గ్రూపుచేయుట

గ్రామములను గ్రూపుచేయుట ప్రభుత్వమువారు ఇక మానకొనరలెనని 21. 11. 21. కేకపిల్లెగారు ఉత్పాదించిరి.

రిక్తావము నుపపాదించుట, కేకపిల్లెగారు రిట్లు చెప్పిరి. గ్రామాధికారులకు అ. వెన్నులను, తీరములను హెచ్చుక నీ 4 వ తరగతి ఇదివరలో అనేకకఠిన్యము కొరియండి. అందుమీదకు ఇవి తరకు అనుచుండిన క్షయమునే విభజించుననిత్త మై ప్రభుత్వము వారు గ్రామములను గ్రూపుచేయుచు, గ్రామాధికారుల కంభ్యుకు తగ్గిన మొదలిడివారు. ఇందుకలన గ్రామములందు ఆసుత్పి. హెచ్చించి. అనేక కష్టము లేస్తదనవి. అనేకతరముల నుడివాట్లకులను గలిగియుండువారు ఈపిచ్చులకున, అపావ్యులకు కొల్పోవుచున్నాడు. కొందరు తమయద్యోముల నెల్లెను కాపాడుటకు ఎంతధనమునైనను లంచములయొపమన చెల్లించుచు న్నారు. లంచము నిచ్చువారు పుచ్చుకొనవారు నేరభూముగ పరిగెన పలుకుతరను చట్టములన్నున, లంచములకధితి మాత్రము యధావిధిక సాచుచున్నది. స తర్కర నంతర్గతము, ప్రభుత్వము నకు చెవికూర్చి హెచ్చించుచుండెన, చెవికూర్చు నూ. చేయుట కేరకు బాధ్యుల, గ్రామములలో కొందిన కాపాడుట కెవరో బాధ్యులలో వారికి తప్పికిరముగ తీరముల నియమండుట కొద్యముగ నున్నది. భారతప్రభుత్వమువారు మన మదరాసు రాజధాని నుండి దుర్భరముగ క ప్తమును పుచ్చుకొనుచున్నారని మనము అక్షేపించుచుంటిమి. గ్రామముల సౌకర్యములను గమనింపకుండ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము మాత్రము తీసికొను చుండుటలేదా? జమాంది కాలుమున గ్రామాధికారులకు ప్రత్యేకముగ నిచ్చెడి వదులు ఆయదులు వాస్తవముగ వారికి చేతులలేదు. అపావ్యును అక్రమముగ అక్షేపించు వారికే చెదుచున్నది. ఎక్కువతరం ఉద్యోగులకు మాత్రము తీరములను అలవెళ్లలకు కొనచుండురు. నోయగలవార తీరమివను ఎరుట సాక్ష్య మియగలరు. కాని ఈ గ్రామాధికారు లేమియులేదు చాల తున్నాడు. ఎ తో కాలము నుండగల హక్కులు పోవుచున్నది. కొన్ని గ్రామములలో కరణము ఒకవోటును ముగ్గురు మరెయ్యో వోటును నుండును కలారులను నూడ తీసివేయుచున్నారు. ఇందులకు, గ్రామములందు ఆసుత్పి హెచ్చుచున్నదని 21. కేకపిల్లెగారు చెప్పి.

చార్లక నీ నచీక మొదల్యారు గారు రిక్తావమున అమోదింపిరి. క్రిందకేరబ్బలముండి మన గామముల స్వరతి పాలనా సంఘాస్థిమండెను. గ్రామాధికారులు ముఖ్యమైన ప్రతిష్టకైయుండి. అట్టివారి స భ్యును తగ్గించుట అనుచియు నున్నది. ఇకముందు గ్రూపుచేయుటందుకుయే గాక, ఇదివరకు గ్రూపు చేసినవారిని నూడ కడుచేయవలెను. గ్రామాధికారులు కేవలము చెవికూర్చి కాఖుకు తావేవారులని తలంపవారు వారు గ్రామములలో అధికారులనూడ అట్టింకపములలో గ్రామజీవనమునకు అభ్యంతరముల గలిగించ బూనుట తగినది చార్లక నచీక మొదల్యారు గారు చెప్పిరి.

కేకపిల్లెగారు రిక్తావముతో “యెత్తాని జమిందారి” అనియు జమిందారి గ్రామములలోని గ్రామాధికారుల అలవెళ్లలనేమైన తగ్గించవలెనను నూచనముండిన అనూచనములను నూచనవలె అనిచేప్పరలెనని 21. మునుస్వామి శాయదుగు ఉత్పాదించిరి.

దేశ ముఖపాలనమునకు యూరోపియన్లు అధికారులు అవసరమున కలంచుచో, వారికన్నను గ్రామాధికారులు అవసరమనియు, కొద్దిసేటి ఆచారమునకై అవసరముగ కలవరము గలిగింపవలెననియు 21. మునుస్వామి శాయదుగు చెప్పిరి.

“జమిందారి, కయతుని” అను పదములను మాత్రము కేకపిల్లెగారు రిక్తావములలోని “గ్రామములు” అను పదమునకు మొందు చేర్చు సమాఖ చూత్రము రిక్తావమునకు గలంబించి యుండు ననియు, మునుస్వామి శాయదుగు గారి సవరణమున రెండవభాగమునకున, కేకపిల్లెగారు అసలు రిక్తావమునకును న. బు యు లేనినియు, అభ్యుత్పాదకు చెప్పెను.

రిక్తావమున, సవరణను చేర్చి పొదువుక నొక రిక్తావమున బంపవలెనని అభ్యుత్పాదకు కోరెను.

అంతట 21. రామస్వామి మొదల్యారు గారు ఈ క్రింది రిక్తావమున (సవరణ పొందినది) ఉత్పాదించిరి.

యెత్తాని జమిందారి గ్రామములను రిక్తావము చేయు పథతిని వెలువే అభ్యుత్పాదకు ఇదివరకు రిక్తావముచేసిన వారిని యెచ్చెసి అందుకు ఫలితముగ తీసివేయబడిన గ్రామాధికారులను మరల నియమింపవలెనని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

ఈ సభకుండిన రిక్తావము 21. 11. 21. కేకపిల్లెగారు అమోదింపిరి.

అంతట 21. రామస్వామి మొదల్యారు గారు తమ సవరణ బడిన రిక్తావమునకై మాటలాడిరి. జిల్లాలకు జిల్లాలను తాలూకాలను తాలూకాలను గ్రూపు చేయవచ్చును కాని గ్రామములను మాత్రము గ్రూపుచేయరాదు. ఈ తేకము నందు గ్రామము ఒక ముఖ్యమైనపుకాది. రెండు గ్రామములను ఒకయధికారికింక చేరిన లే. పొనికలవాడులే వును. గ్రామజీవనము చేపొవుట కొన్ని గ్రామములలో అధిక సం భ్యాముల కై ప్రవుండురు. మరెయ్యో గ్రామములలో అధిము స భ్యాముల హిందువులుండురు (ప్రజల యల్లి శామును కను గొనక కానకసభ్యులతో కాలాదింపక ప్రభుత్వమువారిట్లు రిక్తావముచేయుట యనుచిరముగ నున్నది. కానకసభలో ప్రవచించిన ఆనేకపుధుల కై 21. 11. 21. చెప్పెను మునుపను గానింది. కాని గ్రామములంభ్యు క్రింది రిక్తావముచేయుచుండిన ఎవరుకొరి యుండలేదు. రిక్తావము చేసిన ఫలితముగ నియమించబడి క్రొత్త గ్రామాధికారులు కయితము తమ క్రొత్త బాధ్యతలను ఎట్లులెక తొలగి (ప్రతి 21. 11. 21. లకు మాత్రం కతూకాపమచున్నాడు. నేను ఆర్థికయంత్రమును సభ్యుడన. ప్రవ్యవసాయము నేను ఎం గడును. అన్నియు తెలిసియే, ఈ రిక్తావము నుపపాదించుచు న్నాను.

21. 11. 21. కృష్ణును శాయదుగు రామస్వామి మొదల్యారు గారి రిక్తావము నామోదింపిరి.

అంతట 21. 11. 21. కృష్ణుమును పోగట్టుకొని యుండుటకున అనుకృప్తి గ్రామములలో ప్రజలకుయే గాక, ప్రభుత్వ వశములకు నూడ దూరదూరముగ గ్రామాధికారులందుట ఇష్టములకు నుండుననియు, గ్రామాధికారులు ప్రభుత్వమునకు సహకార మొనగవన్న ప్రభుత్వముకొని ది. మొదల సాగినది యు, టి. ఎ. జరిపింపవచ్చును గారు చెప్పిరి.

21. 11. 21. కృష్ణును శాయదుగు ఆర్. శ్రీరామస్వామి గారు రిక్తావమున బంపవలెనని

గ్రామ జెట్టివారి నూడ ఈ రిక్తావమున చేర్పవలెనని 21. అంజనేయులు గారు. ఉత్పాదించిరి.

21. 11. 21. కేకపిల్లెగారు ఈసవరణ కంగీరించిరి.

రె న్యూ మెంబరు గా. కొల్లెగోడు రాజాగారు ఈ రిక్తావమున సుప్రార్థముగ అక్షేపించిరి. రిక్తావము ఎంతయు క్షమైవైనను, దివ్యము లేనందున రిక్తావము చేయవలసియుండెను. గ్రామాద్యోగుల కష్టములను కానక సభ్యులకన్నను ప్రభుత్వమువారే యొంగియుండిరి గడిచిన కానకభలో, ఆర్. (శ్రీనివాస అయ్య) గారు, టి. ఆరు మ కాథంపిల్లె గారు, గామములను రిక్తావము చేయవలెనని హెచ్చరించి యుండిరి. ప్రస్తుతవిమానమున కంగీరించిరి యెడల. ఎక్కువ కష్టములను అంతుచేర్చి) కష్టముల విది పరచియుండును. తక్కువకుండి గ్రామాధికారులతో పనిజరుగుచుండ ఎక్కువకుండిని నియమించుట యెలకే అందుచే రిక్తావము గా. సవరణను గాని అగ్గిరి చుటకు మిమలకయుండెని గా చెవికూర్చి మెంబరు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అయిన తన ప్రత్యుత్తరము లైపు చేయి. మరొకని చదివెను.

అంతలో కృష్ణులు ఫలహారములకై లేచిరి. మరల మధ్యాహ్నము సమావేశమైన పిమ్మట ఈ రిక్తావమునకై పోటు తీసికొనబడెను.

కథ నేటి సాయంత్రములో ఆగెను.

బొంబాయిమిల్లు కూలీల నమ్మె

సిరిగతులుమూరకుండుట

బొంబాయి కిర తేది:— మిల్లులుజమనులసంఘమువారు 18 వ తేదిని లాకౌట్ అం మొందుటకు ముందుగా పనివాండ్లందరును ఏమాత్రమును కొరతండగ తనిలో చేరినవలెనని కట్టుట్టుటచే సంఘముచే నియమించబడిన ఉపసంఘమువారు వీలొ చేరినవారునుకొజులకు జరిగి నెలజీమరియ్యటకు నిర్ణయించిరి. సమ్మెనామము ఈవరకుల కొప్పుకొనకంతురనితోయిచున్నది కాని కచ్చేవారములలోగా వారలొంగుదుని. తలకుట. ముగ్గునన్నిది. సిరిమారలేను, నేడల్ల రి యే మి యు జరుగలేదు. కొలబాయిలకప్ప మిగిలిన మిల్లులన్నియు మూసివేయబడియున్నవి. (అ. (వె.)

బాపి సాగానికి మిల్లుయజమాను లొసగిన ప్రత్యుత్తరము

పూర్వోత్తర వై. కృష్ణులు తిట్టించెనని బాపి సాగాడు మోస నేరమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 1920 వ జనవరిలో మిల్లులపై కలికింపబడిన నోటీసుల నశింపజేసి కే. లకు వారాయలు చందాకర్తలుగా కధ్యక్షులుగను బాపి సాగాడు కార్యదర్శిగ నుండిన కార్మిక సమస్యా ప మ్మరణ సంఘవారు నంబరు వారిగా కుప్పక క్షేటము మిల్లులుజమనులు నంబరు వారిగా నిచ్చిన ప్రత్యుత్తరముల ప్రకటింపిరి.

కొంతమంది మిల్లు యజమానులు నోటీసులను పోపుచేయుటయేకాక, మరాటిభాషలో భాడనోటీసులను లీకులలో వంచివెట్టితిమిని చెప్పిరి కొంతమందికూతీలు సంఘమును నిర్మించుకై సభ గానింది. కాని, యేమియుగానింపకుండ వేదలిపోయిరి.

భారతదేశములో సంచి

విప్లవవాదివాదము

ప్రధానమంత్రి హెచ్చరిక

డబ్లిను యుడిమెంజెంటు పత్రిక

లండను, ఫిబ్రరి 7:—ఇంగ్లాండు విప్లవాదు దేశముకు జరిగిన సంచి ప్రయత్నమునందు గల వరులకుంటి మ. తులతో (లిటి)ను దేశమునకు నుండియూ దేశముతో నూడ కధి చేసికొనవలెనని అయిర్లాండు దేశమున డబ్లిను నగరమున ప్రకటింపబడుచున్న యుడిమెంజెంటు పత్రిక ప్రధాన వ్యాసమునందు నూదించెను. “మెడ్డకల్లు దొరకమువారి అనుగతి మిదనే గాంధీమహాత్ముని విధతినె యూహించుట కాదా? ముఖ్యం లేకపోలేదు. వ్యకాజ్యమువారు కొంతమంది మితవాదులను శ్వశంక్రులను తమలో చేర్చుకొన గలిగి మధ్యరాష్ట్రములలో ప్రభుత్వమును నికొధించుటలో విజయమును బడసిరి. ఇండియాదొరకమును స్థంభింప జేయుట యందు నూడ వారి ప్రయత్నము సఫలము కాగలదనియే తోచుచున్నది. గాన అసమగవిధానములలో భారతీయుల కన్నను దుడుచుకాలము గడచిపోయినదని మెడ్డకల్లుగారి ప్రభుత్వమువారు బాగుగా గ్రహించవలెను. ప్రభుత్వమువారి తో రాజీనివయమున చర్చించి సంచిప్రయత్నము ప్రాయముటకు దానుగారు సిద్ధముగానున్నారు. కానకారిలో రాజీనివయమున చర్చించుటకు మెడ్డకల్లు గారు రిడింగు ప్రభుత్వము కధికార మివ్వవలెనని యీ పత్రిక ప్రధాన వ్యాసమునందు ప్రాయముడిను. నెయింబుని నూనుసింగుగారు భారతకాతీయత అను శీర్షిక కింద ప్రాయమున్న వ్యాసమును మూడు నూడ యీ పత్రికలోనే ప్రకటింపబడినది. ప్రేమాన్న అనవత్రిలో నూడ గాంధీ మహాత్ముని ప్రకటించెను. ఈ పత్రిక నూడ డబ్లిను నగరమున దలి ప్రధాన దినపత్రికలలో నొకటియై యున్నది. గాంధీ మహాత్ముని విడుదల నూతనక ప్రారంభ ముచుగని అవత్రిలో ప్రాయముడిను భారత దేశమునకు మరల రాజీనివయమున నొసంగుటకు కేములను కనుగొనుటకు కంబు నే యొక విచారణ (రాయలు) సంఘము మిటి. కేర్పరుపవలెనని కొంతవరకధికారులతో సంబంధముల హాల్లె పత్రికలో లాన్సెట్టిగాడుచేసిన నూచనవారము కప్పుక భారతసంఘమును నియమించెదరని నివాసనింగుగారు ప్రావీర్తి

వృత్తాంతలేఖలు

విజయనగరం

(స్వకీయలేఖి)

మహాత్మునివిడుదల-గొప్పమహోత్సవము

మహాత్ముని విడుదలగూర్చి జాతీయోపసంఘము వారి తెలిపవచ్చును. వెంటనే ఉత్సవములు చేయుటకు తగు యోచనలు జరిపియున్నట్లు తెలిసింది. ఈ కార్యక్రమములో ప్రస్తుతము తమ సర్వసమర్థముతో విడిచియున్న శ్రీయుత కోడి రామయ్య శాయ్యుడుగారు (విజయనగరం వ్యవస్థాపక) ఉత్సవమునకు తమ ఏనుగును, తమసర్వము వ్యాధుడును ఇచ్చిరి. గొప్ప ఉత్సవము పెద్దబాబుపిల్లలను కాలగెనుకార్యాలయమునుండి బయలుదేరిన ఏనుగుపై ఉచాత్తుని ఛాయాపటమును పెట్టి ఉత్సవమునకును అక్కడనున్న స్వచ్ఛందసేవకులు జాతీయతా కమును చేపట్టుకొనిరి. ముందు శ్రీయుత రామయ్య శాయ్యుడుగారి వ్యాధుడు జాతీయగీతములతో కడు కార్యముగ పాడుచు బోలుచుండిరి.

ఉత్సవము మహాత్మాగాంధీకి జయ జయ నివాదములతో పుర మాఖ్యవిభులందు తిరిగి పోయిరి. స్వరాజ్య మైదానము దగ్గర ఏర్పాటుచేసిన కథనగర్లకు పాదులము 5 గంటలకు చేరెను.

బహిరంగసభ

శ్రీయుత కూర్మసోమశేఖరావుగారు, గాడి బలరావు రామగారు, కలబరిగి సరసింగరావుగారు (పార్లమెంటు సభ్యులగు) వార శ్రీయుత ఉత్పాది రామయ్యగారు ప్రతిభను మును జూచుకొని విడుదలగూర్చి ఉత్సవసమితులు ప్రభుత్వమువారికి ప్రపంచకాంతిపాతకు డగు గాంధీమహాత్ముని నిష్పంథమునకు విముచిస్తే కలపాపురుకుటచే విడుదలకాలమేను. అని నడిపిరి. ప్రాథమిక కోడి రామయ్య శాయ్యుడుగారు మహాత్ముని విడుదలగూర్చి ఉత్సవసమితులు స్వరాజ్యసంపాదకులు, రాట్నమునకు గల సంబంధమునుగురించి నడిపిరి. విశాఖపట్టణజిల్లాలో ఖద్దరు తరిత్రమ ఎంత బెస్తత్వములో పూర్వముండినో తెలిసికొనమని సభవారి కోరుచు పూర్వకరిత్రముల తిరిగి సంపాదించుటకై ప్రతివారము ఖద్దరు కత్తెధారణ రాట్నమునకుటము ను సమర్థముల నవలంబించునని కోరిరి. విశేషకత్తె వాడుకచే చేసే నేలు సానిసోదము కత్తెలకే విశేషములకు పోయిరి. వారిని సంరక్షించుటకు ఖద్దరు కత్తెధారణ ముఖ్యము. అని చెప్పచు "స్వరాజ్యసంపాదకత్తె మనప్రాణములయినను ధారపోయుటకు సిద్ధముగా నుండవలెను. అకసరమయిపోవో వారత్తె మన మార్గ సేవకై ధారపోవవలెను." అని శాయ్యుడుగారు నడువగా సభ్యులు జయ జయ కీర్తనలను చేయసాగిరి. శ్రీయుతము రావికంటి రామారావు పంతులుగారు, చాటూరి పాపారావు పంతులు గార్లు మన కర్తవ్యమునుగురించి ఉపన్యసించగా రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగిసినతరువాత తిరిగి ఉత్సవము పట్టణమున బయలుదేరి నూతనముగ ఏర్పాటుకావలసిన శ్రీయుత రావికంటి రామారావు పంతులుగారు భవనమున కాలగెను కార్యాలయము కడ ఉత్సవముగెను.

కొత్తపేట

(ఒక విలేఖి)

5-2-24 సాయంత్రము 6 గంటలకు మహాత్ముడు కడు కలయ్యెట్లు తెలిసి గాము కాలగెనుకొనినట్లు చెప్పినది. అది గానే (5-2-24) ఈ గ్రామములందు ఇద్దరికొక్కరము గల కాలగెనుకొనినట్లు చెప్పినది. ప్రతిదినమునకు మహాత్ముని చిత్రములు, స్వరాజ్యసంపాదము, వెలసిన చిత్రములు తెలుపబడుచున్నట్లు చెప్పినది. ఎక్కడచూచినను అధికారవారమునకు మహాత్ముని చిత్రములు, అతని చిత్రాలకీర్తనలు, చిత్రవిచిత్ర వర్ణనలుగల రంగులతో చిత్ర పటములుండెను. ఈ చిత్రపట్ల గ్రామములలో అనేకగ్రామములలో పిడికుంటున్నచేసిన మతము బంధువులను, మిత్రులను విడుదలపెట్టిరి. ఈ సమయముననే దాక్షతు నుబ్రయ్యంగారి కల్లిగారగు శ్రీ లక్ష్మీనరసయ్యగారు ఈ గ్రామము చేరిరి. ఆమెరాగానే ప్రజలకు ఉత్సాహము ముగించి అధికము మహాత్ముని ఛాయాపటమును

హంసవాహనముపై యుండి, జాతీయగీతము మంగళవాద్యములను, స్వరాజ్యగీతములను, జయజయ భగవంతులను మిక్కిలుపట్టుకొని ఊరేరి. ఊరేగింపును అనుసరించి సదరు లక్ష్మీనరసయ్యగారు పెద్ద బాటిజనతాళమును చేకబూని, జాతీయగీతములు పాడుచు ఉత్సవముగా పాల్గొనిరి. ఈ ఉత్సవమునకు అనేకవందలమంది చుట్టుపట్ల గ్రామములనుండి వచ్చిరి, పిల్లలకు, పెద్దలకు, పుట్టాములు పెట్టబడెను. ఉత్సవము పాద్యం 4 గంటల మొదలుకొని రాత్రి 10 గంటలకు జరిగినది. సదరులకులముల లక్ష్మీనరసయ్యగారి పెట్టిరి. ఉత్సవమునకు ముఖ్యమహాత్ముని విడుదలమునకు వారకులనుమిత్రుల వేరిన మహాత్ములకు లెక్కలేదు. ఆసమయమునందు ఈ గ్రామము మహాత్మా శైలవర్మ కృపాజ్యోతులవచ్చి యున్నది ఎన్నడూచినను జయజయభగవంతులే. ఎన్నడూచినను మహాత్ములవచ్చెను.

ఖద్దరుప్రచారము

సదరు లక్ష్మీనరసయ్యగారు ఈ కొత్తపేటతాలూకాలో వారంగోబులనుండి గ్రామములలో ప్రతియింటికీబోయి ఖద్దరు ప్రచారము చేయుచున్నారు. సదరు లక్ష్మీనరసయ్యగారిలో సదరు వారింగోబులనుండి, శ్రీవస్తివాయి సర్వసారాజ్యము రాజుగారు (దేవరకల్లి) కూడా తిండి ఖద్దరుప్రచారమునకు యుచున్నట్లు చెప్పెను. సదరు వారింగోబులలోను ఈ తాలూకాలో నుమూల మొప్పుకొన్నట్లు ఖద్దరు మున్నగును.

కాలగెనుప్రచారము

ఈ తాలూకాలో ప్రతి గ్రామములోను సభ్యులనుకొని గ్రామసంఘములను యేర్పాటుచేయుచున్నారు.

అనంతపురమండల క్షామము

గుత్తి

శ్రీయుత గాడికెడ్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు కలచి డు మోటరుబాచాయలగారిలో నుండ గుంతకల్లుకుండి గుత్తికల్లుకి అచ్చట అంతకుముందే మునివారమునకై యొక సంఘము నిర్మితమై యుండెనని వినియుంటుంటే దాని వివరములు తెలియకొని ఆ సంఘముకార్యదర్శిగారు తమ శ్రీయుత కుటుంబములతో పాటు పోయిరి. అసంఘము దీప్తి కల్పకర్తగారి ప్రార్థనామన వారంభించబడెను. ప్రారంభమై ఇరువయ్యిది గంటలకు, ఈ వరకు చేయియే చేయలేనని కార్యదర్శిగారు తెలిసిరి. అసంఘము నిర్మించినపుడే గవర్నమెంటువారు కలతలములు పెట్టించుటకు మునివారల కనిపిల్లలకు పాలు బీదవారికి చాగిధాన్యము, పశువులకు మేత మొదలగు సౌకర్యములనుగలగజేయు నుద్దేశముండెను. గవర్నమెంటువారు ప్రారంభించలేదు. కావున మీరేయే పనిలేదు. గవర్నమెంటువారేయే చేయకున్నచేయే చేయవలయునో యోచించుకొనియుండలేదు. తర్వాత నాయురీలోని ప్రముఖులయొద్దరకృపామన వారంగోబుల యొక మునివారల సమయము పోవించి అసంఘములనుండియే రు 600-0-0 మొదలగు పొనుకేసిరి. అదభ్యుచము వినియోగించి రాటుము కనిపెట్టింది కేరనేయించుటకు శ్రీయుత సేకూరావుగారు దత్తాత్రయమును బూజుకొనిరి. శ్రీయుత కేసల మోటరువ్యవసాయము కోకా భ్యక్ష్యము వహించిరి. లక్ష్మణరెడ్డిగారు మహాత్మామనన సహాయముచేయ నిర్ణయించుకొనిరి. శ్రీయుత కేసరెడ్డిగారు ఖద్దరు వ్యాపకమునకు సోదాహరణ పూర్వముగ బోత్సాహించుట కోప్పగిరి. ఆకాటి సాయంతరము కేసల లక్ష్మణరెడ్డిగారి యింటి కక్కు మైదానములో శ్రీయుత హరిసర్వోత్తమరావుగారు గంభీరమునకునెగిరి. ఖద్దరుధారణమే మన సహారాలోపాతమున ము దా కడికొక నేయించుటకన్న యీ కృష్ణపూజములేనియే మును చెప్పి. రాత్రి 7 గంటలకు మహాత్ముని విడుదలము జరిగిన వార్త ప్రజల మత్సరమును సంతోషమును కలుగజేసింది.

(ఒక విలేఖి)

అఖిలభారత హిందీసాహిత్యసమ్మేళనము

స్వగత కారిణిసమితి

వైసమితియొక్క అఖిలసమావేశము 10-2-1924 తేదీ ఆదివారము కాకినాడ జేరినది. అవ్యవసంఘ కార్యాలయమున జరుగును.

నిఘోషము సామ్య ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హిందీ ప్రచారకమై కనమునాకి అగ్రతరమున హిందీ ప్రచారమునకు వినియోగించుటకు యెమ్మకునున్న యోచించుచును. సభ్యులెల్లరు దయ చేయ ప్రార్థించు.

శ్రీరాధాకృష్ణ కళ్యాణ మహోత్సవము

ఈనెల 10 వ తేదీ ఆదివారమునాడు చెన్నపురిలో జరుగును

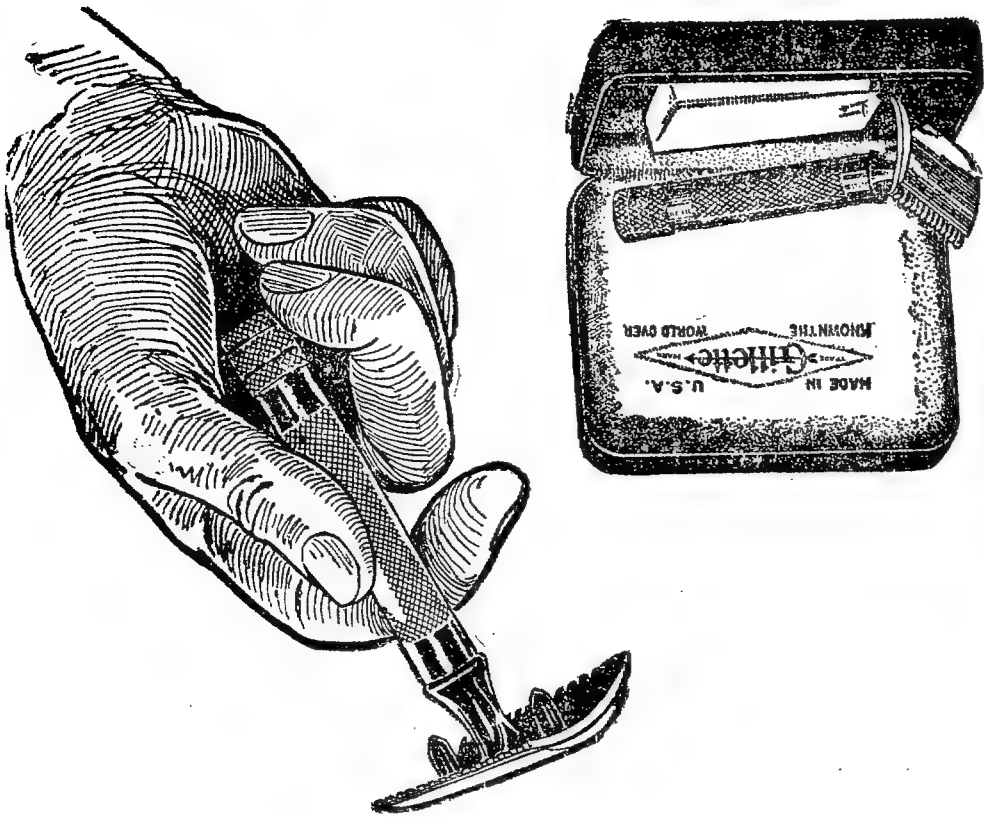
అఖిలభారత హిందీ ప్రచారకమై డగు కరాకర్త, ము సకలభగవంతుల నియమితభగవంతుల ఉత్సాహముచేత కాలమున తనయూర్తి లోగమున వాయుకాలమునకు తగిల్లు అవిగ్రహములతో, దువ్వకలమును కిచ్చుకలములను, భక్త్యర్థమునకు అభ్యుదయకాళమున చేయుచుంటుండు భారతకళ ఆస్థిమహాత్ముల లెల్లరు తెలిసికొనుచున్నారు. అట్టియూర్తుల ఆవరణములలో కలియగలమున్న మును సమయమున ద్వాదశ శాంతిమున జేరిననుదేవులకు శ్రీ కృష్ణరూపమున శ్రీనాథ యావరణములను జరిపించి జాటి కంపాది దువ్వలను సహారమున, యాద్యిగాది కిచ్చలను సంరక్షించుచునే రాధా మహాదేవి, సంకతి యాదరణను చేరిన సంగతియే. ఈ రాధాకృష్ణ వివాహమహోత్సవమున అతివ్యయము జరుగవలసిన తన గీతనాందమున నందల మనస్సుల వాగ్మియ గీతములతోను అన్వయముతోను వెలుయించుచున్నారు. అగ్రముల భావధిగా రాధాకృష్ణ వివాహమహోత్సవమున ప్రతి సంవత్సరమున చెన్నపురిలో కృష్ణమనాయుని అగ్రహారం పీఠమున బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తు లగు కిశోభూషణం వేంకటాచల భగవంతులవారు జయపురుషులకు సాంకరవాచామయెన్నుది. అత్యుద్ధి ఈ కుదిరోద్ధారి వారు సం॥ మాఖ ౬ లకు సమయే 1924 క సంవత్సరం ఫిబ్రవరినెల 10 వ తేదీ ఆదివారమునాడు అతి విభవముతో భజనలతోను, మేళ తాళములతోను సదరు అగ్రహారం కళాట సంఖ్య 25 గల గృహమున జరుగబడును. వెంటనే ప్రార్థనా సంకల్పణ జరుగబడును. ఆస్థిమహాత్ముల లెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థించునని యొకరు మాటచాకిరి.

కర్నూలుజిల్లా క్షామము

పత్రికొండ తాలూకా

పత్రికొండ తాలూకాలోని మంప, యవలె, మద్దికేర, మద్దికేర అగ్రహారము, చోహారు, బ్రుకల, పెద్దపాత్రి గ్రామముల పరిసరమున వర్షములేక కంటిలు నశించి కష్టతరముగా నున్నది. రైతులు 25 సంవత్సరములనుండి కంటిలు నశించి నందుకలను, ఈసారి మైద బొత్తిగా లేనందుకలను, తిరుగుట ధాన్యమును, పశువులను మేపుటకు మేతమును అయిపోయినందు కల అమితకష్టములకు లోనగుచున్నారు. కొన్ని గ్రామములలో ధాన్యము మేతబాధతోగాక నీటిబాధ వాస్తవికమునది. ముగారిమైదుల కడ్డము లేని పంటల కొంచెము మేసి భోజించు అయి యెండిపోయినది. రైల్వేలో మొదలగు రెండవమైదమునకు వుంది భూమి బంజరుగా నున్నది. ఇట్టిసమయమున భూమి నిస్తున క నూలు చేయ ప్రారంభించివారు. గ్రామములలోని రైతులు తమపొలములను వెళ్లి కాయలు ఖర్చుకట్టి కలమునకి నుండే పరిశీలించి యిప్పటికి భూమికిస్తున నిలుపుటకన్నా తర వార తమనకు యిప్పింపలేని వర్ష మొంటువారిని, వినియోగ బోధించిరి, యొక యాజ్ఞా, చుట్టుకట్టజల్లుల కానన సభ్యులకును తిరిగివార్లకును. అనేక మహాబద్ధు పెట్టుకొను ఓయే గాక కలెక్టరుగారు మద్దికేర మకాంలో నన్నకృష్ణు ఖర్చున మనవిచేసికొనిరి. గ్రామకలములకు తమకు గ్రామములలోని పంటలకు అందవా చేయుటకు, తమకై అధికారము కట్టించు నందుకలను బాధకు తాళలేను, మొదలకలముల కట్టించునట్లు గంకతి తెలియుచున్నది. ప్రతిదినమున తాలూకాకచ్చేరిండి తాలూకా జవాబుల గ్రామములలో రెడ్డి కరణమునకు పన్ను కనమునకును సహాయమునకు పంపుచున్నారు. కష్టదశలోనుండి రైతులు తమని అదశలోనుండి నివారణచేయని ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిహతులనుండగా అధికారులు పన్ను కనముచేయుచుండు యంతకార్యముగా నుండుట యెందుకొ కారణములేరి నుచున్నది. గ్రామములలోని కేలవలలు యెందుకొ కుక్కిర కరాణుగ్రామముల కేలు మున్నారు. సాన గవర్నమెంటువారు కష్టపడుచుండు ప్రజలకై కార్యముగా నుండక, రైతులు గ్రామములకిది పోవండే కంటిలు అక్కడక్కడ కొద్దుపనులను, భోజనకాలలను, యేర్పాటుచేసి, ప్రస్తుతము కిచ్చులములకేయించుచుంటుండు నిలువుల పుత్తెయ్యి యిచ్చి, పొలములను తనిఖీచేసినతరువాత రెమిషను యిచ్చు యేర్పాటులను కిచ్చిరిగా వేయకలయున్నవని వేయచున్నాము.

ఒక రైతు.

ఏ పురుషుడు గాని గిల్లెట్టు సేఫ్టీ రేజరు లేకనే

యుండకూడదు. డ్రెస్సు చేసుకొనుటకు మిక్కిలి

అనుకూలమైనది. గాయములు లేకుండు, మిక్కిలి

శుభ్రముగా డ్రెస్సు చేయును.

మిక్కిలి బిరుదుగా నున్న గడ్డము కూడ పదునైన

కత్తిచే త్వరలో జయింపబడును. మంటలేక

శుభ్రముగా డ్రెస్సు చేసుకొనుటకు సామర్థ్య

మేమియు నవసరము లేదు. మంచి యవ్వనము

దున్నవారును, ముఖలితనమువల్లను, లేక జబ్బు

వల్లను చేతులు వణుకుచున్నవారును నిర్భయముగా

గిల్లెట్టు రేజరును వాడవచ్చును.

అన్ని దుఃఖములందును విక్రయింపబడు చున్నవి.

రేజరు పైనను, కత్తులపైనను డ్రైమందు మార్కు

గల శ్రేష్ఠమైన గిల్లెట్టు రేజరును జాగ్రత్తతో

కొనుడు.

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.

Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Gillette

SAFETY
RAZOR

Made in Boston, U. S. A., By the Gillette Safety Razor Company.

పంజాబు గవర్నరు

మే నెలాఖరువరకు గవర్నరుగా నే యుందురు

లాహోరు ఫిబ్రవరి 6:—పంజాబుకు గవర్నరుగా రావలసి యున్న ఆర్. మాల్ హాం హైలీగారు మార్చి నెలాఖరున నెల పురికికొనుటచే ఏప్రిల్ మొదటితో గవర్నరు పదవిని చాలించుకొనవలసిన ఆర్. ఎడ్వర్డు మాక్లగారు గారు మే నెలాఖరు వరకు గవర్నరుగానే ఉండురు. ప్రస్తుతము ఏప్రిలు చేపికిన్న ఫ్రీకారము బాను మొదటి తేదీకి ఆర్. ఎడ్వర్డు గారు కడీ మాక్లగారును హిందూ దేశమును విడిచి వెళ్లిపోరు. (ఆ. పే.)

అటవీశాఖ

ఉద్యోగస్థుల బదిలీలు

సికింద్రాబాదు ఫిబ్ర. 6:—కృష్ణాజిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగా నున్న యొక ఉద్దీప్ అనామ్యుద్ సాహెబు బహదూర్ గారికి నెలవారీ పదవీనిగల గుంటూరులో ఎక్స్ట్రా అసిస్టెంటు ఫారెస్టు కాన్స్టబులుగా నున్న సయ్యదు రాయజుద్దీన్ సాహెబు బహదూర్ గారు వారిస్థానే కృష్ణాజిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి. స్టేటు సెక్రటరీ గారి అనుమతిమీద యిండియా ప్రభుత్వమువారు ఫారెస్టు డిప్యూటీ కాన్స్టబులుగా నున్న ఆర్. బోయ్స్ గారిని జనవరి 20-5 తేదీనుండి యిండియా ఫారెస్టు ఆఫీసునుండి మాన్యువల్ గుంటూరుకి- (ఆ. పే.)

రైల్వే చోరీనేరము

సికింద్రాబాదు ఫిబ్ర. 6:—రైలుపోవుచుండగానే దొంగతనములు చేయుచున్నట్లు నిండాకోపణ చేయబడిన నిష్పాపరీతే నే విలియమునను చమురుపనిచేసే అంతోనీడేనిడును దొంగులని నిర్ధారణ చేయబడినది. వీరు రు 2106 విలువగల బట్టలను అపహరించిరి. విలియమునను 1 దినము కారాగృహ శిక్షయును 800 రు జరిమానా నీయకున్న 1 నెల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. దేనికు తరు 150 జరిమానాయును 2 దినములు శిక్షయు విధించి దాని నీయకున్న 8 నెలల కఠినశిక్షయు విధించిరి. పోయినసామ్యు పట్టుకొని యజమానుల కిచ్చివేసిరి.

ధారువాల్ దొంగిలేరము

24 గురికి వేరు వేరుశిక్షలు విధింపబడిన

అందరును అప్పీలులో విడుదల చేయబడిరి

అల్లాబాదు ఫి. 6:—ధారువాల్ దొంగిలేరములో గ్రామమునకు బోయిన పోలీసువారి సభ్యులకరపరచి కొట్టెందుకు చూడఫర్ ఆర్. నెహ్రుజుడే 24 గురికి వేరువేరుగా శిక్షల నియమించిన. అప్పీలులో అల్లాబాదు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి యొక్క ఉత్తర్వుల విడుదల చేసిరి. ఇందులకు పోలీసువారిని యాదా దొంగలని భావించి గ్రామస్థుల కొట్టిని బాధ మూర్తి ఎప్పెను. (ఆ. పే.)

ఒక గ్రంథకర్త మరణము

ఆర్. బర్నూ గారి సోదరియగు మిసెసు ఎఫ్. ఇ. విల్క్లెన్సు అనునామె బర్నూలో వసించును. ఈమె ఇరానిబర్నూ అను పేరుతో హిందూ దేశ సాంఘిక విషయములను సూర్య కొన్ని నవలలను వ్రాసియుండెను. (ఆ. పే.)

సెయింటుమార్కు-చర్చి కూలిపోయెను

బెంగళూరు, ఫిబ్రవరి 7:—కింగ్ డి సువర్ణరము తనల బడిపోయి తిరిగి కట్టబడిన యా. క్రైస్తవదేవాలయము నిన్నటి దినమున కూలిపోయెను. (ఆ. పే.)

బొంబాయి వైద్యసహాయసంఘము

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 7:—బొంబాయి గవర్నరుగారు జాగ్రూప మొనర్చిన వైద్యసహాయ సంఘము నియమింపబడినది. బి. సి. బాదామి గారి దీనికి ఆధిపత్యము. బొంబాయిలో వైద్య-హాయమును సూచియు వైద్యవ్యవస్థ బోధించు పద్ధతిని సూచియు, ముఖ్యముగా జి. జి. వైద్యకొనుబడియు గ్రామము వైద్యకళాశాలను సూచియు యాసంఘమువారు విచారి సురు.

స్ఫోటకము

కడప జిల్లాలో బొంబాయివరమున 20 మంది స్ఫోటకముపోసి 11 గురు చనిపోయిరి. (ఆ. పే.)

గాంధీమహాత్మునివిడుదల

యుత్సవము

తిరుచనాపల్లి

ఫిబ్రవరి 6:—గాంధీమహాత్ముని విడుదల యుత్సవమును తిరుచనాపల్లి ప్రజలు ఆచరించిరి భజనలతో, యోగేశ్వరుని జరిగిన సామంతాలమున పెద్ద చౌకలో బహిరంగపరచి గను, కాంగ్రెసులో ఎక్కువగా చేతులనీపదనియును ఖద్దరు నెట్టువగా వధులనీపదని యును ఉద్యోగము లీయబడెను. రాత్రి భోజనములతో సంతకరింపబడెను. (ఆ.ప్రె.)

కలకత్తా లాస్కరులు

లిట్టనుప్రభువు మిక్కిలి ప్రశంసించుట

కలకత్తా 6 ఫిబ్రవరి:—ఈ సాయంత్రమున లాస్కరు మిమోరీయమున ప్రారంభించు లిట్టను ప్రభువు లాస్కరులు రు మహాసంగ్రామమున తీవ్ర సేవకు మిక్కిలి ప్రశంసించెను. ఆయనయిట్లు చెప్పెను, ఓడలమీదికి కావలసిన మనస్సుల శేర్వాటు చేయుటలో బెంగాలు జేకము చాల బాగుగ తనిచేసెను. కలకత్తా లిట్ట కాంగ్రెసులో నున్న రజయోధ ల మీ ద మనస్సుల శేర్వాటు చేయుటయేగాక ఈశ్వరు శేటాలు గ్రేటు బ్రిటను శేఫుకాలనీకి గూడ తనమనస్సులను పంపించెను ఇంక తయ్యగాక రంగూనుకు 66000 మంది లాస్కరులను కొలంబోకు 7000 మంది బొంబాయికి 14700 మందిని పంపెను అనగా సంగ్రామ సమయమున కలకత్తా లిట్ట కాంగ్రెసులనుండి బయలుదేరిన యోధులకు గాక, బెంగా 800 యోధులకు బంగాళాదేశము మనుస్సులనుపంపియేసెను. శత్రువులకుభయపడి లాస్కరులనుగూడ సేవలో ప్రవేశింపవని చెప్పలేను. స్వామోజ్యయకొరకు సేవతయ్యు ప్రాణము లర్పించిన 882 లాస్కరుల జ్ఞాపకమున బెంగాలు సెల్ పాట్లు నిలువబెట్ట వలసియన్నది. వీరిలో 88 గురు రుక్మిణి జేకములో మిక్కిలి యుత్తరముననున్న ఆశ్శేంజులు శత్రువట్టుకమునకు ప్రయాణము చేయుచు గనిపోయిరి. (ఆ.ప్రె.)

సరిహద్దు ప్రాంతములలో శాంతి

దొంగలవలన భయము లేదు

హైదరాబాద్ ఫిబ్రవరి 6:—కోహాట్ పార్శ్వముక్కు విభజనైన సరిహద్దులు అందు కొంతమంది అఫ్ఘను క్రమశిక్షకులకు లాభములకు కొంతమంది జేకాంతరము తంతువులుటయు ఆరెన్లు జేయబడుచు తిరుగబడి ఆర్థలాలు చనిపోవుటయు సరిహద్దు ప్రాంతములలోనున్న ప్రజలకు బాగుగాలేకినది. అటును వాని అనుచరులను పూర్తిగా ఓడిపోయి పట్టుకొన బడుటతో ప్రజలకు భయము పోయింది. సరిహద్దు జిల్లాలలో శిక్షితులు కాంతముగా నున్నది. దోచుము క్రమశిక్షకులుగా తట్టుకొనబడి కట్టబోవుచున్నార. కడచిన 3 సంవత్సరముల నుండియు అధికారులతో తోడ్పాటుచు చేయబడుటచేత ప్రజలలో నీతి యెక్కువైనది. ఎచ్చటనో తప్ప సాధారణముగా దోచుము కొల్లగాట్టుటకు వచ్చినప్పుడు గ్రామజనులతో నోసింపబడి నష్టముతో పారి పోవుచున్నారు. జనవరి 30 తేదీన 60-వ మంది మహమ్మదులు అరెస్టు ఒక గ్రామమునై బడినప్పుడు వారందరను తరచుగా ట్టుబడిరి. వారిలో : దురువంతులదిరి. (ఆ.ప్రె.)

దివాన్ బహదూర్. కె. ఎస్. చంద్ర

శేఖరయ్యగారు

బెంగళూరు ఫిబ్రవరి 6:—మైసూరులో పరిధాన న్యాయమూర్తి దివాన్ బహదూర్ కె. ఎస్. చంద్రశేఖర అయ్యగారు ఆస్టులో రైతులకాబోవును ముందు సెలవు మీద కలుగుచున్నారు. (ఆ.ప్రె.)

“టాజ్ జూబ్లాన్” నేరము

చెరి 9 నెలలలు కఠినశిక్ష

లాహోరు ఫిబ్రవరి 6:—టాజ్ జూబ్లాన్ నేరముతో రాజధానియైన లాహోరులోనున్న అయ్యోత్తితి ప్రధానపరచి నందుకు గయాని మాన్సింగు సర్దార్ నుండరసింగు అను నిర్దోషిని 124- ఏకైక ప్రాంత అడిమిలో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు శే. తుమసిక్ మున్నేసుగారు తీర్పు చెప్పిరి. ఖద్దరును దోచులని చెప్పి మేజిస్ట్రేటుగారు చెరి 9 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి. ఆ.ప్రె.

గురునాథ్ అండు కో,

ఫర్నిచర్ సామాను వ్యాపారము

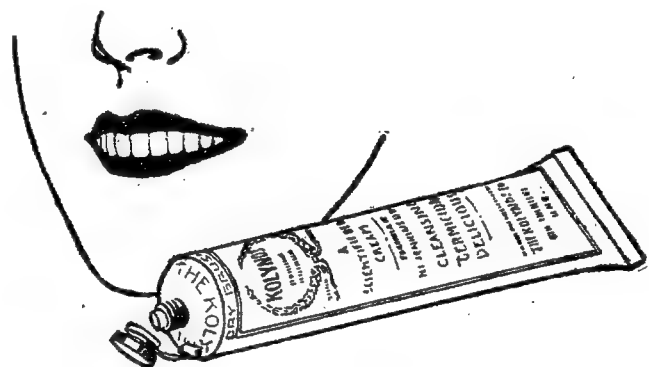
33-ఎ, పేములంగడి, వత్తవాడ, మద్రాసు.

సరియైన సామానులు న్యాయమయిన ధరకు అమ్మబడును. బయటవూరికి వి. పి. మూలము గా సామానుల జాగ్రత్తగా పేకింగు చేసి అంపబడును. ఆర్డరు పంపువారు నూటికి 25- రూపాయలు ముందు అడ్వాన్సుగా పంపవలెను.

Gurunath & Co.,
Furniture Makers.

33 A, Rattan Bazaar Road, Madras.

అ పా య ము

నోటియందు దాగియున్నది!

(1)

వ్యాధిని కలిగించు పురుగులు అమితముగా నోటి యందును, కంఠముయందును దాగుకొని హాని చేయుటకు సమయమునకై కాచియున్నది.

మీరే కాపాడుకొనుడు. ప్రతిదినము నిద్రనుండి లేచిన తక్షణము, భోజనానంతరము ప్రతిదళా, పండుకొనుటకు మునుపు మీ దంతములను కొలి నాస్ డెంటాల్ క్రిముతో శుభ్రము చేసుకొనుడు.

కొలినాసు నాజూకైనది అయితే నిజముగా పుచ్చకుండ జేయును. అయితే దంతములను రాలిపో నీయదు. వ్యాధిని కలుగజేయు లెక్క లేని పురుగు లను నాశనము చేయును.

“పసుపు పచ్చని గొట్టమును పసుపు పచ్చని పొట్లము తో” నీకు వాడుకయైన దు కాణమునందు కొనుడు.

KOLYNOS

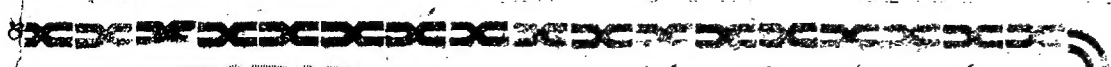
డెంటాల్ క్రిము

THE KOLYNOS COMPANY, New Haven, Conn., U. S. A.

Representatives for India: DAYTON, PRICE & CO., Ltd.

Madras Calcutta Bombay Karachi Rangoon Colombo

సీసా 1-కి పలు 9-12-0. వి. పి. నహా 1-2-0
 జ్వరహరిన అయిదు పూటలు నేడెండు పట్టు విడుపు జ్వరహరిణి.
 చలి పురాణజ్వరహరిణి మంచులను నగుస్త జ్వరములు మానను.
 అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నవనాగరిక గజలకు ప్రసిద్ధిచెందిన గృహము

గజలకు అన్నిరకముల పంటలలో రెయిరుచేసి విశేషమునకు సిద్ధముగా నంది యున్నాడు. పాకలలో లేని క్యూబ్ రెయిరుచేసి యిచ్చెదము. ఈరకము గజలకు 2 1/2 సకరము మొదలు 6 సకరముల వరకు తీరను. చేవారముతో సహా బతి 1 కి మజారి రూ 10/- వరము బాగాగు సీమవెండికి పూచీ యిచ్చెదము. ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుసామికెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైవాబాదు రోడ్డు, నగదగాను.

గుండు మోహన
లవంగపు పువ్వు
పట్టెల దైమండు

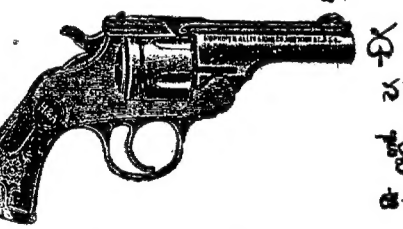
నేడే వ్రాయుడు. ఇనాం! నేడే వ్రాయుడు.
సకలవిధ దంతవ్యాధులకు కోరిమార్కు నల్ల దంతమార్జమును వాడుడు.

కోరిమార్కు నల్లదంతమార్జము పంటి యగుయలను గుర్తించి దంతములను పడిపోనియిడు. దంతములను రక్షించుకాదు యగుయలను కలుక్కము లేకుండుట మొదలగువాటిని మాన్పును. దంతములందు కాకుట్టి దుర్గ్మిరు లికి, యింక మునుపు వాని రానిచో అటుంక కలుమను. దంతములకు కలుగునట్టి అపాయకరమైనట్టి వ్యాధులన్నియు కొద్దికాలమునండి లేక దీర్ఘ కాలమునండి ఉన్నప్పటికిని కోరిమార్కు గల మాన్యుల దంతమార్జము అత్యవసరముగా వదిలివేసి మేము అడుగలేము అనేకవేల యోగ్యతాపత్రముల వర్ణియున్నవి. మీరు దయచేసి వ్రాసినయెడల సమావాచింతుమును యివాముగా పంపెదము. దానినండి మేము వ్రాసిన తెలిపిన దంతము నిజమని మీరే గ్రహించుకు నెం 1 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0, నెం 2 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-5-0 వి. పి. ఖర్చులు, ఇతర కే. పులు ప్రత్యేకము.

Sole Agents for MADRAS Presidency
NEW SPARKS & Co.
Thambu Chetty Street, Madras.

ఓంటిఫాన్ముతోటా రుపాకి ముద్రసిద్ధము కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (8068)

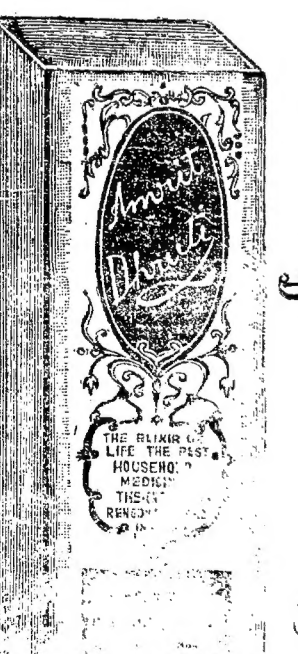

ధరలు
సరసము.
కేటలాగు
ఉచితము

కాగము 3.0 3.5, 3.5 అంగుళములలో దొరకును ఇచ్చువి. కేటలాగ్ పెట్టెతో గలిగినవి కూడ దొరకును. యం. వి. రామానుజంకెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వానావిధములగు రివాల్వర్లు అరులే
వికటోటాలు యెక్కువని ప్రాపీకము ౧౮౬౩ నుం

అమృతధృతి

శిరస్సు మొదలు కాలచిటికెనవ్రేలువరకు సంభవించు అన్ని విధములైన రోగములను బాధలను పోగొట్టగలిగిన దివ్యోపధమం

ప్రతిస్థాపన మందును అమృతమై యున్నది.

80 మోతాదుల గల బుడ్డి 1-కి రూ 2-0-0 లు
వి. పి. రూ 0-8-0 లు

ప్రతి అమృతధృతి తోపంపబడు రూ 100-0-0 బహుమతి టిక్కెట్టు పోగొట్టుకొనక యుంచుకొనును.

కానుగో అందు కంపెనీ, బొంబాయి.
RANUGO & Co., Patel, Bombay.

కృష్ణాజిల్లా రైతుల సమావేశము- ఏలూరు

రైతు లోను మన ప్రభుత్వమునకు సరిగవక నిల్లు ముగిసిన గా కాదుట్టులతో కృష్ణాజిల్లా భూములపై విధించబడిన పట్టా వాటా అను రెండువిధములను గూర్చి యోచించుటలై కడరాను కాంగ్రెసువారి కృష్ణాజిల్లా శ్రీయుతులు మోలే గంగరాజు, మాంజి సీయ్యగార్ల చేతికి పట్టాలు చేజిబడిన వైసమావేశము 2-2-24వ తేదీని ఏలూరు పురమండలము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరిగినది. గొప్పభూస్వామియు నుడివాడ తాలూకాకు సంబంధించినట్టియు శ్రీయుత అడుగుపెట్టి గోపాల కృష్ణయ్య చాదరిగారు అగ్రాధికారవ్యవహార వహించిరి. రైతు లోకమునకు జరగవలయునగు ప్రస్తుతావేశమున కాగములై కృష్ణాజిల్లా మండలములలో పధికముగ క్రొత్తను వహించి రైతు లోకమునకు హితోపదేశముల జూపెదమన్న రైతుసంఘము శ్రీ కామరాజు వేంకటాచలపతి చాదరిగారు ప్రముఖులగు అనేక మంది రైతులు వివిధప్రాంతముల నుండియు విచ్చేసిరి.

ప్రారంభమున శ్రీ పెద్దిరాజుగారు ఇరిగవక నిల్లు కం దుగల పాధకాపాధములను జదివి చక్కగా రైతులకు భోధ పరచిరి. ఈ నిల్లు నింతకంట దొరకవలసినవారు తేకభావలయును ప్రచురించెయిందని కాంగ్రెసును అంగీకరించు పరిచయములైన రైతులకు నిల్లు కందుగల లాభసమ్మములు స్పష్టముగ చెలిసి కొనుట కరకాములే పోయినది. తరువాత కామరాజు వేంకటాచలపతి చాదరిగారు నిల్లుకు గూర్చి మాట్లాడిరి. అట్లుచిట్టుల తీర్మాన మెట్లుండవలయునను విషయములై చర్చ ప్రారంభమై పది శ్రీకించిన వాగధూమణము వాయుడుగారు యిల్లునీసారి ప్రతేకపెట్టెకుండ అనుమానములకల కాపి యిలావోల తేక భావలయును విపులముగ బ్రకటన మొనర్చు గోదయ తీర్మానింప వలయుననిరి. పిమ్మట స్వరాజ్య పత్రికా సుపాదేశులకు శ్రీ దుర్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చాదరిగారు ఈ నిల్లుకాంగ్రెసుభయం వామోది-పనుడదనియు నిల్లులేమిడగనే యిదిగో గొప్ప కార్య ములు నిర్వహించబడుచున్నపుడు క్రొత్తగా నిల్లులేమిడ కలసిక అవకము యేల గలగలవలసివచ్చిన దనియు కావున నిల్లుకు తిరస్కరింపవలసివచ్చినది తీర్మానమును చెప్పిరి. గుర్రా కావ య్యగారు వాగధూమణముగారి అభిప్రాయముతో నేకీధరించిరి. పోతునూరు గ్రామ మునకు చలసాని రామయ్యగారు రాను కంబండ్రియ్యగారితో నేకీధరించిరి. తుదకు బహుజనాభిప్రాయ మిక్రింద నువాదించిన తీర్మానమున కనుకల ముగియబడి పోతామోడించిరి.

గతీర్మానము

ప్రస్తుతము మదరాసు కాంగ్రెసుభయందు ప్రతేకపెట్టెకు నున్న (కడరాను యిరిగవక నిల్లు) మదరాసు నీటిపారుదల కట్టము తేకభావలలో ప్రచురపలచి రైతుల అభిప్రాయము అమోదము బడయక తొందరగా కాంగ్రెసుభయో వామోదమును బడయకు వ్యాపి నిరుద్ధము గనుక కడరు నిల్లు తేకభావలలో ప్రచురపలచి ప్రకాశిప్రాయము తెలిసిగోనునట్లు అనుమానము లు నడరు నిల్లు కాంగ్రెసుభయో ప్రతేకపెట్టెకుండుటకు గాను గర ర్చ మెంటువారి సీపథికారు కోరుతున్నారు. మనస్సి అట్లు గర ర్చ మెంటువారు అంగీకరింపవో యీ చట్టము తెనుకటిగంటె ముఖ్యులుగ మార్పులలేకుండుటచేతను కడలయొక్క పాక్కుల వ్యాపయముగ పొందిదగిన సౌకర్యములు లేనందున రైతు లలో చాల అకాథంము అసంక్లిప్తము కలిగి యున్నందున దానిని అడ్డుపెట్టవలసిన దని ప్రకాశిప్రతిభు అందఱుకల కోరుటకు యీసభ గారు తీర్మానించుచున్నారు.

రైతిగ్యమును పదితాలూకాల ప్రతినిధులకులను బలముక నడిచి.

తి తీర్మానము

శ్రీ వేంకటాచలపతి చాదరిగారు రైతుల గంభుము కృష్ణాజిల్లా మండలమున కృష్ణాజిల్లా మండలము ప్రయోజనములు కలగవలయునను ముఖ్యముగ గలగవలయునను గూర్చి సుప కృష్ణాజిల్లా శ్రీయుతాచలపతి చాదరిగారు ఇతరతేకముల నుండి రైతులసంఘములు నిర్వహించుచున్న గొప్ప కాగము లను అసంఘముల వ్యూరమున రైతులబోయిచున్న అమితమైన ఉపయోగములను గూర్చియు సాధ్యోధన మొనరించిన మీదట యీకిది తీర్మాన మువోడించబడినది.

కృష్ణసాను కృత్తి ప్రాముఖ్యత నంది మనజిల్లారైతుల యొక్క చిట్కలను తొలగించుకొనుటకు మాన్యుల నయోప సింపు కోరుటకు సుభము కల్పింపబడించుటకు కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘము స్థాపించుటకు యీసభ గారు తీర్మానించు చున్నారు.

3-వ తీర్మానము

కృష్ణా జిల్లా రైతుసంఘమునకు నిబంధనలు మొదలగునవి యేర్పడుచుండు యాక్రిందివారి యొకమిటిగా ఎన్నుకొనిరి.

1. మంగంటి బాపిరెడ్డి గారు, 2. కంచన నాగభూషణ మహాశయిగారు, 3. కామారెడ్డి వేంకటాచలకవి చౌదరిగారు, 4. నేనువరపు వెద్దిరాజుగారు, 5. కల్లి చిట్టబాపయ్య నాయకుగారు, 6. అన్నమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

మరింత ప్రమాదము కంటి బాపిరెడ్డి చౌదరిగారి తాత్కాలికపు కార్యదర్శిగా నియమించి అవసరపడినపుడు ప్రైవేటు సహకార ఆముల కథివారి మీయబడింది.

4-వ తీర్మానము

కృష్ణా జిల్లాలో నూతన ఆంధ్రజ్యోతి భూములకు విధించబడిన ఆంధ్రజ్యోతి సజావాను గూర్చి మద్రాసు శాసనసభలో చర్చకు వచ్చి యున్నందున నందరు సభాసభా చాలా ఆకమమని గమనించుట వారికి విన్నవించుటకు యావధివారు తీర్మానించుచున్నాడు.

మరియు నందరు ఆకమమను గరించి ప్రజాపరిమితులకు చెప్పబడిన విషయములను కొందరు కేంద్ర మనస్సులకు విమర్శగా రేపర్చవలసినది.

అధ్యక్షులకు వందనములతో సభముగిరినది.

సక్సెస్ డంత చూరము

వందన శుభ్రముగా నుంచుటకు దీనినే వాడవలయును.

ఇది స్వ తేజ పుష్కలము తో సేతయూజ చేయబడింది. పలుమంది మొదలగు కర్మ సంబంధమైన సుల వ్యాధుల నది పోగొట్టును. దీనిని ఉపయోగించి వడి నీటితో నోటిని కడుగుట

న ర కుండుటయే గాక నోరు ఎల్లప్పుడును శుభ్రము. తమ బంధు మిత్రులకును దీనినే వాడవలసి చెప్పండి. దీని సుపయోగించుట వల్లను ఇంకొకరు చేయుటకు సమ మును. డబ్బీ 1 అణా. ఒక డబ్బీ రూ. 1-0-0.

టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,

2 ఎ, ఆలంగార పేటెన్సి, తిరువల్లి క్లబ్బి, మదరాసు.

జీవిత గ్రంథము

అచ్చగుచ్చుది.

జీవిత గ్రంథము

అచ్చగుచ్చుది.

ఇతిహాస సంఘం ఆంధ్రభాష యంధిటి గ్రంథము లిడినట్లులేవు గ్రంథకర్త:— వేలూరి సత్యనారాయణగారు చెర సాలావాస మనుభవించుచు, వాసిన గ్రంథాలు.

పరాసు విజయము

మన త్రేమై నిడుమును. సంగమై, కృష్ణా ధ్యమై గంభీరమున కైలి ఇతి చోస ప్రసిద్ధులగు మహాపు షుల జీవితము లతో నలరారునది.

పరాసు ప్రజలు దుష్టవిరంధక పరిపాలనమును బరిమార్చుకొని స్వాతంత్ర్య సమరమునకు దిగి జయమును బడసినదియు, పరాసు భూమిని మును, దేవయేలము, నగలూ యావచ్చులు కైలి కైరేంద్ర మొనర్చి ప్రజాస్వామికమును బిట్టి చినదియు గంభీరమున కైలిగా కర్ణి గలబడింది.

లూ యీ భూమి. మేరి. లాచల కి చేసిన కృతార్థము చాస్తే యిచ్చు విధ్యంసంధానము, అలలా సుఖముల దిగ్విజయార్థ కార్తవీర యువతినని, స్వాతంత్ర్యదేవి పావనములకడ, తనయు ముదుల బలిదాన మొనరిన సాహసవిధానము, పరాసుల రణ (పాణి, వారల ప్రజాస్వామిక సురక్షముకై వారలొనర్చిన రణప రంపరము, వారల స్వాతంత్ర్యరాంధ, మిరాబో, డాటకు; మారటు, కోబస్సేర, మున్నగు పర సు విప్లవవీరుల కౌశల్యముల స్వాతంత్ర్యము, యందు చిత్రపటమైనది. పరాసు జేతనముల చిత్రపటములు గలవు.

తెల 0-14-0 మూలము 800 ప్రతుల గ్రంథము.

స్వాతంత్ర్య విజయము

ఇందు యిటాలియా, కొరియా ద్వీపకల్పముల యందును; అమెరికా, బ్రెజిల్, ఇంగ్లాండు, పోలాండు, రష్యా, హంగేరి, హాలెండ్, చీనా, ఇండియా రాజ్యములయందును కేగిన స్వాతంత్ర్యసమరములు భావనగర్భితమున కైలికావడి పబడినది మజిన గారి బాల్లీ ఆర్. జిమండా లాధీశ్వరుడు, డిలీరా మాక్విస్సీ, సన్యుటా సేన; రి. తాంతియాటోపి, కిక్కిభాయిమున్నగు; క్షోద్ధారకుల చరిత్రలందు చిత్రపటమైనది. స్వాతంత్ర్యము నభిషేకించు ప్రతి భారతమాత బిడ్డను బది తీరవలయును

తెల 0-12-0

జేతనముల చిత్రపటము అందును.

మేనేజరు ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ప్రెస్సు బెజవాడ తేజ గ్రంథకర్త ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యాలయము బెజవాడ

క్షీరవేధణి

ఇది పసిబిడ్డలపాలిటి అమృతము

దీనిగుణము అత్యద్భుతము. దీనినివాడు కల్లును హరిట్ట మున్నగు కృత్రిమ ఆహారములను బిడ్డలకు నివ్వ నవలయును. ఒక బుడ్డిని ఉపయోగించిన చవ సజము మీకు తెలియను. బుడ్డి 1 కి. పి. ఖర్చు తోసహా 2-0-0.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనంటి తయారుచేసిన బడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండి ములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కురుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాముగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు గుప్రసిద్ధమైనదాకాణములన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రనిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుము.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

చాతులు - తోళములు

మంగలికత్తులు.

అంధసాదలచే చేయబడినది. తేలయినది.

తెలుగే భరణి త్యాగిలగుడు వ్రాయుము.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలగ్రాఫిక్ అడ్వెర్టు: "ఇండి స్ట్రీస్" పెద్దాపురం.

కఫహరిచూరము

బిన్నడబ్బీ 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రూ. 2-0-0 ఈ చూరము వహారికలచే చేయబడినది.

కగ్గు, ఉబ్బునము, కాపిసన, కైకజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని తెలుగునందుకొనుట మంచిది.

అమ్మతొంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

హనుమాన్ ఆపీసు కాలండర్ 1924

ధర ఒకటికి రూ. 0-6-0 పోస్టుఖర్చులు పేరు.

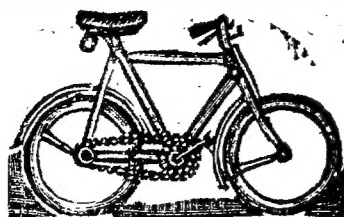
ఎస్. రంగనాథం శైలి అండు బ్రదర్, 12-బందరుపేటి, మదరాసు.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అమ్మ బ్రెండుపనలు, రబ్బరుస్టాంపులు, సీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్లెవింగు

హావర్సు అడ్వాన్సు

పార్ట్స్ ఆన్ హాంబర్ నైకిల్స్

ప్రేమ:- అతులలేటి బ్రిటిష్ ఉత్పాదక సంస్థలచే చేయబడినది. ఇది పాడినది అతుల ముఖ్య ప్రశంసలను పొందినది. మేజర్: ఫుల్ డబ్బులతో, పేటెంట్ మొదలై కమ్యూనికేషన్ చేయబడినది. 24" మేజర్: అద్భుతమైన సామర్థ్యం కలిగినది. చక్రము:- అతుల వ్యవస్థ ఎలామిటో తెలుసుకోవడానికి చిత్రమును బ్రిటిష్ మెకానిక్స్, రియోల్యూషన్, గొలుసు: పెట్టిను ౪౫ రోలర్స్ ఫ్రీ చక్రము: పెట్టిను బాల్, దబ్బులు ప్రేమలు గలవి. ప్రత్యేకమైన ముఖ్యత వలననే భాగముల రోలర్ లోలతో సహా గలవి. బట్టల ఆయక పయనవి: ప్రేమలు ఇతర భాగములను విడిచిగా తీయవచ్చును. ఎలామిటా స్టేషన్లు ఎక్స్ ప్రెస్ వన్ కాడిల్: ఎల్. 14 ఎలామిట్ స్పింగులతో చేయబడినది పూరించబడుట:- మేజర్: కాంతిగల నల్ల ఎలామిట్ తోను బంగారు రంగు గీతలతోను అతులవచ్చని వ్యవస్థ గీతలతోను పూరించబడినది. పంపు, పరికరముల సంచి, పరికరములతో సహా మైకులు ట్యూబులు లేకుండా ధర రూ 112-8-0

రేంజరు నైకిల్స్ ఎమ్. మాడల్

సారాంశము 24" ప్రేమ నలుపు ఎలామిటా గలవి. బంగారు రంగు అతులవచ్చని గీతలతో చక్రములు 28" X 1 1/2" దబ్బులు ఓ నికల ఆంతులు, బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ పీకులతో అమర్చబడినది, పెట్టిను చక్రము, గొలుసు గలవి, మైక్ రిట్రాబడి 2 ప్రేమల హాండిలు బాగు గలవి. పూర్తిగా రబ్బరు పెడల్లు గలవి. నెం. 45 రు ఇంగ్లీషు కాడిలు మేజర్: వడ్ గార్డులు, ఎక్స్ ప్రెస్ వన్ న్యూటన్ మాన్యుగు వాటితో సహా గలదు పంపు, పరికరములు, పరికరముల సంచితో కలసి మైకులు, ట్యూబులు కాక ధర రూ 85.

సూపర్ నైకిల్స్

మేజర్: అతులలేటి పార్ట్స్ ఉత్పాదక సంస్థలచే చేయబడినది. బాగుగా అమర్చబడిన వస్తువులను, బ్రిటిష్ టైమ్స్ చేర్చబడినది. అనెటివ్ పెట్టిన్ స్టాంప్ ఫోటోగ్రాఫ్ డిస్కను అనెటివ్ ఫోటోగ్రాఫ్ ఫ్రేములతో గలవి. గొలుసుచక్రము తీయవచ్చు చేర్చబడినది (వాక్యు ఆప్టిక్స్, కెప్సులు గలవి).

మాఖ్యమైన ఫిట్టింగు సామానులన్నియు మేజర్: వలన బ్రిటిష్ లో రియోల్యూషన్ చేయబడినది. ముఖ్యస్థిరంగు కాలములు గలవి. చక్రములు 28" X 1 1/2" అంతులు: పెట్టిను: మేజర్: నిర్దేశిత: చేయబడినది.

పిడులు: పార్ట్స్ బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్, మందటి చక్రములు పెట్టిను 1 1/2" X 1/8" హాండిల్ బాగు 2 ప్రేమలు గలవి. పై, రిట్రాబడినది. ఫిలిప్స్ కొత్తమోస్తూడి పెడల్లు. ఫిలిప్స్ పూర్తి రబ్బరుడి సాడిల్ - అప్రోవా 3 ట్యూబుల స్పింగుల సాడిల్ మిక్చర్ అతులమైనది. వడ్ గార్డులు గట్టిగా నంతును. బాగుగా ఎలామిట్ చేయబడినది. అద్భుతమైన బంగారు రంగు గీతలతోను అతులవచ్చని గీతలతోను పంపు, పరికరముల సంచి, పరికరములతో మైకులు, ట్యూబులు లేకుండా రూ 88-8-0.

బోనాఫైడ్ వర్తకులకు ప్రత్యేక ధరలు గలవు

మిక్చర్ మేజర్: "స్పీయర్ రాడర్" "రాడర్ కాన్ఫెజన్" నైకిల్స్ మాడల్ నిల్వ చేయబడియున్నది. దరఖాస్తుల పంపిన ధరలు తెలుపుచును.

Table with 4 columns: Item, Price 1, Price 2, Price 3. Rows include 'బ్రాక్కు మోస్తూ' and 'బ్రాక్కు మోస్తూ B/20'.

మామూలుగా మెషినుల అమర్చబడిన కాడిలుల బదులు మరియొక కాడిలు అమర్చబడవలసి యుండిన దు 4 అంతు నిమిత్తమై లెక్క కట్టుకొనబడును.

రామ్ నాయక్ అండు కో, 13 అండు 14 బ్రా డ్యే, మదరాసు.

Advertisement for Kaminiya Nounu. Includes a woman's portrait, text in Telugu and English, and product details. English text: "Everybody's favourite Toilets, Kaminiya Oil, & Otto Dilbahar, Sold everywhere,"

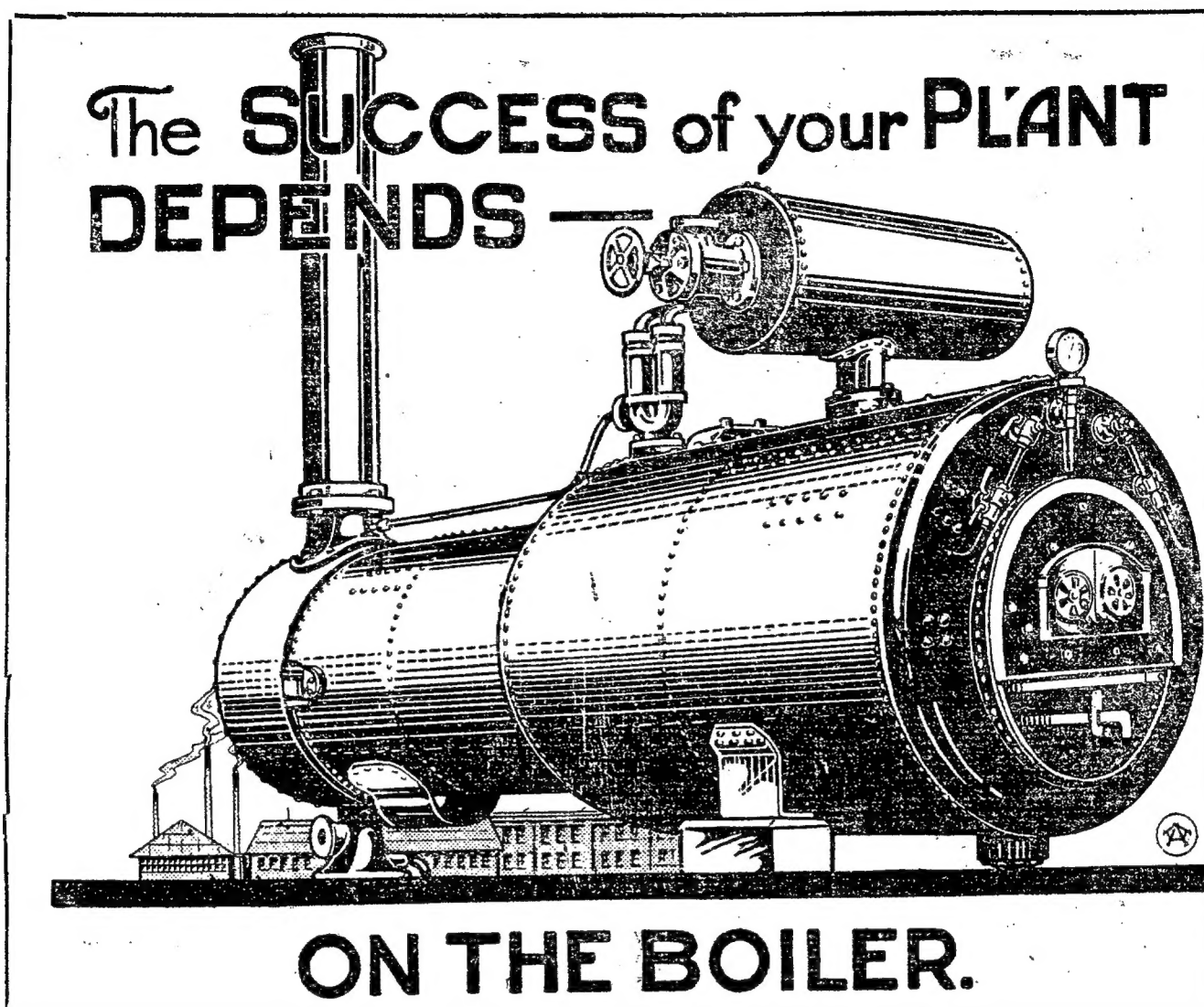
Advertisement for Oriental Assurance Buildings. Includes a sun logo and text in Telugu and English. English text: "Oriental Assurance Buildings, F. E. Vaid, Post Box No. 8, Madras."

Text in Telugu and English regarding insurance and company details. English text: "Oriental Assurance Buildings, F. E. Vaid, Post Box No. 8, Madras. Bangalore Branch:—No 3 South Parade. Trivandrum Branch:—Trivandrum."

Advertisement for 'Dē Hā Mū' (దేహము). Includes text in Telugu and English, and a small illustration of a person. English text: "Dē Hā Mū, అందువిషయమున అకరిమిత మగు..."

Advertisement for 'Nāṭa Kāvaṇiṇi' (నాటక సంఘములకు కావలసిన). Includes text in Telugu and English, and a small illustration of a person. English text: "Nāṭa Kāvaṇiṇi, అందువిషయమున అకరిమిత మగు..."

— ర్ష లు —

“బ్రిటానియా” బాయిలర్లు

(120 ఎల్. బి. పానుల ప్రెషరు వరకు పనిచేయుటకు తగినది)

మాస్టాండర్లు “కార్నిషు” కూడ సరఫరా చేయబడును,
120, 125, 150 ఎల్. బి. పానుల ప్రెషరు వరకు పనిచేయుటకు తగిన బాయిలరు కూడ

స్టాకునుండి సరఫరా చేయబడును.

యితరవివరములకు వ్రాసిన తెలుసుబడును.

MARSHALL SONS & Co (INDIA) L^{TD}

ENGINEERS & BOILER MAKERS

MADRAS